Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmikowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 193 Wydanie P Poznań, czwartek dnia 29 kwietnia 1937 Rok 32

Poznań, 28 kwietnia.

Klęska sowieckiego ustroju rolnego

Wiadomości, które nadchodzą z Rosji Sowieckiej i znajdują potwierdzenie w artykułach najpoważniejszych organów bolszewickich: „Izwiestij" i „Prawdy", nie pozwalają wątpić, iż w bolszewickim „raju" zanosi się na nową klęskę głodową.

„Izwiestia" z 2 bm. piszą, iż do dnia 25 marca ub. r. zasiano w całym Związku Sowieckim 8.268.000 ha, a w tym samym terminie roku bieżącego tylko 2.227.000 ha, czyli okrągło 6 milionów hektarów mniej. Przyczyną tego ogromnego opóźnienia w siewach wiosennych nie są wcale jakieś zaburzenia klimatyczne, lecz niedbalstwo wyższych organów administracji rolnej, brak zboża do siewu, brak benzyny do traktorów i ich unieruchomienie z powodu zepsucia, brak koni, które mogłyby zastąpić nieczynne motory i — co jest może najgroźniejsze — sabotaż chłopski. Wszystkie te przyczyny wymienione są w artykułach pism sowieckich i nie mogą być uważane za „burżuazyjny" wymysł przeciwników bolszewizmu.

Klęska rolnictwa w Rosji Sowieckiej jest równocześnie klęską całego bolszewickiego ustroju rolnego, opartego w mniejszej mierze na sowchozach (gospodarstwach administrowanych przez państwo) — i w olbrzymiej większości na kołchozach, czyli wspólnych, opartych na przymusie gospodarstwach, obejmujących obszar i mieszkańców całej wsi. Klęska ta jest tym boleśniejsza dla bolszewizmu, iż zbiega się w r. 1937-38 z zakończeniem drugiej pięciolatki, która miała zrealizować bolszewicki program „socjalistycznego dobrobytu". Byłaby ona ujawniła się w całym swoim rozmiarze już wcześniej, ale uratowały bolszewików chwilowo lata urodzaju 1934 i 1935.

Rok nieurodzaju 1935 musiał obnażyć całą okropną rzeczywistość, w jakiej Rosja Sowiecka znajduje się od czasu pierwszej pięciolatki, rozpoczętej w 1928 r. Przez kilka pierwszych lat braki i niedostatki można było tłumaczyć przestawianiem ustroju gospodarczego na nowy tor. Po latach dziesięciu jednak nie można znaleźć innej przyczyny klęski, jak tylko bankructwo wszystkich bolszewickich pomysłów gospodarczych.

Przeciętny Europejczyk nie wyobraża sobie dokładnie, jak wygląda bolszewicki ustrój rolny. Szczególnie trudno zdaje sobie sprawę z tego nasz chłop, a przynajmniej ta część naszej ludności wiejskiej, która ulega wpływom stronnictw lewicowych.

Ponieważ w Rosji wszystko jest państwowe, a państwo jest silnie scentralizowane, więc w rolnictwie nic nie zależy od inicjatywy rolnika, a wszystko od odpowiednich ministerstw (komisariatów) i ich oddziałów. Z Moskwy decyduje się o tym, ile w całym państwie ma być krów, świń, gęsi i np. kur, ile ma się zasiać pszenicy i ile zasadzić buraków cukrowych itd. Do wszystkiego są też osobno urzędnicy: do świń, drobiu, jaj itd.

Ta biurokracja sięga od komisariatów w Moskwie do najmniejszego kołchozu i na nią przede wszystkim chłopi pracują. Co roku ukazuje się np. rozporządzenie komisariatu rolnictwa, iż na całą Rosję ma się zebrać tyle a tyle buraków cukrowych z podziałem według republik i krajów. To samo rozporządzenie przewiduje również nagrody dla administracji rolnej i dla chłopów za wypełnienie i „ponadwypełnienie" planu. Jest jasne, że w sowieckich warunkach samowoli partii i biurokracji komunistycznej oraz wymogów propagandy sowieckiej plan jest zawsze „ponadwypełniony" a wszystkie nagrody dostają się urzędnikom ministerstw, komisariatów prowincjonalnych i okręgowych, kierownikom stacyj motorowo - traktorowych (M. T. S.) i wreszcie „predsiedatielom" kołchozów — kosztem chłopów, którzy nic nie otrzymują.

Trudno w jednym artykule wyczerpać wszystkie strony zagadnienia rolnictwa w Sowietach. Pragnę jednak podkreślić szczególnie kwestię siły pociągowej w rolnictwie, owych osławionych traktorów, o których znalazły się entuzjastyczne wierszyki nawet w naszych czytankach szkolnych. Kiedy tworzono w Sowietach kołchozy i chłopów pędzono do nich strasznymi karami — wysiedlaniem do rąbania drzewa i budowania kanałów w puszczach północnych, rozstrzelaniem itp. — chłop powiedział sobie, że swojego nie da nic do kołchozu. Wyrżnął więc i zjadł przed tym wszystko: drób, świnie, krowy i nawet konie. Skoro wszystko ma być „kazionne" (państwowe) — rozumował chłop rosyjski — to niech państwo da wszystko, co potrzeba do gospodarstwa. W wyniku tego biernego oporu chłopskiego zabito i zjedzono na wsi rosyjskiej 15 milionów koni, połowę całego pogłowia końskiego w Związku Sowieckim i to wedle optymistycznych obliczeń sowieckich.

Rząd nie martwił się z początku tą klęską — tak wielkie było zaślepienie w Rosji traktorami. Tymczasem okazało się, iż ubytek 15 milionów koni żywych równa się stracie 7 i pół milionom koni mechanicznych. Ponieważ w tym samym czasie (obliczenia, zaczerpnięte z książki prof. Staniewicza) zbudowano kilkaset tysięcy traktorów z siłą 2.2 miliona koni mechan., ogólny spadek siły pociągowej wyniósł najmniej 5 i pół miliona koni mechan., czyli nagle zabrakło rolnictwu rosyjskiemu 11 milionów koni żywych. Trzeba przytym brać pod uwagę ,że traktory obsługiwane są źle, gdyż brak w Rosji kultury obchodzenia się z maszynami, że masowa produkcja traktorów była tandetna, że brak stacyj reparacyjnych i wskutek ogólnego bałaganu brak części zamiennych, że wskutek fatalnej komunikacji kolejowej często brak benzyny. Jeżeli się przy tym zważy, że utworzono obwodowe stacje motorowo- traktorowe, które nie są utrzymywane przez państwo, lecz za pracę dla kołchozu otrzymują wynagrodzenie w gotówce i w plonach, że więc traktory nie są do swobodnej dyspozycji kołchozów, lecz te muszą za ich użycie słono płacić w myśl sowieckiej zasady „wyciągnąć od chłopa jak najwięcej" — to dopiero wtedy powstanie jasny obraz idylli traktorowej w Sowietach.

Dzisiaj te wszystkie braki, których dalszą część może przy sposobności omówimy, mszczą się na rolnictwie sowieckim. Okazuje się, że nie można eksperymentować na tak delikatnym tworze gospodarczym, jakim jest rolnictwo. Ostatecznie bolszewicy, którym nie zależy ani na życiu ludzkim, ani na dobrobycie ludności, którzy poza tym mają do dyspozycji olbrzymie obszary Syberii, gdzie mogą przesiedlać zrozpaczoną ludność wiejską, mogą sobie pozwalać na walkę z prawami społecznymi. Wtedy jednak rolnictwo — podstawa narodu i państwa — przemienia się w niewolnictwo, a cała ludność — miast i wsi — staje wobec trwałej klęski głodowej.

M. R.

Brytyjski projekt nowego Locarna

Wyniki rozmów min. Edena w Brukseli — O rozszerzenie gwarancyj mocarstw na Holandię — Stanowisko Niemiec — Znaczenie misji van Zeelanda

Londyn. (PAT). Wiadomości, jakie otrzymano w Londynie o rozmowach, prowadzonych przez min. Edena, zgodnie wskazują, że pomiędzy W. Brytanią a Belgią panuje całkowita zgodność poglądów co do tego, że należy przystąpić do rokowań o pakt zachodni, który jedynie może dać gwarancje, zabezpieczające Belgię. Jak dotąd, wysiłki te nie powiodły się.

Ze sprawozdań korespondentów angielskich wynika, że Niemcy zgadzają się zagwarantować neutralność Belgii tylko w tym wypadku, o ile nie weźmie na siebie żadnych zobowiązań względem innych mocarstw i nie udzieli innym krajom swej wojskowej pomocy, co znaczy, że nie dopuści również przemarszu wojsk obcych przez swoje terytorium. Inaczej mówiąc, Niemcy żądają, aby Belgia podobnie, jak to uczyniła w swoim czasie Szwajcaria, oficjalnie oświadczyła, że postanowienia art. 16 paktu Ligi jej nie obowiązują. Rząd brukselski nie zgadza się na to.

Rozmowy, prowadzone w Brukseli w poszukiwaniu rozwiązania, dotyczyć miały planu utworzenia większej strefy neutralnej przez włączenie również i Holandii do ewentualnego paktu nieagresji, którego myśl wysunął kanclerz Hitler w styczniowym przemówieniu. Uzgodniono podobno plan, według którego rząd brytyjski jako inicjator nowego Locarna wystąpić miałby do mocarstw z propozycją paktu zachodniego o odmiennym charakterze od dawnych układów, a mianowicie dotyczącego gwarancji terytorium Belgii i Holandii.

W myśl tego planu pogwałcenie terytorium jednego ze wspomnianych państw równałoby się bezpośredniemu atakowi na granice tych mocarstw, które gwarantowały nietykalność i całość Belgii i Holandii. Historyczne więc słowa Baldwina, że granica W. Brytanii leży nad Renem miałyby nabrać tego samego znaczenia nie tylko dla Francji, ale w przenośni również dla Niemiec, dla których w danym wypadku granicą nie byłby Ren, lecz granica lądowa francusko-belgijska, lub wybrzeże Belgii od strony W. Brytanii.

W jakim stopniu podjęte w tej płaszczyźnie rokowania znajdą pozytywny oddźwięk zarówno w Berlinie, jak w Hadze, trudno przewidzieć w chwili obecnej. Należy jednak przypomnieć, że niedawno holenderski min. spraw zagr. wygłosił mowę, w której wskazał na możliwość przyjęcia przez Holandię takiej gwarancji, o ile byłaby ona udzielona nie jednostronnie przez Niemcy, lecz w akcie zbiorowym mocarstw zachodnich. Ponadto przypuszczać należy, że rząd belgijski podejmując z min. Edenem rozmowy upewnił się uprzednio w Hadze co do zgody rządu holenderskiego.

Bruksela. (PAT) Organ rządowy „Independance Belge" podaje z Berlina korespondencję własną, wedle której Niemcy, utrzymując swój stosunek negatywny do Ligi uważają, że niezależna polityka zagraniczna Belgii możliwa będzie tylko wówczas, gdy odrzuci obowiązki wynikające z faktu przynależności do Ligi.

Nawiązując do tej korespondencji, redaktor polityczny „Independance Belge" pisze:

„Jest rzeczą pewną, że nikt w Belgii nie myślał, iż polityka rzeczywistej neutralności, co do której zgadzają się wszyscy, może pociągnąć za sobą zerwanie węzłów łączących Brukselę z Genewą. Inną rzeczą jest jednak interpretacja art. 16 paktu Ligi. Wiadomo, że Belgia i Holandia, wypowiedziały się za interpretacją zwężającą ten artykuł.

„Ani Francja, ani Anglia nie życzą sobie zawarcia paktu zachodniego po za ramami Ligi. Fakt, że Niemcy nie chcą, wznowić kontaktu z Genewą, nie ułatwia oczywiście zawarcia tego paktu. Nie nadeszła więc jeszcze chwila pozwalająca na wyraźne podjęcie tej poprawy. Może nie będzie możliwym znalezienie odpowiedniego rozwiązania, zanim rozpatrywanie światowego położenia ekonomicznego nie doprowadzi do stwierdzenia, iż bardziej ścisła współpraca narodów europejskich w dziedzinie gospodarczej jest narzucającą się koniecznością. To też misja, powierzona p. van Zeelandowi przez Anglię i Francję, może nabrać zupełnie wyjątkowego znaczenia."

Trudności „czerwonych" sterników Francji

Sesja parlamentarna rozpoczęła się w ciężkiej atmosferze — Odroczone wystąpienie premiera — Ministrowie przygotowują grunt do wielkiej debaty

Paryż. (PAT). Obrady Izby Deputowanych oraz Senatu, wznowione po kilkotygodniowej przerwie, rozpoczęły się w ciężkiej atmosferze.

Chociaż cała prasa umiarkowana wyraża zadowolenie, iż premier Blum, jak świadczyłyby niedyskrecje z poniedziałkowych obrad gabinetu, zamierza zdobyć się po raz pierwszy na stanowcze „nie" wobec daleko idących żądań czy to ze strony Gen. Konf. Pracy, czy komunistów, jednak dzienniki zapytują, jak zachowa się skrajna lewica, a przede wszystkim masy. Charakterystyczne jest, iż postanowienia Rady Gabinetowej zostały przyjęte milczeniem przez organ Gen. Konf. Pracy „Le Peuple" i przez komunistyczną „Humanité". Prawicowy „Echo de Paris" obawia się, czy rząd nie będzie zmuszony w zamian za odrzucenie projektów finansowych lansowanych przez skrajną lewicę, udzielić jej jakichś nowych kompensat w innej dziedzinie.

W tej atmosferze, zamąconej nadchodzącymi z różnych stron kraju wiadomościami o nowych niepokojach socjalnych, opinia publiczna oczekuje wystąpienia Bluma na posiedzeniu Izby Deputowanych w czasie wielkiej dyskusji nad polityką ogólną rządu. Według ostatnich informacyj, jakie nadeszły z terenu parlamentarnego, debata ta, zapowiedziana pierwotnie na 30 kwietnia, będzie prawdopodobnie w porozumieniu z rządem odłożona na 6 i 7 maja. W każdym razie premier w swym przemówieniu ma zamiar jeszcze raz wskazać na konieczność utrzymania spokoju społecznego we Francji. Całe jednak zagadnienie sprowadza się dziś do pytania, jak ten apel zostanie przyjęty przez masy i czy zgodzą się one na wysuniętą konieczność utrzymania pauzy.

Paryż. (PAT). Przełożenie z 30 kwietnia na 6 maja terminu wielkiej dyskusji na temat polityki wewnętrznej rządu, a co za tym idzie również i wystąpienia Bluma tłumaczone jest tym, że w sobotę nie ukaże się większość dzienników, wobec czego prasa nie mogłaby podać sprawozdania z debaty. W gruncie rzeczy jednak rząd chce doprowadzić do całkowitego wyjaśnienia położenia politycznego.

Dziś po południu min. finansów Vincent Auriol wygłosić ma przemówienie przed komisją finansową Izby Deputowanych, w którym da uspokajające zapewnienia na temat położenia skarbu. W czwartek min. Delbos wygłosi exposé przed komisją spraw zagranicznych Izby. Poza tym szereg ministrów poszczególnych działów technicznych, jak rolnictwa, zdrowia i pracy, udzieli wyjaśnień grupie parlamentarnej partii socjalistycznej.

Wczorajsze posiedzenie komisji porozumiewawczej stronnictw lewicowych wywołało w kołach, zbliżonych do rządu, poważne odprężenie z powodu, że delegaci komunistyczni nie zgłosili żadnych zastrzeżeń co do ostatnich postanowień w sprawie nie powiększania wydatków państwowych na nowe reformy społeczne.

Ukamienowanie chłopca

Paryż (PAT) Opinia publiczna w Lyonie została szczególnie poruszona niezwykłym wydarzeniem ukamienowania na śmierć 12-letniego chłopca, syna zamożnych rodziców przez grupę dzieci w wieku od 12 do 13 lat ze sfer robotniczych.

Grupa ta podburzona widocznie atmosferą nienawiści klasowej, bez żadnej istotnej przyczyny zaatakowała młodego Pawła Gignaux. Po krótkiej nierównej walce obalono go na ziemię i kamieniami rozbito głowę. Chłopiec zmarł w drodze do kliniki.

Zajście to zostało poruszone na posiedzeniu Rady Miejskiej w Lyonie. Prezes Herriot potępił w niezwykle ostrych słowach atmosferę, która mogła doprowadzić do tego rodzaju wypadku.

Wiadomości

Na zakończenie pobytu w Niemczech węgierski min. wojny gen. Roeder przyjęty został w Berchtesgaden przez kanclerza Hitlera. Niemieckie koła polityczne określają pobyt ministra Roedera w Rzeszy, jako wizytę kurtuazyjną.

*

Wszystkie uniwersytety angielskie z Oxfordem i Cambridgem na czele odmówiły przyjęcia zaproszenia uniwersytetu niemieckiego w Getyndze wysłania przedstawicieli na uroczystość obchodu 200-lecia tej uczelni. Wyjątek stanowi uniwersytet w Durham, którego kanclerzem jest znany germanofil lord Londonderry.

*

W ciągu r. 1936 ludność Berlina wzrosła z 4 220 784 do 4 250 891. W r. 1935 zwyżka wyniosła zaledwie 6 287, a w latach poprzednich notowano lekki spadek.

*

Departament stanu, stwierdziwszy, że Helmuth Hirsch, który został skazany przez sądy niemieckie za zdradę stanu kilka miesięcy temu i ma być ścięty za parę tygodni, jest obywatelem Stanów Zjedn., polecił ambasadorowi amerykańskiemu w Berlinie udzielić skazanemu wszelkiej możliwej pomocy.

*

Komisja budżetowa Izby Reprezentantów przyjęła projekt budżetu wojskowego Ameryki na rok bieżący. Budżet ten wyraża się cyfrą 416 milionów 413 tysięcy 382 dolary i jest wyższy od budżetu poprzedniego o 25 milionów dolarów.

Przed procesem inż. Doboszyńskiego i tow.

Kraków. (Tel. wł.) We wtorek, w godzinach południowych, odbyła się w więzieniu św. Michała 4-godzinna konferencja obrońców z inż. Doboszyńskim i kilku głównymi oskarżonymi w procesie o głośną „wyprawę myślenicką". W konferencji wzięli udział adwokaci Stypułkowski i Czerwiński z Warszawy oraz dr Pozowski i apl. mgr Jaworski z Krakowa.

Po południu wszyscy wymienieni wyżej obrońcy wraz z dwoma dalszymi adwokatami krakowskimi, drem Stuhrem i drem Kuśnierzem naradzali się w sprawie obrony inż. Doboszyńskiego i jego kolegów.

W Krakowie przypuszczano, że pierwszy proces przeciwko 49 oskarżonym kolegom inż. Doboszyńskiego odbędzie się już w drugiej połowie maja a proces przeciwko inż. Doboszyńskiemu w drugiej połowie czerwca. Wobec jednak wniesienia sprzeciwu przeciwko aktom oskarżenia, zarówno inż. Doboszyńskiego jak i pozostałym oskarżonym, w którym to sprzeciwie obrońcy domagają się łącznego rozpatrzenia sprawy przed Sądem Przysięgłych, istnieje prawdopodobieństwo, że łączny ten proces odbędzie się w drugiej połowie czerwca. Gdyby jednak sprzeciw został oddalony, wówczas oba procesy odbyły się prawie równocześnie.

W ciągu środy obrońcy z powyższych procesów odbędą dalsze konferencje z pozostałymi oskarżonymi, przebywającymi w więzieniu św. Michała. W piątek odbędzie się konferencja obrońców z oskarżonymi, pozostającymi na wolności.

Odłożone wybory kościelne w Rzeszy?

Berlin (PAT) Jak słychać, w ostatnich czasach zwiększyła się bardzo liczba oficjalnych wystąpień z kościołów. Pierwsze miejsce wśród występujących zajmują członkowie SS. W jednej z małych luterańskich gmin wyznaniowych w Berlinie, liczącej około 5.000 członków, w jednym dniu zanotowano porzucenie kościoła przez 30 członków SS. W ciągu roku w tej gminie wystąpiło z kościoła ogółem około 150 osób.

Zaznaczyć należy, że obok zatargu z Kościołem Katolickim również ewangelickie sprawy kościelne przysparzają Rzeszy sporo kłopotu. Wobec ciągłego rozbicia wśród duchowieństwa i wiernych i utrzymywania niezależności przez poważne odłamy duchownych ewangelickich władze zwlekają z rozpisaniem wyborów które oparte być miały na zasadach demokratycznych i zapowiadane były na kwiecień. Według niedawnych informacyj z kół półurzędowych postanowiono wybory odłożyć aż do jesieni w nadziei, że do tego czasu nastąpi korzystne wyjaśnienie.

Nowa fala powodzi w Ameryce

Waszyngton. (ATE). Prez. Roosevelt wydał zarządzenie, mocą którego zmobilizowano ponownie służbę bezpieczeństwa wybrzeży, publiczną służbę zdrowia oraz kadry robotników przymusowych celem zwalczania niebezpieczeństwa, wynikającego z powodu nowych powodzi.

W Pensylwanii poziom wód lekko opada. Z innych natomiast stanów nadchodzą niepokojące wiadomości.

Z Baltimoore donoszą, że ludność wyspy St. George opuściła w panice swe mieszkania w chwili, gdy most, łączący wyspę ze stałym lądem, został zagrożony. Istnieje niebezpieczeństwo, że wyspa zostanie całkowicie zalana. Ponieważ nie wszystkim mieszkańcom udało się opuścić wyspę, straże nadbrzeżne ewakuują nielicznych maruderów.

Waszyngton (PAT) Dotychczas obliczono, iż w czasie obecnej powodzi w stanach Pensylwanii, Ohio, wschodniej Wirginii, Maryland i płd. Karoliny utonęło 15 osób a 5 zaginęło.

Spadek wód pozwala przypuszczać, że katastrofa obecna nie przyjmie takich rozmiarów jak w roku ubiegłym. Rzeka Ohio przybiera jeszcze i paraliżuje życie miasta Wellsburg. Szkody oceniane są tam na pół miliona dolarów.

Londyn (PAT). Donoszą tu z Ontario, że straty, jakie poczyniła powódź wynoszą 3 miliony dolarów. W zachodnich częściach stanu położenie powodziowe lekko poprawiło się.

Mieszkańcy ewakuowani z terenów zalanych jeszcze przez wiele dni nie będą mogli powrócić do swych siedzib.

Zwycięska ofensywa powstańców

Vitoria. (PAT). Komunikat radiowy donosi, że na froncie aragońskim wojska rządowe zaatakowały pozycje powstańców koło Santa Barbara, zostały jednak odparte i poniosły duże straty.

Na froncie baskijskim zwycięski pochód wojsk powstańczych trwa nadal. Zdobyto miejscowość Marquina i Echeverral. Wiele bardzo cennego materiału wojennego dostało się wojskom powstańczym. Wzięto do niewoli wielką ilość jeńców.

Komunikat dementuje wiadomości ze źródeł „czerwonych" o rzekomym wzniecaniu pożarów w szeregu miejscowości przez lotników powstańczych przy pomocy bomb zapalających i jednocześnie oskarża wojska rządowe, które wycofując się pośpiesznie podpalają wsie i miasteczka.

Walencja. (PAT). Korespondent Havasa donosi, że wczoraj po południu wojenne okręty powstańcze „Canarias" i „Baleares" ostrzeliwały ponownie Walencję. W różnych stronach miasta padło przeszło 60 pocisków. 5 osób zostało zabitych, 30 zaś jest rannych, w tym kilka ciężko.

Aresztowanie narodowców

Łódź (Tel. wł.) Onegdaj w Strykowie pod Łodzią policja aresztowała w domach, na ulicy itd. ponad 20 członków Stronnictwa Narodowego. Przyczyny aresztowań nie są znane.

Losowanie książeczek na premiowe wkłady oszczędnościowe

Dnia 26 kwietnia rb. odbyło się w Centrali P. K. O. w Warszawie 33 z rzędu losowanie książeczek na premiowane wkłady oszczędnościowe. serii II.

Po zł 1.000 otrzymają właściciele następujących książeczek:

51291 51620 53912 53943 53951 54313 54423
54739 54901 55273 55849 56511 56810 56913
57245 57849 58150 58555 59065 59559 59695
60147 61447 61501 61779 61934 62617 64393
65290 65399 66759 67878 72460 73791 73946
74498 75041 77496 77950 79714 79895 81618
82251 85421 88639 91902 92063 92113 92505
92543 95637 96902 98433 98821 99543 99622
99732 100443 101593 101869 103729 104166
104277 104700 104711 109320 109395 112403
113617 113717 114060 114240 114660 114871
115354 116325 117239.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 28. 4. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. — większe odcinki — 59.—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy zast. złote w złocie 51.—%, natomiast obracano 4½% złotowe listy zast. po 51½% oraz 4% listy zast. konwert. po 44.—%.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 100½— bez oddawców.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. większe odc. 59.— P

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 51.— P

4½% złotowe listy zastaw. serii L. Pozn. Ziemstwa Kredyt 51,50 +

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 44.— +

Tendencja: bez zmiany.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 28. 4. 1937 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposobienie stałe)	23.25— 23.50
Pszenica (Usposob. spokojne)	27.75— 28.00
Jęczmień 630—640 g/l.	23.00— 23.25
Jęczmień 667—676 g/l.	24.25— 24.50
Jęczmień 700—715 g/l.	26.25— 27.00
Usposobienie spokojne.	
Owies	22.00— 22.25
Usposobienie spokojne.	
Mąki żytnie standarty nowe	
żytnia gat. I 0-70%	32.50
żytnia razowa 0-95%	28.00
Usposobienie spokojne.	
Mąki pszenne standarty stare	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w	46.25— 47.25
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	45.25— 45.75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	43.75— 44.25
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	43.25— 43.75
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	42.25— 42.75
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w.	40.25— 42.75
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	40.00— 40.50
pszenna gat. IID 40-65% wł. w.	47.00— 38.00
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	33.00— 34.00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	14.50— 15.00
Otręby pszenne grube stand.	14.50— 15.00
Otręby pszenne średnie stand.	13.50— 14.00
Otręby jęczmienne	15.00— 16.00
Gorczyca	30.00— 32.00
Wyka latowa	23.00— 25.00
Peluszka	23.00— 25.00
Groch Wiktoria	21.50— 24.00
Groch Folgera	22.00— 24.00
Łubin niebieski	13.75— 14.75
Łubin żółty	14.00— 15.00
Seradela	23.00— 26.00
Koniczyna czerwona surowa	100.00—110.00
Koniczyna czerw. 95—97% czyst.	120.00—130.00
Koniczyna biała	85.00—125.00
Koniczyna szwedzka	150.00—180.00
Koniczyna żółta odłuszczona	65.00— 75.00
Przelot	65.00— 75.00
Rajgras angielski	60.00— 70.00
Makuch lniany w taflach	21.75— 22.00
Makuch rzepak. w taflach	17.25— 17.50
Makuch słon. w taflach 42—43%	23.25— 24.00
Śrut Soja	23.50— 24.50
Słoma pszenna luzem	2.00— 2.25
„ pszenna prasowana	2.50— 2.75
„ żytnia luzem	2.20— 2.45
„ żytnia prasowana	2.95— 3.20
„ owsiana luzem	2.40— 2.65
„ owsiana prasowana	2.90— 3.15
„ jęczmienna luzem	2.10— 2.35
„ jęczmienna prasowana	2.60— 2.85
Siano zwykłe luzem	4.75— 5.25
„ zwykłe prasowane	5.40— 5.90
„ nadnoteckie luzem	5.85— 6.35
„ nadnoteckie prasowane	6.85— 7.35

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 1646. 6 t., w tym żyta 306 t., pszenicy 106 t., jęczmienia 11 t., owsa 11 t.

Kanclerz skarbu i jutrzejszy premier

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego")

Londyn, 24 kwietnia

Czuło się atmosferę podniecenia, gdy w zeszły wtorek kanclerz skarbu Neville Chamberlain przedkładał parlamentowi nowy budżet. Boć trudno nawet od angielskich nerwów żądać, by audytorium Izby Gmin nie było dotknięte febrą koronacyjną, która ogarnia Londyn, królestwo, imperium. Był to w dodatku ostatni — z rzędu szósty — budżet obecnego włodarza skarbu w rządzie koalicji narodowej. P. Chamberlain objąć ma wkrótce premierostwo po Baldwinie. Będzie więc nie tylko ciągłość w skarbowości, ale i w ogólnej linii wewnętrznej.

Słuchano tedy pilnie z ław poselskich, z przepełnionych lóż gości, w dyplomacji, jakoteż w „City", jakie będą wytyczne na następny okres rządów. Mowa wtorkowa była bowiem niejako zapowiedzią programową przyszłego rządu, wykraczając po za ramy spraw gospodarczych.

Nasamprzód mógł Neville Chamberlain popisać się nader optymistycznym obrazem położenia skarbu brytyjskiego. Zamknięty dopiero co rok budżetowy dał ogółem 797 milj. funtów szt. wpływów skarbowych, co niemal równa się sumie, jaką z tego tytułu — przy niezbyt pomyślnych pierwotnie horoskopach — preliminowano. Wyraźna poprawa jest w porównaniu z latami poprzednimi. Wpływy dały do 44 milionów funtów więcej niż w roku zeszłym. Wzrost przypisać trzeba głównie cłom i daninom pośrednim, — dowód, że wzmogła się konsumcja, która wypływa z dobrobytu. Bogactwo znów wraca po paru latach kryzysu.

Z dotychczasowych danych wypadło kanclerzowi wyciągnąć wnioski. Wzrost wpływów zapowiada się i nadal. Cło, akcyza, podatek dochodowy, — każda z tych pozycyj wykazuje w preliminarzu rządowym wyższe cyfry na rok 1937/38. Ogółem oczekuje p. Chamberlain, że wpływy na rok przyszły wyniosą 848 mil. funtów, czyli o 50 mil. więcej niż dotąd. I może mógłby wtedy szczęśliwy włodarz skarbu mieć głowę bez troski, gdyby nie wydatki na zbrojenia, które przekreślają wszelkie poprzednie rachuby. Wiadomo, że W. Brytania wkroczyła od wiosny w okres olbrzymich inwestycyj na rzecz armii i obrony imperium.

Przy ostrożnym liczeniu wszystkich owych inwestycyj wojskowych zarazem zużywszy na budżet armii całą nadwyżkę preliminowanych na rok przyszły wpływów, pozostanie wciąż jeszcze nie pokryty deficyt, który szacuje się w nowym budżecie na 15 milionów funtów szterlingów. To właśnie jest w tej chwili osią kłopotów Chamberlaina. Jak pokryć ów niedobór, który w dodatku zapowiada się jako pozycja stała na przeciąg kilku lat, jak długo realizowany będzie program dozbrojenia?

Wraz z deficytem i zbrojeniami powstaje przed Anglią znany również gdzie indziej problem wzrostu cen na surowce i wzrostu kosztów utrzymania. Czy i jak ma tu rząd ingerować — nasuwa się pytanie, aktualne zarówno w Anglii, jak w wielu innych krajach. I było to w ostatnim czasie przedmiotem głębokiego namysłu w rządzie.

P. Chamberlain miał do wyboru dwie drogi. Pierwsza, to droga ingerencji państwa w kwestię cen rynkowych, polegająca na tym, że rząd ustanawia bądź ceny maksymalne, bądź wpływa przez kredyt na utrzymanie cen na dotychczasowym poziomie. Metoda taka bywa popularna w systemach totalnych, a w każdym razie rokuje wynik tam, gdzie państwo ma silny wpływ na gospodarkę. Ale brytyjski kanclerz skarbu obrał inną drogę, którą można nazwać starą drogą liberalizmu angielskiego. A tą drogą są podatki.

Tedy przy pomocy klasycznego środka fiskalizmu angielskiego, tj. podatku dochodowego, myśli p. Chamberlain rozwiązać kwestię deficytu budżetowego, którego przyczyną są zbrojenia. Nie może to być podatek dochodowy w dotychczasowej wysokości, który i tak już trzyma budżet państwa w równowadze, lecz powiększona, nowa stawka tego podatku. Zwyżka jest na oko nieznaczna — wynosi 3 penny od funta dochodów. Starczy ona jednak, aby pokryć z brakujących w budżecie 15 milionów funtów — 13 milionów. Pozostałe dwa miliony dać ma osobna „danina obrony narodowej", która ma już nie tylko znaczenie fiskalne, ale przybiera oblicze moralne. Bowiem pobierana będzie od specjalnych zysków, jakie mają przedsiębiorstwa przez wzrastającą wskutek zbrojeń koniunkturę.

W angielskich kołach parlamentarnych, gdzie o Nevillu Chamberlainie utarło się mniemanie jako o „zimnym człowieku kapitału" i obrońcy sfer „City", wywołały nowe projekty kanclerza skarbu, a przyszłego premiera, nie małe wrażenie.

Pierwszym rezultatem tych projektów było to, iż konserwatywny ten minister zamknął od razu usta opozycji socjalistycznej, spodziewającej się wszystkiego innego, tylko nie programu finansowego, któryby sięgnął odważnie do kieszeni bogacącego się przemysłu i dostawców wojskowych. Znacznie bowiem łatwiejszą, zdaje się, byłaby dla prawicowego gabinetu taka polityka, która albo dyktuje produkcji ceny czując swą pozycję na dłuższy czas zapewnioną — jak to się np. dzieje w państwach totalnych —, albo też, która upraszcza sobie kłopoty wewnętrzno-polityczne przez zwyżkę podatków pośrednich, mniej dla wyborców widocznych, choć w nauce ekonomii znanych z swego charakteru antysocjalnego. Metoda ta stosowana bywa często przez rządy konserwatywne.

P. Chamberlain miał jednak odwagę stanąć w poprzek partykularnych interesów. Dowiódł, że myśli kategoriami narodu jako całości. „Opodatkował armaty, a nie masło" — jak pisze „Observer" czyniąc aluzję do znanego hasła Trzeciej Rzeszy: „wpierw armaty, potem masło".

To zrozumienie interesu narodowego i sprawiedliwości społecznej ze strony p. Chamberlaina przyniesie niewątpliwie jego przyszłemu gabinetowi sympatię szerokich sfer w Anglii. Są to pomyślne horoskopy dla rządu zjednoczenia narodowego.

B. L.

Tylko zawartość pakietów, opatrzonych podobizną Księdza Kneippa, jest prawdziwą Kawą Słodową Kneippa. — Wszystko inne jest naśladownictwem a nie dobra i zdrowa

Kawą Słodową Kneippa!

Pg 27 228/9-15.207/23

Kwestia żydowska a etyka katolicka

Katolicka Agencja Prasowa rozesłała prasie artykuł ks. dra Zygmunta Kozubowskiego, profesora uniwersytetu warszawskiego. Tematem artykułu jest sprawa patriotyzmu i kwestii żydowskiej.

Ks. prof. Kozubski stwierdza, że miłość ojczyzny domaga się obrony bytu ojczystego przeciwko wewnętrznym i zewnętrznym wrogom. Stan obecny zatem kwestii żydowskiej nie jest w niezgodzie z etyką, ale stanowi wypływ troski o zagrożone dobro, stanowiące podstawę kultury ojczystej.

„Miarodajnym dla rozwoju antysemityzmu — pisze ks. prof. Kozubski — był i jest fakt, że Żydzi, oderwani od korzenia ojczystego i pod względem moralnym bez oparcia i zasad, zdobyli wiele stanowisk w życiu politycznym, kulturalnym i gospodarczym i będąc na tych pozycjach stracili z oczu miarę dla roli, jaką mogą odgrywać w granicach chrześcijańskiej i polskiej kultury, czyli że nie wolno im wypierać, obrażać i korumpować ludności tubylczej.

„Faktem zaś jest niezaprzeczonym, że Żydzi znajdą się wszędzie tam, gdzie wre walka przeciwko chrześcijaństwu, chrześcijańskiemu porządkowi państwowemu, chrześcijańskiej rodzinie. Z nich rekrutują się najfanatyczniejsi wodzowie, najniebezpieczniejsi doktrynerzy partyj marksistowskich; oni też są współwinnymi, gdy chodzi o wyzysk i nadużycia ze strony wielkiego kapitalizmu."

Bojkot Żydów nie jest przeto żadną zemstą ale obroną własnych praw i dóbr kultury:

„Trudno nie przyznać racji tym, którzy chcą ograniczyć liczbę Żydów w pewnych zawodach, zmonopolizowanych wprost przez sfery żydowskie. Taki numerus clausus nie ma nic wspólnego z radykalnym antysemityzmem i musi leżeć na sercu każdemu świadomemu patriocie, bo predominacja żydowska w dziedzinie ducha i kultury wpływa destruktywnie i obniżająco na poziom zajętych przez nich domen i tłumi rodzimą, tradycyjną kulturę polską.

„Jest to więc zdrowy odruch narodu, walczącego o swoje odrodzenie narodowe i duchowe i o ekonomiczną egzystencję, której zagraża ludność napływowa, nie mogąca rościć sobie praw do życia i rozwoju kosztem ludności tubylczej, zrosłej z ziemią i krwią własną przez wieki tej ziemi broniącej."

Uwagi swoje ks. prof. Kozubski kończy następująco:

„Stwierdzamy z całą stanowczością, że samoobrona narodu przed zalewem obcego, przeważnie destrukcyjnego żywiołu, nie przedstawia żadnych zastrzeżeń ze strony etyki katolickiej i należy do obowiązków dobrze pojętej miłości ojczyzny."

To miarodajne wyjaśnienie jest bardzo ważne ze względu na tych, którzy broniąc Żydów powołują się na — etykę katolicką.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Sekretariat przeniesiony został na ul. Rzeczypospolitej 9, I ptr. i czynny jest codziennie od godz. 10 — 14 i od 16 — 20.

KOŁO WINIARY

Zebranie plenarne w środę 28 bm. o godz. 19,30 w ćwiczni Sokoła przy ul. Obornickiej.

KOŁO ŻEGRZE—CHARTOWO

Zebranie plenarne i informacyjne w środę 28 bm. o godz. 20 w sali p. Kaniewskiego w Żegrzu.

KOŁO STARE MIASTO

Zebranie informacyjne połączone z kursem kandydatów w czwartek 29 bm. o godzinie 20 w sali Domu Katolickiego na Śródce.

KOŁO GŁÓWNA

Zebranie plenarne w czwartek 29. bm. o godz. 20 na sali p. Książyka.

KOŁO WILDA

Uroczyste przyjęcie kandydatów w niedzielę, 2 maja o godz. 11.30 w południe w sali kina „Tęcza" przy ul. Szwajcarskiej.

KOŁO ŚW. MICHAŁ

Uroczyste przyjęcie kandydatów w niedzielę 2 maja br. o godz. 12 w południe na sali S. N., św. Marcin 65.

NOWY BISKUP ŚLĄSKI

Echa konsekracji nowego biskupa śląskiego. Ks. biskup-sufragan Bienek w otoczeniu dostojników wychodzi po uroczystej konsekracji z Katedry.

FAKTY i OCENY

Sprawa przemilczenia zasług prez. Ratajskiego

W związku z powtórzoną przez nas za „Orędownikiem" notatką, potępiającą fakt przemilczenia zasług b. prezydenta miasta p. Cyryla Ratajskiego około utworzenia rozgłośni poznańskiej w przemówieniach, wygłoszonych z okazji jej 10-lecia, otrzymaliśmy od wydziału prasowego rozgłośni pismo, w którym przemilczenie to tłumaczone jest „krótkością czasu wspomnianych przemówień". Pismo podkreśla przy tym, że w serwisie prasowym wydziału, rozesłanym przed uroczystością, zasługi p. Ratajskiego zostały uwydatnione.

Wyjaśnienia tego nie możemy absolutnie uznać za wystarczające. Inicjatywa i współpraca p. prezydenta Ratajskiego miała tak decydujące znaczenie dla powstania i rozwoju rozgłośni poznańskiej, że pominięcie jej w przemówieniach jubileuszowych było niedopuszczalne, — tym bardziej, że znaleziono dużo, aż za dużo, czasu i słów, na pochwały dla obecnego kierownictwa rozgłośni.

Wszystko to razem robiło co najmniej przykre wrażenie.

Socjaliści poznańscy wobec 1 maja

Komitet miejscowy PPS w Poznaniu, którego siedziba mieści się przy ul. Stromej 24, wydał odezwę, wzywającą robotników do „masowego udziału w obchodzie 1 maja". Odezwa ta rozrzucana jest nie tylko w Poznaniu, ale i w jego okolicy.

W pochodzie — jak wynika z odezwy — mają wziąć udział, podobnie jak w r. ub., członkowie PPS i klasowych związków zawodowych nie tylko z Poznania, lecz również z Lubonia, Żabikowa, Fabianowa, Junikowa, Antoninka. Słowem robi się coś w rodzaju zjazdu powiatowego. Mają się odbyć osobne pochody z tych miejscowości podmiejskich do Poznania, po czym wyruszyć ma o godz. 16,30 spod siedziby PPS przy ul. Stromej główny pochód przez miasto. Po pochodzie odbyć się ma wiec.

„Program" więc taki sam, jak w roku ubiegłym. Pochód wówczas w praktyce przybrał charakter komunistyczny, jak o tym już pisaliśmy.

W „rodzinie" „sanacyjnej"

W wychodzącej w Kościanie narodowej „Gazecie Polskiej" ukazała się notatka treści następującej:

„Ustąpienie p. Stefana Jerzykiewicza ze stanowiska redaktora „Gazety Narodowej". P. Stefan Jerzykiewicz prosi nas o podanie do wiadomości, iż z dniem dzisiejszym zrezygnował ze stanowiska redaktora w „Gazecie Narodowej" i za treść redakcyjną w tymże piśmie nie odpowiada.

„P. Jerzykiewicz prosi nas dlatego o umieszczenie powyższej notatki, ponieważ wydawca „Gazety Narodowej" odmówił umieszczenia jej w swej gazecie."

Dla wyjaśnienia dodać należy, że wspomniana w notatce „Gazeta Narodowa" jest pisemkiem „sanacyjnym". Ustąpienie p. Jerzykiewicza jest wyrazem niesnasek, panujących w kołach „sanacji".

Obywatelstwo m. Kościana i powiatu nie dało się wprowadzić w błąd nazwą: „Gazeta Narodowa" i popiera nadal zasłużoną a dobrze redagowaną „Gazetę Polską", liczącą już z górą czterdzieści lat istnienia.

Burzliwe obrady zjazdu Związku Miast

„Sanacja" z żydami odrzuca wniosek o paragraf aryjski — O wybory w Poznaniu, Łodzi i Warszawie — Gospodarka komisarza Warszawy p. Starzyńskiego

Warszawa, 27 kwietnia.

Przez dwa dni odbywał się tu zjazd Związku Miast Polskich — o którym już pokrótce referowaliśmy — przy bardzo licznym udziale delegatów z całego kraju. Zjazd ze względu na porządek obrad wzbudził zrozumiałe zainteresowanie całego społeczeństwa polskiego. Na otwarciu zjazdu przemawiał premier Składkowski. W tym też dniu na porządek dzienny obrad wpłynęło cały szereg innych spraw, które ze względu na swój charakter zapowiadały, że przebieg zjazdu będzie obfitował w sensacyjne momenty.

We wtorek na posiedzeniu komisji administracyjnej zjazdu doszło do ostrej i bardzo charakterystycznej scysji. Komisja obradowała pod przewodnictwem prezydenta Katowic, dra Kocura. Początkowo wszystko przemawiało za tym, że obrady będą bardzo spokojne. Komisja rozpoczęła pracę od przedyskutowania wniosku, domagającego się rozpisania nowych wyborów w Poznaniu i Łodzi oraz uregulowania kwestii samorządowej w Warszawie.

Oba wnioski „sanacyjni" delegaci różnych „bajratów" i komisarzy zgilotynowali. W trakcie obrad na salę zaczęli napływać Żydzi, zaalarmowani wnioskiem radnego i członka Stronnictwa Narodowego Serwatki z Białegostoku. Wniosek ten domagał się niedopuszczenia do Związku Miast Żydów.

Kiedy przystąpiono do obrad nad tym wnioskiem, do głosu zapisał się prezydent m. Krakowa, dr Kaplicki, który nazywał się dawniej Kapellner. Wystąpił on przeciwko wnioskowi radnego Serwatki. Po wystąpieniu dra Kaplickiego przewodniczący p. Kocur oświadczył, że wniosku p. Serwatki nie podda pod głosowanie. Wtedy zabrał głos w sprawie formalnej adw. Kowalski z Łodzi. Podkreślił on, że decyzja przewodniczącego niepoddania wniosku pod głosowanie jest sprzeczna z regulaminem obrad. Zadaniem obrad jest bowiem opracowanie tez, jakie należy przeprowadzić w gospodarce naszych samorządów. Wniosek p. Serwatki obejmuje jedną z takich tez i dlatego mówca prosi, ażeby przeprowadzić nad wnioskiem dyskusję i głosowanie.

Wówczas przemówił, również w sprawie formalnej, jeden z „sanatorów", który zażądał od prezydium wykluczenia z obrad zjazdu adw. Kowalskiego z powodu nieodpowiedniego zachowania.

Wniosek „sanatora", niebywały w formie i treści, nieparlamentarny, wywołał duże oburzenie, nawet wśród niektórych „sanatorów". Automatycznie na sali obrad powstała burza protestów i rozległy się liczne okrzyki oburzenia. Gdy się trochę uspokoiło, zabrał głos komisaryczny prezydent m. Warszawy p. Starzyński, który zaatakował adw. Kowalskiego za jego poniedziałkowe przemówienie, w którym adw. Kowalski domagał się zbadania gospodarki miasta Warszawy.

Adw. Kowalski w poniedziałkowym przemówieniu stwierdził, że komisaryczne rządy stolicy podrywają ideę i zasady samorządu, a poza tym nie są zgodne z Konstytucją. Przy rozwiązywaniu rad miejskich władze nadzorcze nie trzymają się odpowiednich uprawnień ustawowych. Skutek jest taki, że tak wielkie miasta i ośrodki samorządowe ,jak Poznań i Łódź, są pozbawione władz samorządowych.

Uzasadniając swój wniosek, adw. Kowalski dodał, że w okresie rządów komisarycznych w Warszawie wydatki administracyjne wzrosły niepomiernie. Dowodem tego jest podwyższenie budżetu administracyjnego z 88 milionów w 1934/35 r. do 107 milionów w r. 1937/38. Równocześnie zmniejszono wydatki na opiekę społeczną i szkolnictwo ogólne i zawodowe. Natomiast wzrosły wydatki na emerytury i to z 8 milionów na 20 milionów, a liczba emerytur podwyższyła się z 2800 na... 6870. Zadłużenie miasta wzrosło z 209 milionów do 259 milionów i to pomimo dewaluacji pożyczki amerykańskiej, która zmniejszyła długi stolicy.

Komisaryczny prezydent Warszawy Starzyński usiłował odpowiedzieć adw. Kowalskiemu na jego poniedziałkowe zarzuty, stwierdzając, że nie można podważać zasad samorządu. Polemizując z wywodami adw. Kowalskiego, komisaryczny prezydent Starzyński podkreślił, że adw. Kowalski krytykował tylko gospodarkę jednej Warszawy, podczas gdy zjazd jest zebraniem delegatów samorządów wszystkich miast Polski.

W swojej replice p. Starzyński używał słów nieparlamentarnych, posługując się takimi wyrazami, jak kłamstwo itp. Niektóre ustępy przemówienia komisarycznego prez. Warszawy i przewodn. sektoru miejskiego „Ozonu" utrzymane były w tonie, dowodzącym dużego rozdrażnienia i nieopanowania, co na sali znalazło odpowiedni oddźwięk. Jako charakterystyczny moment z przemówienia komisarycznego prezydenta stolicy państwa, podkreślić należy, iż wyraził on radość..., że adw. Kowalski nie jest radnym Warszawy, którą rządzi p. Starzyński.

Po przemówieniu p. Starzyńskiego zażądał głosu adw. Kowalski, ażeby odpowiedzieć na atak komisarycznego prezydenta Warszawy, p. Starzyńskiego. Ale rzecz znamienna adw. Kowalskiemu głosu nie udzielono. Znaleźli się za to ludzie usłużni, którzy zgłosili rezolucję, potępiającą adw. Kowalskiego za jego krytykę gospodarki Warszawy, za wystąpienie przeciw p. Starzyńskiemu i Żydom.

Wniosek przewodniczący obrad p. Kocur poddał natychmiast pod głosowanie, nie przeprowadzając nad nim dyskusji. Żydzi i „sanatorzy" wniosek ten uchwalili.

Adw. Kowalski wówczas wtrącił: „Boicie się prawdy. Moje cyfry są prawdziwe. Dlaczego nie mówicie o sprawie emerytur. Dlaczego boicie się wyborów w Warszawie, Poznaniu i w Łodzi".

Nie dopuszczając nikogo do głosu, przewodniczący, p. Kocur, oświadczył następnie, że również wniosku radnego Serwatki w sprawie paragrafu aryjskiego w Związku Miast Polskich nie podda pod głosowanie. I ta nieoczekiwana i znamienna decyzja spotkała się z burzą protestów delegatów narodowych. Żydzi i „sanatorzy" z decyzji byli wyraźnie zadowoleni.

Wieczorem na wtorek rozpoczęły się plenarne obrady zjazdu. Wobec incydentów, jakich widownią była komisja administracyjna, radni narodowcy w dalszych obradach Związku Miast nie wzięli już udziału.

Wtorkowe obrady trwały krótko, zaledwie dwie godziny i poszły już zupełnie gładko po myśli „sanacji" i Żydów. Klasycznym przykładem, jak ustosunkowali się obecni władcy Związku Miast do grup niezależnych, jest przyjęcie wniosku zmiany statutu w tym kierunku, ażeby można było usunąć z grona członków osoby, które niewłaściwie zachowują się, albo działają na szkodę instytucji.

Tego rodzaju elastyczna uchwała daje pole do dalekoidących interpretacyj. W konsekwencji tego każdy delegat Związku Miast, który nie jest prawomyślny, albo wysuwa jakiekolwiek zastrzeżenia, może być uznany za „zachowującego się niewłaściwie", a co za tym idzie, usunięty z obrad Związku.

Innym objawem bezceremonialności większości zjazdowej było przekazanie uchwały komisji administracyjnej, dotyczące wyborów Rady Miejskiej w Poznaniu i Łodzi, oraz uregulowania kwestii samorządu w Warszawie, do załatwienia prezydium zjazdu. Innymi słowy równa się to pogrzebaniu wniosku.

Wniosek zgłoszony przez adw. Kowalskiego na posiedzeniu poniedziałkowym, a dotyczący zbadania gospodarki m. Warszawy, został oczywiście odrzucony.

Bardzo gwałtowny atak na wnioskodawcę adw. Kowalskiego podjął na plenarnych obradach zjazdu poseł Gdula z Chrzanowa. Przyszło mu to tym łatwiej, że adw. Kowalskiego nie był on na sali.

Obrady zakończono przed godz. 20.

Komisaryczny prezydent wydał dla uczestników zjazdu bankiet. Delegaci narodowi udziału w nim nie wzięli.

W środę prezydium zjazdu ma być przyjęte przez generała Składkowskiego. (w)

O bezprawne podejmowanie kaucyj

Katowice. (AZS). W dniu 29 bm. odbędzie się przed Sądem Okręgowym rozprawa przeciwko b. sekretarzowi adwokackiemu 32-letniemu Tadeuszowi Jaworskiemu z Katowic, b. sekretarzowi Sądu Grodzkiego 29-letniemu Józefowi Sojce z Katowic, b. sekretarzowi prokuratury S. O. 37-letniemu Pawłowi Rospondkowi z Katowic i dwom adwokatom katowickim, 45-letniemu Władysławowi Jamiole oraz 41-letniemu Edmundowi Arendtowi o podejmowanie z depozytów sądowych przy pomocy sfałszowanych postanowień kaucyj różnych oskarżonych w sprawach karnych w wysokości około 75.000 zł, z czego 31.500 zostało już podjęte, a zebranie reszty uniemożliwiło wykrycie afery.

Na trop wpadły władze przy okazji ujawnienia afery o ukrywanie dokumentów sądowych, głównie wyroków przez praktykanta Ernesta Langera.

Stwierdzono wówczas w dziale depozytów, że postanowienia zarządzające zwrot kaucyj w poszczególnych wypadkach są sfałszowane. Postanowienia te otrzymywali obaj adwokaci, którzy składali w Sądzie Grodzkim oryginalne wnioski o wypłatę kaucyj przy załączaniu wzgl. powołaniu się na sfałszowane dokumenty. W wypadkach, gdy Jaworski samodzielnie podejmował kaucje, przedkładał podrobione wnioski adwokatów Witczaka i Horawy, oraz sfałszowane pełnomocnictwo dla siebie.

Zaznaczyć należy, że co do wszystkich tych kaucyj, to sąd już orzekł przepadek ich na rzecz skarbu, bowiem pochodziły one przeważnie od osób oskarżonych, które wypuszczone na wolną stopę, zbiegły za granicę. Fałszywe pełnomocnictwa sporządzał Jaworski w kancelarii adw. Witczaka i Horawy, której był kierownikiem.

Oskarżeni odpowiadają z art. 23, 27 z zast. art. 31, 262, 264 i 106, 187 oraz 183 k k.

Proces narodowca

Rawicz. Przed tutejszym Sądem Grodzkim stawał w dniu 21 bm, członek Stron. Narodowego z Poznania p. Paweł Dąbrowski, oskarżony z art. 170 k. k. Przestępstwa miał się dopuścić na publicznym zebraniu Stron. Narodowego w Rawiczu w styczniu br., gdzie krytykował działalność ministra spraw zagranicznych Becka, oraz twierdził na podstawie artykułów prasowych, że członkowie rządu należą do lóż masońskich.

Po przesłuchaniu świadków, w tym dwóch tajnych agentów, sąd ogłosił wyrok skazujący p. Dąbrowskiego na 4 miesiące aresztu z zaliczeniem aresztu śledczego od 28 stycznia br. aż do dnia rozprawy oraz na ponoszenie kosztów sądowych.

Obrońca oskarżonego oraz sam oskarżony zapowiedzieli z miejsca odwołanie. Na wniosek obrońcy adw. dra Urbańskiego z Poznania sąd postanowił zwolnić oskarżonego natychmiast z aresztu śledczego. (rs)

Walka z katolicyzmem

Berlin (Tel. wł.) Zakończony został proces przeciw kierownikom katolickich organizacyj młodzieży w Duesseldorfu. Rozprawa trwała trzy tygodnie.

Głównego oskarżonego ks. Rossaint skazano na 11 lat ciężkiego więzienia i 10 lat utraty praw obywatelskich. Podsądny Steber skazany został na 5 lat, Juelich na 2 lata ciężkiego więzienia. Oskarżeni Himmes i Schaefer zostali uwolnieni od winy i kary. Wyrok jest prawomocny.

Zawaliła się podłoga

Ateny (PAT) We wsi Coropi w pobliżu Aten zawaliła się podłoga w domu, w którym odbywała się uroczystość pogrzebowa. Uczestnicy uroczystości wpadli wraz z trumną do piwnicy.

Około 30 ciężko rannych, przeważnie kobiet, przewieziono do Aten.

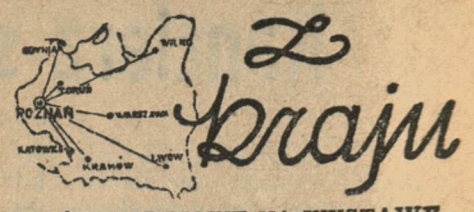

ZNIŻKI KOLEJOWE NA WYSTAWĘ PARYSKĄ

Osoby udające się na Międzynarodową Wystawę w Paryżu 1937 r. i powracające z tej wystawy będą mogły korzystać z następujących ulg.

Przy przejazdach indywidualnych zarówno z Polski jak i tranzytem przez Polskę podróżni korzystają z ulgi 33 pct na przejazd z dowolnej stacji lub dowolnego punktu granicznego do jednego z punktów granicznych polsko - niemieckich oraz do punktu granicznego pod Zebrzydowicami i z powrotem na podstawie imiennej karty stałego wstępu na Wystawę („Carte de legitimation").

Grupy podróżnych z Polski, złożone co najmniej z 60 osób zaopatrzonych w karty stałego wstępu na wystawę mogą korzystać przy przejazdach z dowolnej stacji do jednego z punktów granicznych polsko-niemieckich oraz do punktu granicznego pod Zebrzydowicami i z powrotem z ulgi 50 pct, po złożeniu podania najmniej na 14 dni przed zamierzonym wyjazdem do tej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, w obrębie której leży stacja wyjazdu.

Ulgi powyższe będą stosowane w terminie od dnia 15 maja do dnia 15 listopada 1937 r. (mimo odmiennego terminu podanego w kartach wstępu na Wystawę) z tym, że przejazd „z powrotem" musi być ukończony w ciągu 60 dni od daty stempla kasy biletowej na przejazd pierwotny (na Wystawę).

W TROSCE O KOŚCIÓŁ MARIACKI

W Krakowie odbyło się zebranie Okręgowej Komisji Konserwatorskiej, poświęcone omówieniu szeregu aktualnych spraw konserwatorskich. M. in. przedmiotem obrad była sprawa usunięcia szpecących prezbiterium kościoła Mariackiego i jego otoczenie przybudówek międzyskarpowych z 19-go wieku, zacieśniających obecnie przestrzeń między wikarówką a kościołem oraz projekt odnowienia „prałatówki" mariackiej, przedstawiony komisji przez architekta F. Mączyńskiego. Według dawnych opisów attyka prałatówki miała bogatsze zwieńczenie kamienne, czego przy ostatniej restauracji z przed 50 laty nie uwzględniono. Komisja oświadczyła się zatem za zbadaiem materiałów archiwalnych, które dostarczyć by mogły wskazówek co do pierwotnego wyglądu attyki, jaki należało by przywrócić. Ze względu na wielkie zniszczenia budynku i bezpieczeństwo publiczne, komisja orzekła, że należy najpierw przystąpić do odnawiania prałatówki, usuwanie zaś przybudówek przy prezbiterium kościoła Mariackiego odłożyć na później, jednak przed uporządkowaniem placu Mariackiego.

ŚLUBOWANIE MŁODZIEŻY NA JASNEJ GÓRZE

Oddziały Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży męskiej i żeńskiej w Pabianicach, wstępując w ślady młodzieży akademickiej, postanowiły złożyć uroczyste ślubowanie na wierność i wieczyste oddanie się w służbę Królowej Narodu Polskiego. Młodzież Pabianic nie tylko sama chce złożyć uroczyste ślubowanie, lecz zamierza akcję tę rozciągnąć na wszystkie oddziały K. S. M. męskie i żeńskie w całym kraju.

NOWY SPISEK UKRAIŃSKI

Przed sądem w Łucku stanął Ławrenko, członek nielegalnego „Unakoru" (Ukraiński Narodny Kozacki Ruch), oskarżony o zabójstwo policjanta i został skazany na karę śmierci. Proces wykazał porozumienie między „Unakorem" a OUN oraz, że „Unakor" posiadał wyraźny cel przygotowania zbrojnego powstania przeciw państwu polskiemu przy poparciu i pomocy jednego z państw ościennych.

Na sprawę nowego tego spisku wywrotowych kół ukraińskich na Wołyniu, rzuci więcej światła proces sądowy przeciw członkom „Unakoru", który rozpoczął się w Łucku.

DELEGACJA STUDENTÓD RUMUŃSKICH PRZYBYWA DO POLSKI

W dniu 2 maja rb. przybędzie do Polski delegacja Centrum Studentów w Timisoara (Rumunia). W skład delegacij wchodzi trzech przedstawicieli politechniki w Timisoara. Goście rumuńscy zabawią w Polsce 5 dni, z czego w Warszawie 2 dni, pozostałe zaś 3 dni spędzą w Krakowie.

Centrum Studentów w Timisoara jest jednym z najbardziej aktywnych ośrodków akademickich w Rumunii, propagujących ideę zbliżenia i przyjaźni między młodzieżą polską i rumuńską.

SZKIELET NA CMENTARZYSKU ZAMKU KRÓLEWSKIEGO

Na terenie zamku królewskiego w Warszawie, w czasie robót restauracyjnych robotnicy odkopali w ogrodach zamkowych, leżących od strony Wisły, kilka szkieletów ludzkich, zamkniętych w drewnianych trumnach.

Państwowe muzeum archeologiczne, które podjęło się badania nad pochodzeniem szkieletów, ustaliło okres pochodzenia tych grobów na 15 i 16 wiek. Szczątki trumien były zakopane bardzo płytko, na głębokości około 90 cm., niektóre były przysypane grubym na 60 cm. gruzem, pochodzącym z epoki Stanisława Augusta.

FELIETON KULTURALNY

W słońcu Prowansji

Napisał prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr Władysław Folkierski

Wiosna, poezja, śpiewy, tańce ... — We wszystkich kolorach — Dziewczęta śpiewają średniowiecznego trubadura — Literatura sprzed siedmiu wieków — Co to jest język „oc", „si" i „oil"? — Akademicy pod gołym niebem — I ich prowansalscy słuchacze — Przy zastawionym stole ...

ZDARZYŁO się, że V Kongres Lingwistyki Romańskiej, który toczył swoje obrady w Nicei, zakończył się w malutkiej mieścinie Brignoles, ale starej i znajdującej się w sercu Prowansji. Skorzystano oto z obecności nadbiegłych z czterech stron świata romanistów, aby odsłonić popiersie przed wiekiem zmarłego Franciszka Raynouard'a, jako jednego z najwcześniejszych twórców filologii i nawet lingwistyki romańskiej. Odkładając na późniejsze czasy różne zawisłości naukowe, chciałbym dziś ot po prostu podzielić się z moimi czytelnikami wrażeniami z Prowansji, którą poznałem jak trzeba, w słońcu i kwiecie, na wiosnę, w radosnej atmosferze felibrów, czczących uroczyście swego Raynouarda śpiewem i tańcem.

*

Znajdujemy się więc gdzieś między Aix-en-Provence, dawną stolicą, dziś zupełnie ale stylowo wygasłą, między tętniącą gorączkowo Marsylią i Tulonem. Brignoles, dawna, u rozstaju rzymskich dróg położona mieścina, ma też swoje stare kamienice wcale XVIII-o i XVII-wieczne. Otoczona wieńcem dość jałowych, spieczonych gór, ma niżej i swe winnice, które dużo zieleni nie dodają. Góry w całej Prowansji (Manry i Esterella) o bardzo fantastycznych, urwanych i urwistych liniach wciąż wywołują wrażenie jakiegoś odległego kataklizmu, wyrównanego potem słońcem i kulturą. Koloru tu w bród. Esterela wulkaniczna jest ciemno-czerwona, a schodząca w lazur śródziemnomorski zieleń sosen jest bardzo ciemna, ale wszędzie płonie już żółty żarnowiec, a drzewa migdałowe, morelowe i — jak się tu mówi — judejskie (arbre de Judée) kwitną wszystkimi odcieniami lila. Trzeba tutejszego światła, aby to stonować.

Rzuciło mi się odrazu w oczy to samo, patrząc na rodzime, prowansalskie stroje śpiewaczek i tanecznic, jakie nas witały. Strój bardzo piękny, odznacza się dużą swobodą i dużym bogactwem barw, zawsze dziwnie stonowanych. Nic w tym jaskrawego ni nawet pstrego, a tyle tam tego jest: innej barwy czepek, a innej suknie, innej narzutka a innej stanik. Styl stroju ten sam, ale barwy wciąż inne: nie ma kanonu obowiązującego jak np. w Alzacji. Specjalnie dekoratywny jest duży — ogromny — płaski, żółty albo czarny kapelusz, którym się operuje mniej więcej jak wachlarzem-tarczą, osłaniając się od słońca, a czasem, zalotnie, opuszczając go na plecy, niby niepotrzebny puklerz. Mam podejrzenie, że ten niesamowitych rozmiarów kapelusz jest raczej stylizowany niż autentyczny. Jest on podobno specyficzną własnością zespołu śpiewackiego i tanecznego, który rezyduje w Marsylii i objeżdża całą Francję.

*

Zespół ten jest bardzo literacki i oparty na dużej pracy. Witano nas — i Raynouarda — pieśnią starego, średniowiecznego trubadura Rajmunda de Vaqueiras, o którym dużo mógłby powiedzieć znakomity prowansalista Stanisław Stroński (pytają o niego wszyscy, i sędziwy mistrz Alfred Jeanroy, poeta-profesor felibriżu Emil Rippert, i zamieszkały w dalekim Castelnaudary ks. Salvat, członek tuluzańskiej Académie des Jeux Floraux). Tak dawna pieśń, w ustach strojnych dziewcząt prowansalskich roku pańskiego 1937, zdziwiła mnie. Zapytałem przodownicę i kierowniczkę chóru, czy to samo przychodzi. Ale ona z rozpaczą mi odpowiada, że „musiała wodzić się za lby z tą piosnką" („j'ai du me battre avec cette chanson"), że tekst arcytrudny, że ani w ząb dziś do niego przystąpić nie można bez przygotowania. Dużo w tym pietyzmu i trochę sztuczności. Wrażenie, które niejednokrotnie narzucać się musi przy felibriżu, owym ruchu wielkiego Mistrala, Roumanille'a, Aubranel'a, którzy przed niespełna wiekiem marzyli o wskrzeszeniu literatury prowansalskiej, tak brutalnie w r. 1209 przerwanej wyprawą Albingów. Ale przeszłości cofnąć nie można — po siedmiu wiekach, wtedy, kiedy się język zmienił, w życiu przeszedłszy w dalszą gwarę, a w użyciu literackim spłynąwszy w francuzczyznę. „Langue d'oc" nie nadrobi już tego, w czym wyprzedziła ją „langue d'oil". Już Dante o języku „oc" mówił trochę jak o zasłużonej dla języków „si" i „oil" przeszłości. Językiem „si" jest tu oczywiście włoszczyzna, jako że zasadą podziału było „tak" — partykuła twierdzenia brzmiąca: „oc" w prowansalskim (stąd Languedoc, Languedocja), „oil", dziś „oui" w francuskim, „si" w włoskim.

Tańce są ciekawe. Wszędzie na południu żyją jeszcze tańce tylko dziewcząt i tylko chłopców. Są i inne ale i te żyją. Najprostszą formą jest podrygujący, wesoły sprężysty ni to marsz ni to bieg dwojga dziewcząt, trzymających się za rękę, w takt piszczałek i tamburynów (tamburyny prowansalskie są zresztą ogromne, a tamburzyści przypominają naszych historycznych doboszów). Inne figury oscylują między wieńcem, kołem, czy przeplatanką niby kadrylową. Jest i coś w rodzaju menueta z ukłonami. Najbardziej skomplikowaną jest farandola, której pewne akrobatyczne pas są często męskie, jak mi się skarżyła moja informatorka.

*

Na inaugurację pomnika Raynouarda przyjechali i dygnitarze oficjalni, przemawiał staruszek Alfred Jeanroy, znakomity autor studiów nad liryką średniowieczną, przemawiał Louis Bertrand, imieniem Akademii francuskiej. Ale te przemówienia nie leżą „w płaszczyźnie" dzisiejszych moich rozważań.

Chyba wzięte z ukosa, i widziane z tłumu. Była w tym ogromna doza mimowolnego humoru. Proszę wyobrazić sobie scenę i ustawić w myśli dekoracje:

Grand' place w Brignoles, otoczony w prostokąt starymi domami, urzędami, sądem etc. etc. Plac mrowi się od ludu. Ławki i krzesła dla wybranych, dla nas. Stoi trybuna z mikrofonem. Mów jest kilkanaście, na ogół krótkich, tak że ciągła zmiana widowiska trzyma w ryzach niecierpliwy, wesoły, tryskający humorem tłum południowy. Ale na sam koniec, „pour la bonne bouche", jak to się mówi, zostawiono dwu akademików, takich prawdziwych, w zielonych frakach, humorystycznie wyszywanych. I tu nastąpiła, nastąpić musiała katastrofa.

Wygląd akademika jest w ogóle humorystyczny: mówię o zielonym fraku. Właściciwie powinni oni nosić ten strój jako zło konieczne, z miną zrezygnowaną, albo nawet uśmiechniętą. Tymczasem na ogół noszą go dumnie, nieledwo szumnie. Kontrast miny z ubiorem jest całkowity. „En avant les officiel", wołał rozradowany tłum...

Na domiar złego, jeden z akademików, który w przeddzień nie zdołał na kongresie z braku czasu (nie wolno przekraczać 25 minut!) przeczytać wszystkiego, co napisał, postanowił sobie to teraz powetować. Zdumiony tłum prowansalczyków (był tam pastuch od kóz, a też i dziewczyna sklepowa, były owe tanecznice, paru żebraków a też, jak to się u nas mówi, dziadówek), mający za sobą wspomnienie wina, a przed sobą jego nadzieję, musiał wysłuchać conajmniej trzykwandransowego exposé ściśle naukowego o zasługach Raynouarda urozmaiconego tylko wielokrotnymi daremnymi usiłowaniami uspokojenia Beotczyków, do których mówca zrozpaczony energicznie apelował.

Mówił zresztą, pospieszam dodać, uczenie i ciekawie, — dla nas, ale nie dla Brignolczyków. Wszystko to razem wydaje się pewno opłakane i tragiczne, w rzeczywistości skończyło się na słońcu w winie. Nikomu nie zostało się nic smutnego w pamięci po tym epizodzie. Zetknięcie tłumu z uczoną myślą wyszło tu raczej na korzyść — tłumu.

*

Kimże wreszcie był ów François Marie Raynouard? Osobistością bardzo ciekawą, pod pozorami przedawnienia. Zamierzam i postanawiam wrócić doń osobno. Tymczasem tylko przypominam, że zaczął jako poeta i dramaturg. W roku 1805 wystawił swoich „Templariuszy", którzy trochę nawet zaniepokoili cenzurę cesarską. Sztuka ta spotkała się z jednym z największych triumfów, jakie zna kronika premier paryskich: nauka z tego taka, że sukces, nawet tryumfalny, nie stanowi nic o wartości sztuki... Powodzenie było takie, że nawet w Polsce roku 1819 Kazimierz Brodziński owych „Templariuszy" spolszczył i wstępem zaopatrzył...

Wielkość Raynouard'a leży w czym innym. W tym, że jakkolwiek poeta-laureat i akademik, w połowie drogi życia, wtedy gdy taka decyzja przychodzi trudno, znalazł w sobie tyle samokrytycyzmu, że rzucił poezję i teatr na to, by pójść żmudną drogą filologa i lingwisty. Mimo wszystkich swoich błędów i przesad, on pierwszy, hen od r. 1813, przed Niemcami, przed Bopp'em i Diez'em, rzucił podwaliny pod porównawcze studium języków romańskich: teza ta, trochę nowa, znajduje się między zasadniczymi rezultatami obrad nicejskich.

Jeszcze wyraźniejsze są zasługi Raynouard'a jako prowansalisty. On pierwszy, począwszy od roku 1816, wydaje zbiór tekstów poezyj trubadurów. Ostatnie lata spędzi na zbieraniu materiałów do słownika prowansalskiego, którego tomy ostatnie wyjdą pośmiertnie.

Raynouard zasłużył więc na wdzięczność swoich ziomków. Dobrze się stało i zgodnie z jego trudem życiowym, że po stu latach żyje w pamięci nie tylko uczonych romanistów, ale i prowansalskich dziewcząt i poetów, opiewających go wśród słońca i wina.

Bo — nie chcę już tu opisywać co nastąpiło po owych mowach i uroczystościach. Uczta na paręset osób wydana przez miasto Brignoles odznaczała się tym, że do tego święta dopuszczono tylko potrawy miejscowe, i zwłaszcza miejscowe wino, choć we Francji nie najsławniejsze (vin du pays, rouge, rosé et blanc). W takiej atmosferze człowiek wreszcie we wszystko uwierzy: w wielkość Raynouard'a i w przyszłość felibriżu.

Dr Wł. Folkierski

Brignoles.

Przy schorzeniach dróg moczowych i gruczołu krokowego codzienne stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** umożliwia obfite i łatwe wypróżnienie i dobre trawienie — szklanka rano na czczo. Zal. przez lek.
Tg 20 561

Koncert muzyki dawnej Poznańskiego Towarzystwa Muzycznego.

Muzyka dawna, sporadycznie pojawiająca się na naszych estradach, stanowi zawsze szerszą a pożyteczną odskocznię od normalnego repertuaru użytkowego. Wdzięczni jesteśmy Poznańskiemu Towarzystwu Muzycznemu za wyczyn niecodzienny i poważnej miary, jakim było wprowadzenie słuchaczy do komnaty barokowej, tej rezydencji Händla i Bacha oraz w tworzywo muzyczne kapelmistrzów i duchownych staropolskich.

Polskich koncertów nie ma u nas za wiele, to też nad akcją tego rodzaju nie można przejść obojętnie, szczególnie gdy może ona mieć widoki szerszego rozwoju i napotkać na oddźwięk głębszy — zainteresować nie tylko grono wybranych, jak dotąd, ale i objąć warstwy szersze. Drogą do tego celu będą zawsze takie właśnie audycje jak ostatnia. A więc niekoniecznie koncertowo - popisowe, ile raczej imprezy muzykujących stowarzyszeń, koncerty informujące, które wprowadzają słuchacza na ścieżki nieznane niekoniecznie drogą autorytetu wirtuoza. Idzie tu wszak o co innego: o pozyskanie odbiorcy przez zainteresowanie go także samym czynem, przez żywy przykład amatorów współpracujących z zawodowymi muzykami. Taka właśnie idea przyświeca, jak wiemy, Poznańskiemu Towarzystwu Muzycznemu, a rozwinięta na skalę szerszą, mogłaby oddać nieocenione usługi. Klucz do zrozumienia dawnych stylów daje bowiem samoczynne muzykowanie i otwiera szersze horyzonty niż by je dać mogło wsłuchiwanie się w interpretację najlepszych wirtuozów czy dyrygentów. Tym sposobem stworzyć można dopiero podwaliny pod wychowanie uświadomionego konsumenta, który potrafi się nastawić przede wszystkim na samo dzieło.

Znając zapał artystyczny i entuzjazm, z jakim nasze Towarzystwo realizuje każde ze swych muzycznych zamierzeń, byliśmy przeświadczeni, że i tym razem trudne swe zadanie wykonawcy potraktują poważnie. Tak też się stało. Poziom artystyczny całego wieczoru — jak na zespół w dużej części amatorski — był zupełnie zadziwiający. Orkiestra pod dyrekcją p. Poradowskiego wykazuje świetną orientację w grze zespołowej, chór prowadzony przez p. Broniewskiego brzmi czysto i dźwięcznie. Trudna technicznie kantata Bacha wypadła niemal bez zarzutu, co z uwagi na niewspółmierność sił zespołu, szczególnie zasługuje na podkreślenie. Sola w kantacie wykonali znani artyści operowi pp. Janowska-Kopczyńska i Urbanowicz. Gorąco przyjmowani byli również wykonawcy sonaty Szarzyńskiego pp. Paszkiet, Roesler (skrzypce) i Pawlak (organy), który ponadto zaciekawił słuchaczy oryginalnym ujęciem koncertu organowego J. S. Bacha. Towarzystwu Muzycznemu zobowiązani jesteśmy szczerze za miły i zajmujący wieczór.

Z. S.

ng 41 039

RADYKALNIE USUWA WĄGRY
Idealnie oczyszcza skórę, usuwa chropotość t. zw. „gęsią skórę" nadaje skórze aksamitną gładkość
ng 42 155
MYDŁO MARMUROWE
Lab. Chem. Farm. M. MALINOWSKIEGO Warszawa, ul. Chmielna 4.
DO NABYCIA WE WSZYSTKICH PIERWSZORZĘDNYCH FIRMACH.

Drzymała — ten, co nie oddał ziemi, skąd nasz ród

W jesieni 1933 r. redaktor „Wielkopolanina" odwiedził w Grabowie pod Miasteczkiem 77-letniego wówczas Michała Drzymałę, mieszkającego na wymiarze u swojego syna, który przejął osadę otrzymaną przez Michała Drzymałę od Polski jako nagrodę za heroiczną miłość, którą okazał dla ziemi ojczystej.

Na pytanie redaktora „Wielkopolanina" ,jakżeż to tam było z tym wozem, panie Michale?", Drzymała opowiedział, co następuje:

DRZYMAŁA OPOWIADA HISTORIĘ SWOJEGO WOZU

— Okupiłem się w r. 1910 w Podgradowicach pod Rakoniewicami. Miałem dwa konie i wożąc cegłę aż hen pod Nowy Tomyśl, zarabiałem furmanieniem nieźle. Lecz skaranie Boskie z tymi szwabami, którzy nie chcieli mi dać pozwolenia na budowę domu; rozrzucali ogniska, nakładali kary pieniężne i nie dali spokoju ani we dnie ani w nocy.

Aż tu razu jednego, jadąc przez Grodzisk, dowiedziałem się od szynkarza Kidemanna, który miał zajazd przy „świńskim targowisku" (— wypiłem u niego kwaterkę za 10 fenigów —), że u niego na podwórzu stoi wóz od „cyrkusu", który magistrat zafantował. Kidemann mi doradził, abym ten wóz kupił. No i miałem go już za tydzień, kosztował 350 marek. Mój przyjaciel Urban z Ruchocic pomógł mi wóz wyciągnąć swymi końmi, z podwórza podwiózł na rynek, ale dalej jechać nie chciał, a sam byłem w jednego konia, bo drugi woził cegłę. No i nowa bieda. W jednego konia policjant nie pozwolił jechać, bo wóz był o jednym dyszlu. Wyratowali mnie chłopy z browaru Hinza; jeden schwycił za dyszel, inni pchali, i tak jakoś dojechałem później w jednego konia pod Rakoniewice. Byłem sam, a tu nowa bieda. Wóz ciężki stanął zadnim kołem na szynach kolejowych i ani rusz.

Była późna noc, a w pobliżu mieszkał mój znajomy Paluch, który tylko w krowy orał. Na moje pukanie ozwała się jego niewiasta:

— Walek wstań i pomóż Michałowi; i tak koń mój wspólnie z krowami Walka zaciągnęły mój wóz cyrkowy na moją rolę.

Na drugi dzień doniosłem komisarzowi, że już ogniska w chlewie nie ma. I miałem spokój przez kilka tygodni. Aż tu pewnego razu przyjeżdża do mnie hr. Czarnecki i dwóch Francuzów, którzy przyjechali obejrzeć, jak to polska bieda musi mieszkać w cygańskim wozie. Wnet ukazały się w gazetach krajowych i zagranicznych fotografie i opisy owego „cyrkusu", dostałem nowy wóz i nową biedę, bo ludziska z daleka przyjeżdżali oglądać mój wóz, a szwaby mnie wsadzili na 8 dni do „kozy", że to niby u mnie odbywały się zbiegowiska. W „kozie" jadłem tylko to, co mi żona doniosła, bo bałem się, aby mnie Niemcy nie otruły.

Kiedy z „kozy" wróciłem, chcieli mi Niemcy dać mieszkanie w Rakoniewicach na trzecim piętrze za darmo, bo ich wstyd było, ale ja nie ustąpiłem z mojej ziemi.

Przy sposobności warto zaznaczyć, że pierwszy wóz Drzymały wysłany został do Krakowa w celu zachowania go jako pamiątki narodowej i dokumentu ucisku, któremu podlegali Polacy w zaborze pruskim. Wóz Drzymały ustawiony w Barbakanie zmarniał pod wpływem słoty, słońca i powietrza do tego stopnia, że zostało tylko podwozie, które następnie nabył jakiś przesiębiorca i zrobił z niego platformę do rozwożenia towarów po mieście Krakowie.

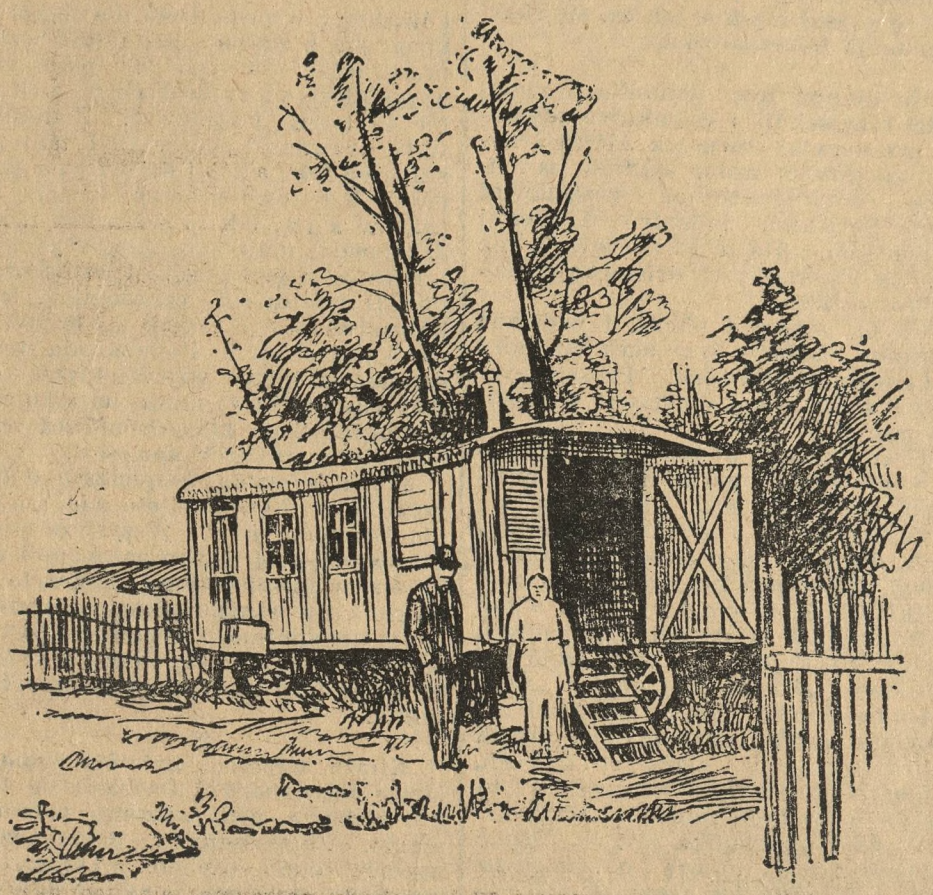

Historyczny wóz Drzymały według ówczesnego rysunku.

GŁOSY WSPÓŁCZESNE

O śp. Michale Drzymale wiele pisano w prasie polskiej i zagranicznej w okresie jego bohaterskiej walki o ziemię. W dodatku do „Wielkopolanina" z 14 września 1907 r. znajdujemy wiersz poświęcony rozgłosowi bohaterskiej walki Drzymały o ziemię. Nieznany autor w prostej i popularnej formie pisze tam o Drzymale:

„Choć zjadą tacy co kują ustawy,
On mieć nie będzie przed nimi obawy,
Ni mu hakaty cnej przeszkodzi wrzenie
Ni wywłaszczenie!"

A o sławie „wozu Drzymały" tak pisze:

„Na to zjawisko ze świata zjechali
Z Włoch, Anglii, Francji brak tylko Moskali,
Bo u nich także szerokie sumienie
I ciemiężenie.

„Moc fotografów wozisko „fiksuje"
I trafny pomysł chłopa admiruje,
Każdy się cieszy, że wóz odebrany
I skopiowany.

„Poszła rycina we wszystkie gazety
Obcych narodów. O rety, o rety!
Już w całym świecie rozgłos zyskał śmiały
Pomysł Drzymały..."

Wiersz jest prymitywny w formie, przeznaczony dla ludu, ale dobrze odzwierciedla ówczesny nastrój sprawy „wozu Drzymały".

Listy do Redakcji w związku ze zgonem Drzymały

W związku ze zgonem Michała Drzymały, którego nazwisko stało się synonimem wytrwałości i ukochania ziemi ojczystej przez chłopa polskiego, otrzymaliśmy szereg listów, z których przytaczamy następujące:

DRZYMAŁA POWINIEN SPOCZĄĆ NA SKAŁCE W POZNANIU

W związku z artykułem o zgonie Drzymały, naszym zdaniem, śp. Michał Drzymała, nieugięty szermierz sprawy polskiej w czasach zaborczych, broniący ojczystej ziemi przed zalewem germańskim, powinien spocząć w grobach zasłużonych na „Skałce" poznańskiej.

(Następują liczne podpisy).

Poznań, 27 kwietnia 1937.

O TABLICĘ PAMIĄTKOWĄ W PODGRADOWICACH

Wolsztyn, dnia 27 kwietnia 1937.

Sądzę, że dzieje śp. Michała Drzymały nie powinny wyjść z pamięci potomnych, przede wszystkim z pamięci rodaków tutejszej okolicy, w której toczyła się niezbyt dawno ta walka nierówna — a zwycięska dla uciemiężonego ludu. Upamiętnienie dziejów śp. Michała Drzymały niech będzie bodźcem dla polskiej ludności okolicznej do ciągłej czujności i do trzymania się ojcowizny oburącz, zwłaszcza wobec faktu, że te okolice zamieszkuje i obecnie jeszcze około 20 pct Niemców i to osiadłych przeważnie po wsiach.

Od kilku lat mieszkam we Wolsztynie. Jadąc razu pewnego koleją do Grodziska w towarzystwie pewnej tu od dawna mieszkającej starszej pani, dowiedziałem się od przygodnej towarzyszki podróży, że tuż przy torze kolejowym, po prawej stronie, w drodze z Wolsztyna ku Poznaniowi, za miastem Rakoniewice i nieda leko przystanku kolejowego Podgradowice znajdują się i obecnie są jeszcze budynki gospodarcze osady, na której toczył swego czasu walkę o polskość śp. Michał Drzymała. Przy czytaniu nekrologu śp. Michała Drzymały nasunęła mi się myśl, że zalecałoby się na terytorium tej osady umieścić tablicę pamiątkową, która by utrwaliła pamięć walki śp. Zmarłego z przemożnym prusactwem.

Tablicę pamiątkową należałoby tak umieścić, by była widoczna z okien wagonów kolejowych i była widziana przez podróżnych, jadących koleją.

Alojzy Henke, asesor wojewódzki w st. sp.

Jutro pogrzeb śp. Michała Drzymały

Jak już donosiliśmy, pogrzeb śp. Michała Drzymały odbędzie się w czwartek o godz. 9,30 w Miasteczku, powiat Wyrzysk.

Spodziewane jest przybycie na pogrzeb wielkiej ilości delegacyj organizacyj i przedstawicieli społeczeństwa.

Śp. Michał Drzymała odznaczony zostanie pośmiertnie orderem Polonia Restituta. Insygnia orderowe złożyć ma jutro u stóp trumny naczelnik wydziału rolnictwa i reform rolnych Poznańskiego Urzędu Wojewódzkiego, inż. Adam Strzeszewski.

Śp. Michał Drzymała z żoną (fotografia sprzed czterech lat)

Jak słychać, istnieje projekt utworzenia Komitetu Obywatelskiego, który zająłby się uczczeniem zasług śp. Michała Drzymały i spowodował ewentualne przeniesienie zwłok bojownika o polskość naszej ziemi do Rakoniewic.

Pomoc społeczeństwa dla śp. M. Drzymały

Zmarły w niedzielę w Grabównie w pow. wyrzyskim Michał Drzymała, bohaterski chłop polski, który z żywiołową siłą drzemiącą w ludzie przeciwstawił się całemu systemowi pruskich rządów zaborczych zakazującemu budowy domu na własnym kawałku ziemi, doczekał się wolności Ojczyzny tej chwili, kiedy cesarz Wilhelm II, który w 1904 r. podpisał nowelę do ustawy o pruskiej komisji kolonizacyjnej, zabraniającej budowania własnej chaty na własnym skrawku ziemi, uciekł do Holandii, aby tam żyć, jako wygnaniec.

Zajęte walką o wyswobodzenie ziem Wielkopolski, wojną polsko-bolszewicką i innymi sprawami około budowy państwa polskiego społeczeństwo polskie przypomniało sobie dopiero w 1927 r. zasługi Michała Drzymały. W roku tym ukazało się kilka artykułów w prasie poznańskiej z apelem o przyjście z pomocą materialną gospodarzowi Michałowi Drzymale. Autorem ich był m. i. znakomity, zmarły już literat Józef Weyssenhof.

W wyniku tej akcji w dniu 5 czerwca 1927 r. Wydział Wojewódzki w Poznaniu postawił na sesji dorocznej Sejmiku Wojewódzkiego wniosek o zapomogę dla Michała Drzymały, który wówczas mieszkał w Cegielsku w pow. wolsztyńskim.

Wniosek o zapomogę w kwocie 1.200 zł uzasadniał na Sejmiku osobiście starosta krajowy Begale. Z wniosku wynikało, że Michał Drzymała z Cegielska jest tym samym bohaterskim chłopem, któremu swego czasu władze pruskie nie pozwoliły na wybudowanie domu na jego własnym gruncie w Podgradowicach pod Rakoniewicami, przezwanych przez Niemców „Kaisertreu", chcąc go w ten sposób zniewolić do sprzedania swego gruntu w ręce niemieckie. Jednak Michał Drzymała, aby ziemi Niemcom nie sprzedać, kazał wykonać dla siebie znany „wóz Drzymały", w którym przez dłuższy czas mieszkał znosząc dalsze szykany władz pruskich.

Wedle ówczesnych informacyj, Drzymała po przymusowej sprzedaży historycznej swej działki w Podgradowicach nabył w pobliskim Cegielsku starą chatę, w której mieszkał od kilkunastu lat z sędziwą już żoną Józefą, 71-letni wówczas Michał Drzymała, właściciel jednego konia, zarabiał furmanieniem.

Z uzasadnienia wniosku starosty Begalego widać było, że stan materialny Drzymały był bardzo ciężki. Dalej uzasadniając wniosek powiedział starosta Begale, że Drzymała miał sześć synów, z których dwóch poległo na wojnie, a jeden z nich stracił ramię i jest inwalidą. Pozostali są biednymi robotnikami.

Na zaproszenie „Ossolineum" lwowskiego, pisarz Józef Weyssenhoff, mieszkający wówczas w Bydgoszczy, przy pomocy starosty bydgoskiego Niesiołowskiego osobiście zbadał położenie Drzymały i opisał je w artykule nr 266 „Kuriera Poznańskiego" z dnia 14 czerwca 1927 r. Znakomity literat wysunął propozycję zbierania składek na rzecz Drzymały, które by następnie posłużyły do zakupu większego kawałka ziemi dla niego.

Uzasadnienie wniosku starosta krajowy Begale zakończył gorącym poparciem dowodząc, że na doraźną pomoc Drzymała bohaterską swą walką z władzami pruskimi w całej pełni zasłużył.

Na Sejmiku Wojewódzkim wniosek o zapomogę w kwocie 1.200 zł przyjęto jednomyślnie i wezwano starostę krajowego, aby w budżecie na rok następny (1928/29) wstawił dla Drzymały zapomogę w kwocie conajmniej 2.400 zł.

Ze względu na to, że Michał Drzymała wyjechał do swych krewnych na Pomorze, doręczenie zapomogi odbyło się dopiero w dniu 1 października 1927 r. w gmachu starostwa powiatowego w Wolsztynie. Starosta wręczył Michałowi Drzymale 1.200 zł jako zapomogę poznańskiego samorządu wojewódzkiego, a proboszcz miejscowy śp. ks. dziekan Zakrzewski jeszcze 1.500 zł, przesłane na jego ręce przez redakcję „Kuriera Warszawskiego". Równocześnie śp. ks. dziekan Zakrzewski zawiadomił Drzymałę, że Komisariat dla Spraw Likwidacyjnych w Poznaniu odstępuje mu osadę Hufnagla w Grabównie w pow. wyrzyskim. Otrzymane pieniądze zostały złożone na kupno tej osady, którą śp. Drzymała objął w 1928 roku. Tam też obchodził w dniu 2 lutego 1931 r. 50-lecie pożycia małżeńskiego. Od 1927 r. corocznie w budżecie Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego znajdowały się kwoty na zapomogę dla Michała Drzymały. Sejmik przyjmował je jednomyślnie. Z kwot tych Michał Drzymała składał corocznie Starostwu Krajowemu w Poznaniu sprawozdanie ze zużycia subwencji.

W sprawozdaniach tych pisał Drzymała, że od dłuższego czasu czuje się niezdrów, a część pieniędzy pochłaniają koszty lekarskie i kupno lekarstw. Choroba przy sędziwym wieku bohaterskiego chłopa przyprawiła wreszcie śp. Drzymałę o śmierć.

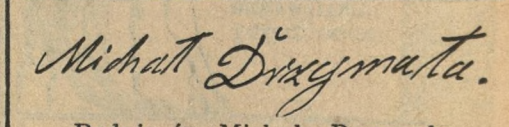

Podpis śp. Michała Drzymały

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek | Piątek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Piotra z Wer. | Katarzyny Sen.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Sławogosta | Chwalisława

Słońca: wschód 4.27 zachód 19.14
Długość dnia 14 godzin 47 minut
Księżyca: wschó 23.14 zachód 6.18
Faza: 4 dzień po pełni.

Kwiecień **29** Czwartek

Ważne numery telefonów: Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55 Straż ogniow.: 19-57. 30-50 Policja: 42.21 Posłańcy: 15-00 i 28-36 Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeż. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świętokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-28. Zegarynka 07. Centr. międzym. 00. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08.

Woda w Warcie temper.: + 9,2 poziom: + 1,36 m.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt pod Eskulapem, pl. Wolności 13, — Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75; — Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1; — Apt. na Chwaliszewie 76; — **Jeżyce:** Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. — **Łazarz:** Apt. przy Parku Wilsona ul. Marsz. Focha 47; — **Wilda:** Apt. pod Koroną, G. Wilda 61; — **Dębiec:** Apt. przy ul Dębieckiej 6; — **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12, — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53, — **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 28 kwietnia 1927 r.

Zmarł w Warszawie śp. Stefan Świeżawski, członek Rady Nadzorczej Banku Cukrownictwa w Poznaniu. — Przybył na otwarcie Międzynarodowych Targów Poznańskich, jako gość dyr. Banku Związku Spółek Zarobkowych, bankier nowojorski, Mr. J. Howard Leman.

OSOBISTE

— * **Srebrne gody małżeńskie** obchodzić będą w dniu 1 maja rb. pp. Feliks i Teresa z Madełów Piotrowscy, zamieszkali w Stęszewie. Na intencję jubilatów odprawi się msza św. w sobotę, dnia 1 maja rb. o godz. 8,30 w kościele parafialnym.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Samochodowy zjazd gwiaździsty w czasie Targów Poznańskich.** W dniach 1 i 2 maja rb. Automobilklub Wielkopolski organizuje zjazd gwiaździsty do Poznania. Zjazd ten jest równocześnie zjazdem turystycznym dla motocykli, zorganizowanym przez Motoklub „Unia" na wyścigi motocyklowe w dniu 2 maja.

Zjazd Automobilklubu Wielokpolski jest zjazdem gwiaździstym. Zjazd ten został po raz pierwszy zorganizowany z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej w dn. 7 lipca 1929 r. Następny zjazd odbył się w roku 1930 z okazji wystawy komunikacyjno-turystycznej. Trzeci zjazd odbył się w roku 1932. Czwarty zjazd odbył się w r. 1934, a następne zjazdy odbywały się już corocznie. Każdy zjazd cieszył się dużym powodzeniem u współzawodników. Na zjazdach tych widzieliśmy zawodników z całej Polski, członków Automobilklubu Wielkopolski jak i klubów afiliowanych.

W roku bieżącym spodziewać się należy, że zjazd ten będzie jednym z najliczniejszych zjazdów. Dla zawodników, którzy przebędą najdłuższe trasy są wyznaczone cenne nagrody, z których trzy pierwsze nagrody indywidualne są Automobilklubu Wielkopolski. Specjalną nagrodę ufundowano dla „juniorów", którzy nie brali udziału w żadnej imprezie. Dalsze nagrody ofiarowali: Komisja Egzaminacyjna Automobilklubu Wielkopolski, firma „Stomil", Standard-Nobel, Auto-Union. Poza tymi znajdujemy wśród nagród, nagrodę przechodnią m. Poznania „Złoty Puchar Miasta Poznania".

W związku z dużym zjazdem samochodów na Targi, Automobilklub Wielkopolski organizuje na zlecenie dyrekcji Targów dwa postoje dla samochodów i motocykli i to: przy Dworcu Zachodnim i ul. Bukowskiej na skwerze Kościuszki. Postoje te będą dozorowane i dostępne za opłatą od dnia 1 do 10 maja rb. włącznie. (a).

— * **XXXIII. Zjazd Delegatów Katol. Zw. Robotników Polskich w Poznaniu** odbędzie się dn. 2 i 3 maja tj. w niedzielę i w poniedziałek.

Obrady w niedzielę, dotyczące spraw wewnętrzno-organizacyjnych Związku, toczyć się będą od godz. 12—14. W poniedziałek o godz. 7 nabożeństwo zjazdowe w kaplicy sodal. przy ul. św. Marcina 69. O godz. 9,15 uroczyste zebranie. (o.)

WYKŁADY

— * **Profesor Guérin w Poznaniu.** — Dzięki staraniom Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Nauk przybył w ubiegłym tygodniu do Poznania dr C. Guérin, profesor Instytutu Pasteurowskiego i członek Akademii Lekarskiej w Paryżu, celem wygłoszenia wykładu na zebraniu Wydziału Lekarskiego Towarzystwa Przyj. Nauk.

Zebranie Wydziału Lekarskiego odbyło się w ubiegły piątek przy bardzo licznym udziale lekarzy oraz zaproszonych gości. Po powitaniu uczonego francuskiego przez prezesa Wydziału Lekarskiego, prof. Kapuścińskiego, zabrał głos prof. Guérin i w wykładzie półtoragodzinnym przedstawił historię walki z gruźlicą od czasów odkrycia tuberkuliny przez Roberta Kocha poprzez niezmiernie czuły sposób wykrywania gruźlicy w ustroju człowieka, wprowadzony przez sławnego wiedeńskiego lekarza chorób dziecięcych Pirqueta aż do rozległych badań nad pozbawieniem jadowitości zarazka gruźliczego, który jednak zatrzymał zdolność uodpornienia organizmów ludzkich i zwierzęcych wobec jednej z największych klęsk społecznych, do jakich należy niewątpliwie gruźlica. — Zasada szczepień przeciwgruźliczych jest więc w pewnym stopniu podobna do tej, jaką wprowadził ją 150 lat temu angielski lekarz Jenner przeciw ospie jako krowiankę przeciwospową. Jedynie w szczepieniach przeciwgruźliczych metodą Calmette'a i Guérin'a noworodek otrzymuje hodowlę uodparniającą do wypicia.

Metodę szczepienia przeciwgruźliczego zwaną dziś już powszechnie metodą B. C. G od skrótów B. (bacille — zarazek), C. (Calmette), G. (Guérin) zastosowano już we Francji na 1.000.000 dzieci, a w podzwrotnikowych koloniach francuskich również u młodzieży szkolnej.

Do Polski wprowadzony został ten sposób szczepień przez docentów Uniwersytetu Poznańskiego dra Janusza Zeylanda i dr Piasecką-Zeyland, którzy nad tym sposobem uodpornień pracują od szeregu lat, przy czym doc. dr Zeyland wykonał już w poznańskiej przychodni przy klinice chorób dziecięcych prof. Jonschera prawie 10.000 szczepień przeciwgruźliczych sposobem B. C. G.

Dla świata lekarskiego w Poznaniu referat prof. dra Guérin był rzeczywiście wielkim przeżyciem, to też słowa podziękowania za przyjazd do Poznania sławnego uczonego francuskiego wypowiedziane przez prezesa Wydziału Lekarskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, prof. Kapuścińskiego oraz kierownika Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej prof. Padlewskiego znalazły wśród licznie zebranych słuchaczy gorący aplauz.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Poznań otrzymał japoński manuskrypt tłumaczenia „Chłopów".** Dyrekcja Biblioteki Raczyńskich otrzymała wczoraj od p. Janty-Połczyńskiego — za

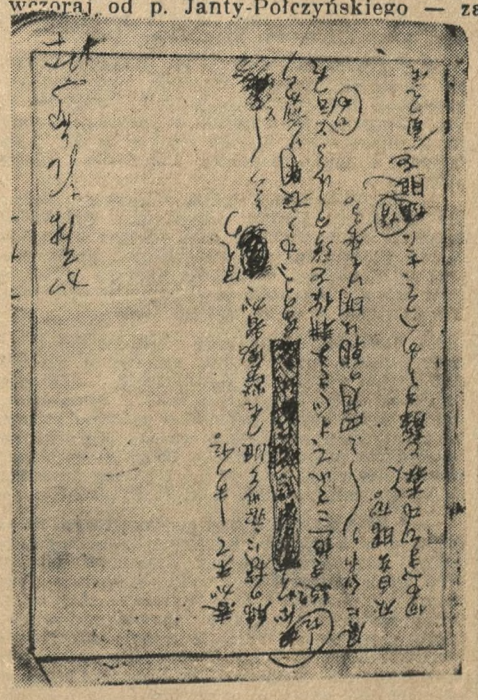

Pierwsza strona japońskiego tłumaczenia „Chłopów"

pośrednictwem Poselstwa Polskiego w Tokio — rękopis przekładu japońskiego trzeciego tomu „Chłopów" Reymonta („Wiosna"), dokonanego przez prof. Asadori Kato. (lz.)

Na kongres Chrystusa Króla przybędzie kilku kardynałów

Przygotowania do międzynarodowego kongresu ku czci Chrystusa Króla, który odbędzie się w dniach 25 — 29 czerwca rb. w naszym mieście, są w pełnym toku.

Hasłem kongresu będzie walka z bezbożnictwem. Świat katolicki przywiązuje do kongresu w Poznaniu wielką wagę.

Dotychczas zapewnione jest przybycie księży kardynałów: Innitzera z Wiednia, Verdiera z Paryża oraz Kaszpara z Pragi.

Legat papieski na międzynarodowy kongres ku czci Chrystusa Króla w Poznaniu mianowany będzie przez Ojca św. w najbliższych dniach.

Komisja propagandowa, która w ramach komitetu organizacyjnego powołana została do życia, rozpisała ostatnio wśród wyższych duchownych oraz działaczy i pisarzy katolickich ankietę na temat „Czego spodziewamy się po międzynarodowym kongresie ku czci Chrystusa Króla".

IWONICZ-ZDRÓJ
Sezon ulgowy od 1 maja do 20 czerwca
Zł 153,- ryczałt za pobyt 3-tygodniowy. Żądajcie prospektów.
ng 41 041

— * **Błogosławieństwo Ojca św. dla gimnazjum.** Prywatne Gimnazjum dra Brunona Czajkowskiego w Poznaniu, obchodzące w roku bieżącym 10-lecie swego istnienia, otrzymało w tych dniach błogosławieństwo Ojca św.

— * **Powrót poznańskiego chóru katedralnego z koncertu w Warszawie.** Dzisiaj o godz. 7,28 pociągiem z Warszawy powrócił poznański chór katedralny, który w dniu wczorajszym wystąpił z koncertem w sali Domu Katolickiego „Roma" w Warszawie. Bezpośrednio po skończonym koncercie chór katedralny udał się na stację kolejową. Z tego też powodu żaden z punktów programu, transmitowany na wszystkie rozgłośnie polskie, nie mógł być bisowany mimo, że publiczność warszawska domagała się tego w entuzjastycznych oklaskach. (jr.)

— * **Odprawa wodzów zuchowych.** We środę, 28 bm. o godz. 19 odbędzie się w lokalu Kom. Harc. odprawa wodzów zuchowych miasta Poznania. Tematem odprawy będzie jubileuszowy zlot poznańskich harcerzy. (o.)

Rozpoczyna się okres

wiosennych spacerów i wycieczek. Idealne miejsce wypoczynku stanowi malowniczo położony nad Wartą ogród Bractwa Kurkowego w Szelągu. Doskonałe połączenie komunikacyjne z centrum miasta pozwala w kilku minutach przenieść się w atmosferę słońca i zieleni. Nowy sprężysty zarząd Kawiarni-Restauracji Parkowej zabiega by Szan. Gościom uprzyjemnić pobyt. Smaczne potrawy, wyborowe pieczywo i doskonałe napoje stworzą miły nastrój beztroskiego wypoczynku.
Pg 27 226-16.15

Z TARGU

Na ostatnim targu na placu Sapieżyńskim płacono za:

Nabiał: masło wiejskie 1.40—1.50, masło mlecz 1.50—1.70 twaróg 0.25—0.30, śmietana (litr) 1.20—1.40 mleko (litr) 0.18—0.20, jaja mendel 80—85.

Mięsa: wołowina 60—80, cielęcina 70—1.20, wieprzowina 65—80, słonina świeża 80—85, słonina wędzona 90—1.00, skopowina 80, kozina 50 do 60, smalec 1.10.

Drób i dziczyzna: kura 2.00—3.20 kaczka 3.00—4.00 gęś 3.50—6.00, królik 0.90—1.20 perlice 2.80—3.50 indyk 5.00—8.50, gołąb 50—60, para kurcząt 2.50 6.00.

Ryby: (za pół kg ryby śnięte o 10—20 groszy mniej): karp 1.10—1.20, szczupak 1.20—1.30, lin 1.10—1.20, sandacz 2.20—2.50, okoń 0.70—1.00, karaś 0.80—1.00, białe ryby 0.40—0.50, leszcz 0.70 do 1.00 węgorz 1.20—1.30, dorsz dzielony 40—45.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3—4 buraki 5—10, pietruszka (pęczek) 10, seler (sztuka) 10—20, marchew 5—10, kapusta biała 10—15, włoska 15—30 modra 30—50, jarmuż 25, salsefia 25—30 rabarber 10 zielona sałatka 10—15 szpinak 25—35, rzodkiewki 10—15, szparagi 0.70 do 1.20, brukselka 60 ogórek 80—90, pęczek młodej kalarepy 50, marchwi 30—40.

Owoce suszone 0.80—1.20, jabłka 30—80, pomarańcze szt 15—30.

Od ostatniego targu podrożało masło i jajka.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Cyklista najechany przez samochód.** W pobliżu przystanku tramwajowego na Górnej Wildzie przy Rynku Wildeckim samocóhd PZ 44.667, prowadzony przez Stanisława Kurzawskiego (Wierzbięcice 58) potrącił jadącego na rowerze 69-letniego Wojciecha Kaczmarka, mieszkającego na ogródkach działkowych św. Jana na działce nr. 121. P. Kaczmarka, który podczas wypadku doznał obrażeń, przewieziono do szpitala miejskiego. (kl.)

— * **Śmiertelne porażenie prądem.** — Ciężkiemu porażeniu prądem elektrycznym uległ wczoraj wieczorem 17-letni uczeń elektrotechniczny Kazimierz Pouborczko z Poznania (ul. Zwrotnicza 22). Wypadek wydarzył się przy wykonywaniu prac elektrotechniczno-instalacyjnych na budowli P. K. O. przy placu Wolności. Pierwszej pomocy lekarskiej udzieliło porażonemu pogotowie ratunkowe (66-66) i przewiozło go w stanie bardzo ciężkim do szpitala miejskiego. Wszelkie zabiegi ratownicze około przywrócenia Pouborczki do życia pozostały niestety bez wyniku. Porażony zmarł niedługo po przewiezieniu go do szpitala. (kl.)

WRAŻENIE POBYTU W AFRYCE POD PALMAMI MA... KTO UŻYWA MYDŁA TROPIKA O UPOJNYM ZAPACHU TROPIKALNEJ ROŚLINNOŚCI I WYSOKICH WALORACH HYGIEN. KAWAŁEK 50 GROSZY HENRYK ŻAK POZNAŃ

Mydło do golenia à la crème „Miaflor" Nr. 2024 daje tłustą i miękką pianę i uprzyjemnia golenie.
Pg 25 188/9-Z. 50/1

Zderzenie samochodów przy moście św. Rocha

Dziś o 11-ej przed poł., przy moście św. Rocha nastąpiło zderzenie dwóch samochodów, przy czym jedna osoba została ranna, druga zaś potłuczona.

Według zebranych przez nas na miejscu wypadku informacyj, przebieg katastrofy przedstawia się następująco:

Samochodem osobowym bez jakiegokolwiek numeru jechał od strony mostu w kierunku miasta właściciel garażu międzynarodowego przy Wałach Kazimierza Wielkiego p. Siejkowski z jakimś pasażerem. W pewnym momencie najechał on na wózek rowerowy Wielkopolskiej Fabryki Sera (ul. św. Rocha 9). Chłopiec spadł z wózka, wózek zaś został poważnie uszkodzony. Świadkowie tego najechania zaczęli krzyczeć, aby właściciel samochodu zatrzymał się, jednakże nie odniosło to żadnego skutku. Samochód pędził dalej i napotkał na swej drodze samochód ciężarowy Mleczarni Mosińskiej, PZ 46890, kierowany przez szofera Czesława Ludwiczaka. Samochodem ciężarowym jechał obok szofera lekarz wet. Skibiński z Mosiny, na wozie zaś robotnik Aleksander Komorowski. Szofer samochodu ciężarowego widząc, że samochód osobowy jedzie nie prawą stroną, ale lewą, usiłował zboczyć, aby uniknąć zderzenia. W tym momencie samochód osobowy uderzył silnie w ciężarowy, rzucając go w poprzek.

Wskutek zderzenia wyleciał siedzący obok szofera lekarz wet. Skibiński na ziemię i znalazł się między dwoma samochodami z silnie krwawiącą ręką. Ranny lekarz udał się zaraz do pobliskiej kliniki na opatrunek.

Wezwana na miejsce wypadku policja wszczęła niezwłocznie dochodzenia. Samochód osobowy został tylko nieznacznie uszkodzony, tak że w godzinę po wypadku odjechał nim p. Siejkowski do garażu. Natomiast samochód ciężarowy uległ bardzo poważnemu uszkodzeniu. Nie tylko motor został zniszczony, ale również połamane zostały drzwi.

Koło uszkodzonego wózka rowerowego i samochodu ciężarowego zgromadziły się tłumy publiczności, w których znalazło się kilkunastu świadków zderzenia. (sk)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Skazani za napad.** W dniu 6 grudnia ub. roku do przechodzącego ulicą Gołębią w Poznaniu Romana Fleischera zbliżyło się dwóch podchmielonych osobników, którzy zażądali od niego papierosa. Ponieważ p. Fleischer odmówił, napastnicy pobili go i pokłuli scyzorykiem. Przeprowadzone dochodzenie policyjne ustaliło, że sprawcami napadu byli oskarżeni Stanisław Pilg i Leon Połczyński, zamieszkali w Poznaniu. Ci jednak do winy się nie przyznawali.

W dniu dzisiejszym Sąd Okręgowy rozpatrywał sprawę oskarżonych Pilga i Połczyńskiego. Po przesłuchaniu świadków i przemówieniach stron, sąd uznał winę obydwu oskarżonych za udowodnioną i skazał każdego z nich na rok więzienia, zawieszając wykonanie kary na lat pięć, ze względu na ich dotychczasową niekaralność. Rozprawie przewodniczył s. o. Budzyński. (mz.)

Śp. dr Stan. Nowakowski

Kościan. (Tel. wł.). Wczoraj o godz. 9,30 wieczorem zmarł tutaj ś. p. dr Stanisław Nowakowski, w wieku 69 lat.

Zmarły był od 1907 r. członkiem Rady Miejskiej i pracował w niej bez przerwy 18 lat. Od r. 1911 do 1925 był przewodniczącym Rady Miejskiej. — Zmarły udzielał się społecznie, był członkiem niemal wszystkich organizacyj polskich za czasów zaborczych, m. i. był założycielem „Sokoła" i przez długi czas zasiadał w Sejmiku Powiatowym. Był seniorem tutejszych lekarzy i długoletnim prezesem grodziskiego obwodu Związku Lekarzy, był również jednym z inicjatorów budowy gimnazjum im. św. Stanisława Kostki. Rada Miejska mianowała go ostatnio honorowym obywatelem miasta, niestety, nie zdołano mu już doręczyć dyplomu przed śmiercią.

Odszedł gorący patriota, który w czasach zaborczych śmiało zawsze występował i porywał słuchaczy swą niezwykłą wymową. R. i p.

Przed Wystawą Regionalną w Lesznie

Jak nas informują w dniu 22 bm. odbyło się zebranie Komitetu Wykonawczego Wystawy Regionalnej w Lesznie z przedstawicielami poszczególnych Komisyj w pełnym składzie. Debaty nad postulatami tych Komisji, przyniosły realny obraz dzieła, jakim niewątpliwie będzie ta Wystawa. Zasięg jej obejmie wszystkie niemal gałęzie przemysłu i rzemiosła, sztuki i kultury, oraz łowiectwa. Praca Komitetu, który wziął na siebie odważnie ciężar odpowiedzialności za naprawdę godne zwiedzenia eksponaty Ziemi Wielkopolskiej, jest ogromna, niemniej osobistości, wchodzące w skład Komitetu, dają pełną rękojmię, że praca ich odniesie jak najlepsze rezultaty, wykazując dorobek i kulturę zachodnich rubieży Polski.

Komitet Wykonawczy zwraca się do całego społeczeństwa — nie tylko do leszczyńskiego, ale także okolicznych powiatów, aby zechciało w imię dobrej sprawy — pójść jak najdalej na rękę Komitetowi Wystawy, biorąc w niej czynny udział bądź to jako wystawcy, bądź też przez liczne w przyszłości zwiedzanie jej.

Bliższe szczegóły Wystawy oraz program zostaną rozesłane w przyszłym tygodniu przedstawicielom wszystkich gałęzi rzemiosła, przemysłu, handlu, szkół, organizacyj itp. oraz ogłoszone w prasie.

Zawiadamiamy niniejszym Czytelników naszych

w Puszczykowie

iż agenturę „Kuriera Poznańskiego" na **Puszczykowo** obejmuje z dniem 1 maja p. **Erazm Janaszek,** Puszczykowo, ul. **Poznańska 50.** Wszelkie zamówienia na maj i dalsze miesiące prosimy uskutecznić tylko w składzie p. Janaszka.

Akty sabotażowe na Pomorzu

Toruń (z). Ostatnio opinia została do żywego poruszona serią aktów sabotażu, których dokonano w cegielni spółki akcyjnej pod firmą „Cegła" w Grębocinie, na której czele stoi dyr. Godlewski. Nie ujawnieni sprawcy celowo niszczą urządzenia techniczne, zatapiają glinianki, a ostatnio w kilku miejscach uszkodzono lokomobilę, tak, że kierownictwo musiało mimo rozpoczętej kampanii i zakontraktowania większych dostaw wstrzymać produkcję i zwolnić 112 robotników. Tylko dzięki wielkiej energii dyr. Godlewskiego udało się prowizorycznie uruchomić zakład.

Kto jest sprawcą aktów sabotażowych, jest przedmiotem dochodzeń władz policyjnych.

Należy zaznaczyć, że sabotażu w zakładach przemysłowych nie notowano dotychczas na Pomorzu.

STAN POGODY W POZNANIU

28 kwietnia 1937

Temperatura 7 godz. + 5,9
Ciśnienie
7 godz. 757,3 mm. wysokie
Zachmurzenie
7 godz. pogodnie
Wiatr
7 godz. kierunek półn.-zach. szybk. 3 m/sek.
Temperatura w dniu 27 kwietnia br. była:
najwyższa + 12,0 o godz. 14
najniższa + 1,6 o godz. 5

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Dalsze poprawa pogody, choć jeszcze nadal pochmurno, chwilami słonecznie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **BUK.** W ub. niedzielę odbyło się w sali par. konstytucyjne zebranie podokręgu bukowskiego KSM m. Zebranie zagaił prezes bukowskiego oddziału p. St. Szajek, przedstawiając konieczność stworzenia okręgu i jego cel. Obradom przy licznym udziale członków poszczególnych odziałów i członków współpracujących — przewodniczył delegat centrali p. Czekalski z Poznania. W skład kierownictwa podokręgu weszli pp.: Bartł. Górczak — prezes, Stan. Szajek — wiceprez., Zygm. Jęch — sekr., Józ. Wasilewski — zast. sekr., Fr. Boiński — skarbnik. Do komisji przysp. roln. weszli pp.: Nowak Fr. I, Nowak Fr. II i Lemański Stan. W skład podokręgu wchodzą następujące oddziały: Buk, Dobieżyn, Niegolewo, Ługwy, Szewce, Wojnowice, Kozłowo, Niepruszewo, Śliwno, Sędziny, Sędzinko i Otusz.

— W Sędzinach odprawił się przy b. licznym udziale parafian i księży doroczny uroczysty odpust św. Wojciecha.

— Jarmark bez Żydów odbył się ostatnio w Buku. Jest to z kolei już trzeci jarmark omijany przez żydowskich handlarzy, co należy przypisać uświadamiającej agitacji przeciwżydowskiej prowadzonej przez koło St. Narodowego.

— Obchód 3 Maja zorganizowany przez koło T. C. L. rozpocznie się pochodem do kościoła na nabożeństwo. Poza tym odbędzie się kwesta uliczna i wielki festyn ludowy na boisku „Sokoła". Zysk przeznacza się na „Dobrą książkę".

— W niedzielę 2 maja rb. odbędzie się w sali par. zebranie konstytucyjne Kat. Stow. Mężów, na którym wygłosi referat programowy delegat z Poznania. (bm)

— * **GĘBICE.** W kościele parafialnym w Gębicach ks. prob. Wierbiński pobłogosławił związek małżeński pomiędzy p. Klarą Ortwiżanką z Gębic, a p. Stanisławem Kubaszewskim z Bydgoszczy. (lg)

— * **GNIEZNO.** W auli gimnazjum odbyło się walne zebranie Tow. Czytelni Ludowych, które zagaił prezes ks. dziekan Zabłocki, witając wiceprezydenta inż. Gałązewskiego i licznie zebranych sympatyków. Jako przewodniczącego zebrania powołano p. wiceprezyd. Gałęzewskiego. Ks. dziekan Zabłocki zdał ogólnie sprawozdanie z całorocznej działalności. Dochód wynosił 5 824,04 zł, rozchód 5 659,79 zł. Saldo 164,25, a stały majątek 906,99 zł. Przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli pp.: ks. dziekan Zabłocki — prez., Ewa Kasprowiczowa, dyr. Birgfellner, Śmielecka, Dzianottowa, prof. Błażak, mgr Zielińska, Karabaszówna, Kubisiakówna, prof. Dziochówna, Gawrych, Górski i Weiss. Referat pt. „Dokąd idziemy" odczytała p. Żnińska. (br)

— * **KĘPNO.** Zebranie miejsc. koła Stron. Nar. odbędzie się w czwartek 29 bm. o godz. 20 w sali Sokolni. Przemawiać będzie delegat okr. śląskiego p. red. Ingiot

— Walne zebranie Banku Ludowego w Kępnie odbędzie się w piątek 30 bm. w lokalu bankowym.

— Z racji „Dnia lasu" urządziło tut. gimnazjum wycieczkę do Studnicy w rejonie nadleśnictwa Rychtal.

— Sąd Okręgowy z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Kępnie rozpatrywał sprawę karną przeciw Agnieszce Sobotównie o zabójstwo dziecka. Przewód sądowy wykazał, że S. dokonała czynu tego nie umyślnie, wobec czego skazał ją tylko na 1 rok więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego od dnia 17. 2. rb.

— W zamiarze wyminięcia samochodu ciężarowego, zdążającego z Grabowa, rowerzystka Teodozja Lisówna wjechała w pełnym biegu na kamień przydrożny, tłukąc się poważnie na całym ciele. (km)

— * **KOSTRZYN.** Od 2 do 9 maja urządza KSM oddział Kostrzyn w lokalu p. Wojciechowskiego strzelanie o nagrody i tytuł mistrza Kostrzyna. W zawodach powyższych bierze udział prócz członków stowarzyszenia także szersze grono obywateli.

— Staraniem Towarzystwa Przemysłowców założono tutaj Bezprocentową Kasę Pożyczkową, do której wpisało się na razie 30 członków.

— Po dłuższej przerwie podjęło na nowo swą działalność Tow. Polskiego Czerwonego Krzyża. Na ostatnio odbytym walnym zebraniu wybrano nowy zarząd, którego prezesem został p. dr K. Jaks. Wobec nielicznego wpisu nowych członków pozostaje organizacja powyższa nadal oddziałem powiatowego P. C. K. w Środzie. (dk)

— * **LUBOŃ.** Piękną uroczystość poświęcenia sztandaru obchodziło tut. Stow. Ministrantów przy kościele św. Jana Bosko. Stowarzyszenie ufundowało sztandar z wizerunkiem św. Jana Bosko patrona tut. parafii. Uroczystość poprzedzono wspólną mszą św., w czasie której aktu poświęcenia dokonał ks. prob. Streich. Po poświęceniu odbyła się w sali „Sokoła" uroczysta akademia. Akademię zagaił ks. proboszcz Streich, określając dążenie i cel Stow. Ministrantów pod nowym sztandarem. Po zdaniu sprawozdania przez prezesa p. Nawrockiego A., chór kościelny pod wezw. św. Grzegorza odśpiewał „Mario — Tyś Polski Królową". Stow. odegrało 1-aktówkę pt. „Pali się", rozweselając wszystkich zgromadzonych.

— Z dniem 1 maja, mają być zwolnieni ze stanowisk swych nocni stróże — opłacani przez gminę i to we wsi Luboń, Żabikowo, Lasek. Dlaczego to nastąpi? — niewiadomo.

— Koło Śpiewu „Bard" urządziło w ub. niedzielę wielki koncert połączony z operetką w sali Sokoła, przy współudziale nowozałożonej orkiestry. Na program koncertu składały się występy chóru mieszanego, męskiego oraz mieszanego z towarzyszeniem orkiestry. Solo wystąpił p. Krawczyński i p. Krzyżaniakówna. Wykonano utwory Mayznera, Lachmana, Paderewskiego, Chopina i i. W części III odegrano bardzo piękną operetkę pt. „Łobzowianie". Wyczyn „Bardu" oraz pierwszy udały występ orkiestry składającej się z 20 muzykantów, należy pochwalić. Dyrygował p. G. Król. (pl)

— * **OPALENICA.** Komisaryczny burmistrz p. Wawrzyniak zapadł na zdrowiu i po 4-tygodniowym urzędowaniu złożył funkcje tymczasowego burmistrza. Już drugi tymczasowy burmistrz w ciągu niespełna dwóch miesięcy, po złożeniu z urzędu burmistrza Respondka, ustąpił. Ponieważ nie ma zastępcy burmistrza, obowiązki burmistrza powierzono chwilowo sekretarzowi miejskiemu p. Ruteckiemu.

— Przejechany został przez spłoszone konie rolnika Jana Hempmerlinga z Opalenicy, bezrobotny rowerzysta Stanisław Glinka. Konie stały spokojnie z próżnym wozem przed domem, a właściciel koni był zajęty zaczepianiem drugiego wozu. W pewnej chwili z niewiadomych przyczyn konie się spieszyły i podążyły w kierunku cukrowni. Na ulicy 5 stycznia najechały z tyłu na rowerzystę, który dostał się pod koła wozu i doznał poważnych obrażeń na głowie i twarzy. Nieszczęśliwemu udzielił pomocy lekarskiej p. dr Adamczyk, po czym nieszczęśliwego przewieziono samochodem do szpitala w Grodzisku.

— Sąd Okręgowy w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Opalenicy rozpatrywał sprawę przeciw mistrzowi brukarskiemu p. St. Nowakowi o popełnione rzekomo w latach 1934-35 nadużycia przy wykonywaniu prac miejskich i manipulacje z dostawą kamienia na niekorzyść miasta. Rozprawa trwała od 3 do 18,30. Przesłuchano szereg świadków. Sąd po naradzie ogłosił wyrok na podstawie którego uwolnił oskarżonego od winy i kary, a koszta nałożył na skarb państwa. (op)

— * **OSTRÓW.** Cyrk Staniewskich rozbił tu swe namioty. Pierwsze przedstawienie w środę.

— Harcerską odznaką zasługi udekorowani tu zostali dyr. gimnazjum p. prof. Czechowski i p. inspektor szkolny Kocot.

— Konferencja męska św. Wincentego a Paulo, istniejąca w Ostrowie od blisko 100 lat, w ostatnim czasie podupadła. Celem ożywienia jej działalności zwołał miejscowy proboszcz ks. dziekan Plotka szersze zebranie i zaprosił na nie prezesa Rady Wyższej p. płk. Lostera z Poznania z referatem. W wyniku ożywionych obrad wybrano komisję pp. Idziora, Kalinę i Woszke'go, która zajmie się skompletowaniem zarządu i pchnie naprzód pracę.

— Tow. Krajoznawcze odbyło walne zebranie pod przewodnictwem p. dyr. Kubickiego. — Wybrano nowy zarząd w następującym składzie pp.: Gniazdowski — prezes, Serwa Henryk i Suszycki Wacław — wiceprezesi, Świtalski Marian — sekretarz, Balcerzak — skarbnik. Przewodniczącym sekcji wycieczkowej wybrano p. Wł. Wentzla, a na członków pp. Rotha i Kaczyńskiego.

— Egzamin mistrzowski złożyli: w zawodzie piekarskim pp. Motyl Piotr i Nader Bronisław, w zawodzie szewskim pp. Funda Emil z Czarnegolasu i Wawrzyniak Jan z Pogrzybowa i w zawodzie fryzjerskim p. Andrecka Leokadia. (os)

— * **PUSZCZYKOWO.** Odbyło się w tutejszej szkole powsz. walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa im. Franciszka Żwirki pod przewodnictwem kierownika szkoły p. Beckera Stefana. Po udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorium wybrano cały dotychczasowy zarząd ponownie. Tworzą go pp.: prezes — Latanowicz Tadeusz, wiceprezes — Mielcarek Antoni, sekretarz — Kaube Jan, skarbnik — Błaszak Stanisław. Do zarządu wchodzą z urzędu: ks. prob. Henryk Koppe jako kapelan i kierownik szkoły — p. Becker Stefan. Opiekunem drużyny został p. Wojciechowski Czesław, drużynowym p. Dyonizy Abramowicz. W skład komisji rew. weszli pp.: dr Wołoszczak, Gładyszowa Maria, Gładysz Stanisław. Drużyna składa się z czterech zastępów i liczy 45 harcerzy. W ub. niedzielę obchodziła tut drużyna harcerzy uroczystość swego Patrona św. Jerzego. (pj)

— * **ROGOŹNO.** Z okazji „Dnia lasu" młodzież udała się do lasu na wycieczkę.

— Teatr Rewia Lwowska wystawi w sobotę dnia 1 maja br. o godz. 20-ej w sali Hotelu Centralnego znakomity występ pt. „Ta joj! Ta my ze Lwowa!".

— Uroczystość poświęcenia harcerskich łodzi żaglowych odbędzie się 2-go maja.

— Młodzież Misyjna w Rogoźnie rozpoczęła wielki konkurs obowiązkowości dla swych członków.

— * **STRZELNO.** W sobotę odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej pod przewodnictwem burmistrza p. St. Radomskiego. Przyjęto do wiadomości zatwierdzenie ostatnich uchwał Rady Miejskiej przez Wydział Powiatowy w Mogilnie.

— Dyr. Kolei Państw. w Poznaniu skasowała drogę przez plantację, a prowadzącą do dworca. Droga ta dotychczas oddawała korzyść publiczności, zdążającej do dworca skróconą drogą. (sn)

— * **SZAMOTUŁY.** Koło obywatelskie L. O. P. P. urządza w czasie od 29 bm. do 10 maja w restauacji Pod Basztą strzelanie z wiatrówek o cenne nagrody.

— Przy pracach brukarskich znalazło zajęcie kilkudziesięciu bezrobotnych naszego miasta.

— Ku czci św. Wojciecha zwołało Katolickie Tow. Mężów uroczyste zebranie, którego program składał się ze słowa wstępnego, referatu i śpiewu chóru kościelnego.

— Na zakończenie wystawy robót ręcznych, urządzonej przez miejscowy PCK, odbyło się rozdanie nagród w formie dyplomów. Oznaczenia otrzymały siostry Rodziny Marii, Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół", Brzeziński Michał, Związek Ziemianek, ss. Zakładu św. Józefa i p. Wojczyńska. Reszta wystawców otrzymała listy pochwalne. Wystawa cieszyła się powodzeniem i przyczyniła się niewątpliwie do powiększenia funduszów miejscowego oddziału PCK.

— Walnemu zebraniu „Caritasu" przewodniczył ks. dziekan Kazmierski. Aktualny referat pt. „Konieczność i doniosłość akcji charytatywnej wygłosił p. mgr Józef Krzymień. Sprawozdanie z całorocznej pracy zdała s. Ignacja. Parafialny wydział Caritasu pracuje bardzo intensywnie przyczyniając się w ten sposób do ulżenia doli najbiedniejszym. Nowy zarząd tworzą pp.: ss. Ignacja, drowa Nowicka, Skąpska, Preus Józef, Sobiak Franciszek i Waligóra Kazimierz. Komisję rew. tworzą pp.: Dehmel, Hoffmann i Krupski Stanisław. (sc)

— * **ŚMIGIEL.** Odbyło się tu zebranie Obozu Wszechpolskiego, któremu przewodniczył prezes p. mgr Gronowski, który wygłosił też przemówienie. W dyskusji w sprawach aktualnych przemawiali pp. dr Zenkteler, M. Mikołajczak i inni. Zebranie zakończono hasłem „Czołem".

— We Wilkowie Polskim zdarzył się niezwykły wypadek. Pewna mieszkanka wsi Śniaty przybyła do kościoła w celu odbycia spowiedzi. Kiedy przystąpiła do konfesjonału, padła martwa na posadzkę. Przyczyną nagłego zgonu był udar serca. Wypadek powyższy wywołał głębokie wrażenie w całej okolicy. (śd)

— * **ŚREM.** Trwający od kilku dni strajk pracowników budowlanych przerwano we wtorek 27 bm. o godz. 14. Konferencja, która odbyła się w salce magistratu między przedsiębiorcami a murarzami i cieślami w sprawie podwyżki płacy, dała pozytywne wyniki. Zarobki rzemieślników podwyższono na 70 gr za godzinę, a robotników na 35 gr i 42 gr. Wszyscy pracownicy budowlani, zrzeszeni w Z. Z. P. podjęli pracę.

— * **ŚREM.** Przed Sądem Okręgowym na sesji w Śremie zasiedli na ławie oskarżonych leśniczy majętności Luciny Stanisław Olejnik, elew leśny Mieczysław Przybylak, służący Franciszek Krychowski i Jan Jackowski. Akt oskarżenia zarzucał Olejnikowi spowodowanie ciężkiego uszkodzenia ciała, a reszcie oskarżonym branie udziału w bójce i używanie niebezpiecznych narzędzi. Tłem zajścia były istniejące od czterech lat spory o używanie drogi pomiędzy Olejnikiem i jego domownikami a ich sąsiadem Wacławem Jackowskim i jego rodziną. Krytycznego dnia, 12 listopada ub. r., gdy poszkodowany Wacław Jackowski udawał się rano do pracy w pole, zastąpili mu drogę Przybylak i Krychowski, wywołali sprzeczkę i szamotanie się. J. odebrał im sztucer. W południe podszedł do Jackowskiego na polu, przy drodze Kaleja — Niesłabin Olejnik z nabitą dubeltówką w ręku i przyłożywszy lufę do brzucha, zażądał wydania broni. W pewnym momencie, gdy Jackowski cofając się lekko się uchylił, padł strzał, który ugodził go w lewe biodro rozszarpując udo i pośladek. Jackowski powodowany strasznym bólem i złością uderzył napastnika kilkakrotnie widłami. Wówczas nadbiegli Olejnikowi na pomoc Przybylak i Krychowski. J. postrzelony i obity legł w krwawej kałuży na ziemi. Po 6-tygodniowym leczeniu wyszedł Jackowski ze szpitala jako kaleka. Rozprawa potwierdziła akt oskarżenia. Sąd skazał Olejnika na karę więzienia przez 1 rok z zawieszeniem na 3 lata, Przybylaka, Krychowskiego i J. Jackowskiego na 6 miesięcy z zawieszeniem na 2 lata i orzekł konfiskatę narzędzi przestępstwa.

— * **ŻABIKOWO.** Złodzieje skradli ze składu rzeźnickiego p. Krauzego całkowity zapas towaru, na ogólną sumę 300 złotych. (pl)

— * **ŻERKÓW.** W środę odbyło się roczne walne zgromadzenie tut. Banku Ludowego, poprzedzone mszą św. za zmarłych członków. O godz. 10 zagaił prezes Rady Nadzorczej dr Jachowski zebranie. Ze sprawozdań wynika, że ogólny obrót spółdzielni wynosił 4 367 595,37 zł. Depozytów posiada Bank 640 883,84 zł. Udziałów 213 549,21 zł. Fundusz zasobowy 22 365,91 zł. Rezerwa specjalna 68 555 zł. Do dyspozycji walnego zebrania pozostało 10 285 zł z czego uchwalono 5 pct dywidendy resztę przelano na fundusz wątpliwych pretensyj. Niezmiernie wysokie są koszty procesowe Banku wyłożone za członków bo aż 22 470,55 zł. Również wysokie są koszta administracyjne, które wynoszą 16 342,69 zł. Członków liczył Bank 1 250; w ciągu roku ubyło 111, przechodzi na 1937 rok 1 139 członków i ten fakt jest jakimś niezdrowym objawem. Wszystkie powyższe niedociągnięcia należałoby poddać b. sumiennej rewizji. (żb)

— * **ŻNIN.** Odbyło się tu zebranie komitetu budowy parafialnego Domu Katolickiego. Zebraniu przewodniczył ks. prob. Hoffman. W skład zarządu komitetu weszli pp.: ks. proboszcz Hoffman — przewodniczący, apt. Stark — wiceprzewodniczący, Chyliński Władysław — sekretarz, dyr. Graczyk — skarbnik, ks. Goździewicz, Ksycki A. — kier. prop. W skład komisji rew. weszli pp.: dyr. Kotowski, dyr. Szymański, rej. Bross i Deresh Ignacy.

— W Mamliczu zmarła najstarsza mieszkanka tejże wioski śp. Windlandowa licząca lat 98.

— W sobotę nastąpiło uroczyste otwarcie nowej kawiarni i cukierni pod nazwą „Pałuczanka", której właścicielem jest p. Smorowski J. Uroczystego poświęcenia dokonał ks. Goździewicz. W środku kawiarni widnieje piękny napis „Tylko dla chrześcijan".

— W Ryszewie został zorganizowany oddział K. S. M. (żd)

Z POMORZA

— * **TORUŃ.** W marcu rb. bezrobotni: 22-letni Franciszek Siemieniak i 28-letni Józef Zientara napadli przy ul. Warszawskiej p. Janinę Tomczakównę i zrabowali jej torebkę z zawartością drobnej kwoty pieniężnej. Sąd Okręgowy skazał napastników: Siemieniaka na 10 miesięcy, a Zientarę na półtora roku więzienia.

— Pomorski Zw. Hodowców Owiec urządził w hali powystawowej na Bydgoskim Przedmieściu pokaz tryków. Na pokaz nadesłali też swoje okazy hodowcy z Wielkopolski. W związku z tym odbyły się specjalne wykłady z dziedziny hodowli owiec, które wygłosili prof. dr Moczarski i insp. Alkiewicz z Poznania oraz mjr. Haładaj z Warszawy.

— Ofiara krwawego napadu bandyckiego w Zaroślu Cienkim w pow. toruńskim, 75-letnia Anna Sonnenburgowa przebywa nadal w szpitalu na Mokrem. Stan zdrowia jest zadowalający. Dotychczas nie wykryto sprawców krwawego rabunku, choć według obiegających wersyj natrafiono na ich ślad. Ze względu na tajemnicę śledztwa żadnych szczegółów podać nie możemy.

— Do zarządu Korporacji Zakładów Graficznych i Wydawniczych naw oj. pomorskie weszli: Bol. Szczuka z Wąbrzeźna, Wł. Kulerski i Wł. Grobelny z Grudziądza, Fr. Miemczyk z Chełmży oraz T. Szutkowski i Jan Karolczak z Torunia.

JARMARKI

— * **KOŚCIAN.** Jarmark na konie, bydło, kozy, owce, świnie itp. bez towarów kramnych, odbędzie się w czwartek, dnia 13 maja.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 27 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Urzędnik Kolei Państw. Jerzy Łazowski i stenotyp. Zofia Duszyńska we Włochach, pow. warszaw.; rob. Jan Czajka i służ. Franciszka Wojciechowska; murarz Józef Weinkauf i kucharka Wiktoria Rózga; rob. Sylwester Rybacki i Helena Mikulska.

Zgony:

Dnia 27 kwietnia 1937 roku zapisano następujące zgony: Jadwiga Wasielewska, służąca 23 lat; Walenty Musielak, robotnik, 64 lat; Lidia, Maria Schmidt, 3 dni; Franciszek Palacz, artysta dramatyczny, 43 lat; Józef Betka, krawiec, 74 lat; Teodor Cirsovius, zarządca dóbr, 57 lat; Jan Seiffer kupiec, 65 lat; Janusz Wierzbicki, kapitan, 39 lat.

Kronika łowczyńska

Singapore — Poznań?

Jadwiga Lachowska

najsłynniejsza śpiewaczka bawi krótko w Polsce.

Pamiętaj: 5 maja
Aula Uniwersytecka

Koncert na rzecz niezamożnej młodzieży akademickiej.

dg 12 403

Wielką Zabawę Wiosenną

urządza **K. P. H.** popularnej **„Piątki" w sobotę, dnia 1 maja** na sali Domu Rzemieślniczego. Początek o godz. 20-tej. Przygrywać będzie orkiestra hufca oraz zespół podwórzowy nagrodzony na Festynie Ludowym.

zg 1 407/8

Spacer wśród rusztowań wystawy paryskiej

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego")

Paryż, 27 kwietnia.

W samym centrum stolicy piętrzą się mury i różnorodne rusztowania przyszłego międzynarodowego miasta. Już dzisiaj,

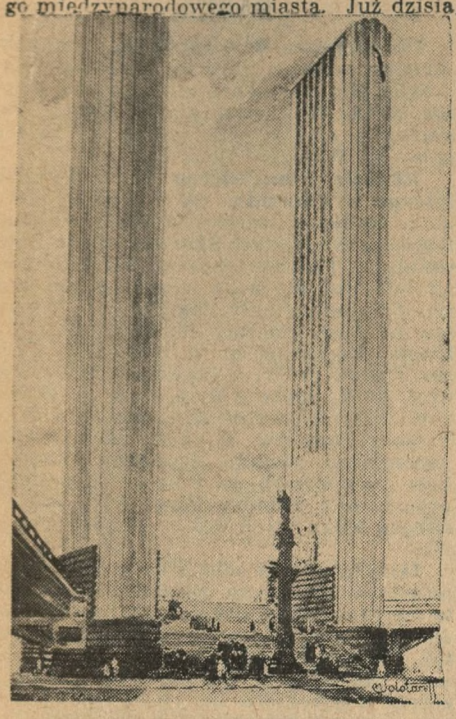

Wejście na wystawę. W środku pomnik Mickiewicza.

by przedostać się na teren wystawowy, trzeba mieć specjalne pozwolenie. Teren ten jest wyjątkowo malowniczy. Jego ośrodek stanowi piękna wstęga Sekwany. Wystawa rozciąga się po obu jej wybrzeżach, od wspaniałej Esplanady Inwalidów do Pola Marsowego i od placu Zgody do mostu Mirabeau.

Teren wystawowy obejmuje 100 hektarów. Dla przebiegnięcia go i to dobrym krokiem, trzeba z górą 3 godzin. Wobec tego każdy zrozumie, że zwiedzenie dokładne wystawy będzie wymagało kilku dni. Nikogo też nie zdziwi, że koszta jej przewyższą miliard franków. O ogromie inwestycyj świadczy choćby ten jeden fakt, że dla ułatwienia komunikacji został zbudowany na Sekwanie żelazny most, specjalnie dla pieszych przeznaczony, ale tylko na czas trwania wystawy.

Na wystawę będzie prowadziło 31 bram. Wewnątrz publiczność znajdzie do swojej dyspozycji 3-osobowe taksówki za 5 frs., pociągi elektryczne na pneumatykach, obliczone na 16 miejsc; wreszcie łodzie motorowe, mogące pomieścić 120 osób, a którymi będzie można objechać wystawę na przestrzeni 7 kilometrów.

Organizatorzy wystawy paryskiej liczą na 3 miliony cudzoziemskich gości, nie mówiąc oczywiście o milionach Francuzów, których sam Paryż liczy już cztery. Wejście na wystawę kosztować będzie 6

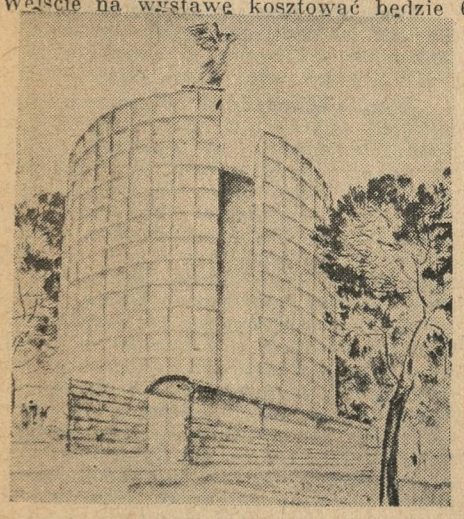

Pawilon polski

frs. Kto jednak zechce dostać się do tzw. „parc d'atrractions" dopłacić będzie musiał 5 frs. Przewidywane są jednak także karty abonamentowe, w cenie 120 frs., na cały czas trwania wystawy, albo w cenie 60 frs. na dwa tygodnie, dając prawo wejścia tyle razy, ile się zechce.

Ciekawym zbiegiem okoliczności natchniony polski wieszcz Adam Mickiewicz będzie wskazywał drogę międzynarodowym tłumom. Przy jego bowiem pomniku, na placu Alma, wznoszą się już ukończone, główne, monumentalne wrota, prowadzące na wystawę.

Obecnie budowa pawilonów znajduje się w bardzo różnorodnym stadium. Kilka zaledwie jest ukończonych. Najbardziej pospieszyła się Belgia, ponieważ jest gotowa już od kilku tygodni. Pawilon belgijski, z czerwonej cegły, nie ma w sobie nic specjalnie oryginalnego. Zbudowany jest w ten sposób, że będzie można pod nim przejeżdżać, podobnie jak pod pawilonami niemieckim i bolszewickim, znajdującymi się na przeciw siebie, tuż nad Sekwaną. Gmachy te wznoszą się ponad specjalnym samochodowym tunelem, dzięki któremu przedostać się będzie można z Niemiec do Bolszewii, ale pod ziemią.

Przy tych pawilonach, olbrzymich rozmiarów, bliskich wykończenia, wre praca cały tydzień. Godła jednego i drugiego już wywieszone, rywalizują ze sobą jak „na dwóch końcach świata, dwa przeciwne bogi". Pawilon hitlerowski, zbudowany z „żelaza i kamienia niemieckiego" dosięgnie 50 m wysokości. Symboliczne postacie Sowietów nie będą odeń niższe.

Na tle wiosennej zieleni pięknych drzew, zarysowują się kontury siedziby polskiej, nie zamierzającej nikogo przewyższać, ale mającej być poprostu artystycznym wyrazem polskości. Pawilon ten będzie zbudowany z białego kamienia francuskiego. Tuż za nim wznosi się pawilon papieski, mający być symbolem i syntezą życia katolickiego, bo zwiedzający przejdą od „baptisterium" do krypty śmierci, ale śmierci w zrozumieniu ziemskiej egzystencji.

Podczas tego spaceru pomiędzy rusztowaniami spotykają mnie różne niespodzianki. Bo oto np. mały Luksemburg posiada bardzo okazały przybytek. Główną jego ścianę stanowi płaskorzeźba, pokryta jakby ołowiem, a przedstawiająca widok stolicy tego Księstwa. Kontrastuje z nim sąsiadująca Rumunia, cała marmurem wy-

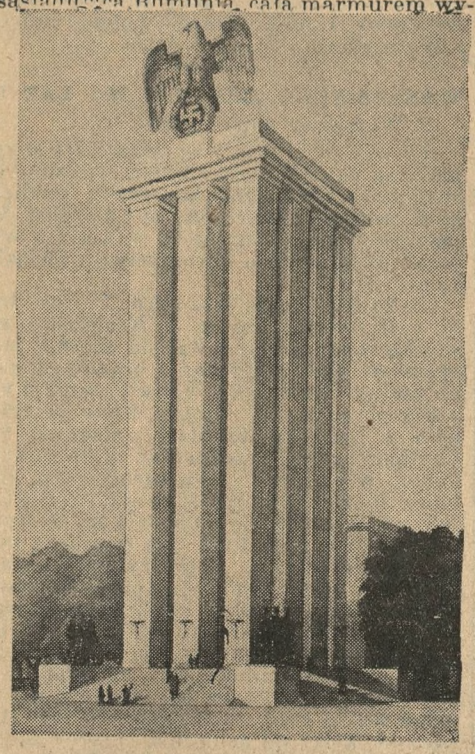

Pawilon niemiecki

łożona na zewnątrz. Norwegia pachnie drzewem, Holandia nie sili się na wielkość, ale na komfort.

Tu i tam skończona fontanna czeka z utęsknieniem na wodę, tak jak dalej kiosk na dzienniki.

Brnę w błocie do pawilonu prasy, oszklonego, przejrzystego, a który — jak przystało — umieścił się u stóp Wieży Eiffla, iskrowej stacji światowych informacyj. Tuż obok wzniesiony zostanie pawilon pocztowy.

Ale oto uwagę moją zwraca szczególny napis: Żelazny, a przezroczysty beton" po tym „Płynny kamień". Dalej przechodząc nad Sekwaną czytam: „Pałac zimna". Piękna to biała, artystyczna lodownia o 100 m długości. Dzięki niej zrozumiemy co zawdzięczamy sztucznemu zimnu, a więc, że możemy np. jeść w Paryżu przepyszne ananasy i banany, zachowane w tym samym stanie co były w dniu, w którym przetransportowano je na statek w Afryce Zachodniej czy Równikowej. Ale będzie tu jeszcze inna sensacja: jego 40 metrowa wieżyca będzie przez cały czas trwania wystawy okryta grubą warstwą... śniegu. Do fabrykacji zostaną zastosowane nowe, specjalne maszyny o sile 400 HP. Wieczorem też, w pełną noc sierpniową, lodowa ta wieżyca w świetle reflektorów będzie przedziwnie odbijała na tle skrzącego się od gwiazd firmamentu.

Nie zdradzimy przedwcześnie wszystkich niespodzianek, przygotowanych dla przybyszy z całej niemal kuli ziemskiej. Uchylimy jednak rąbka jednej jeszcze tajemnicy. Jest ona tym ciekawszą, że stanowi oryg. harmonię czystej sztuki z czystą techniką. Bo oto w „Pałacu Elektryczności" będziemy podziwiali największy obraz świata, szeroki na 8 m, a długi na... 60! Nie byłoby to jeszcze nic tak nadzwyczajnego, gdyby nie fakt, że jego twórcą jest powszechnie znany i ceniony artysta — impresjonista — Raoul Dufy.

Malarz ten poświęcił swoje płótno nowej bogini, bogini elektryczności wykazując, że w naszej epoce wszystko niemal istnieje, dzięki tej nowej formie wieczystego ognia. Zobaczymy więc na tym obrazie święty gaj, po którym błąkają się sylwetki Arystotelesa, Archimedesa i innych, których cały pochód wydłuży się w nieskończenie bogaty orszak sławnych uczonych. Po nad ich głowami ukażą się elektryczne błyskawice. Falom zaś powietrznym będzie królowała Izis. Do opracowania tego symbolicznego obrazu Dufy użył dotąd nieznanej farby, posiadającej specjalne świetlne właściwości. Dziś już postanowiono, że obraz ten będzie na przyszłej wystawie nowojorskiej w 1939 roku.

J. Briares

Pawilon sowiecki

„UCIECZKA TARZANA"

Film o niesłychanie emocjonujących przeżyciach w dzikiej i niebezpiecznej dżungli, ukazuje nam zupełnie **nowe** dzieje Tarzana i **nowe** dziwy natury.

„Ucieczka Tarzana" zachwyca młodych i starych i jest nielada **atrakcją dla wszystkich miłośników przyrody i pięknych filmów.**

Cieszący się **wielkim powodzeniem** film ten, pozostaje jeszcze tylko

ostatnie dwa dni - dziś w środę i jutro w czwartek

na ekranach kin

APOLLO i METROPOLIS

ng 40 689

ZAPOWIADAMY

TRIUMFALNY POCHÓD NAJNOWSZEGO EGZOTYCZNEGO FILMU

MARLENY DIETRICH

a zarazem OSTATNIEGO FILMU reżyserii naszego słynnego rodaka

Ryszarda Bolesławskiego

„OGRÓD ALLACHA"

W KOLORACH NATURALNYCH!

Nie było dotychczas w dziejach kinematografii filmu, który otoczony byłby tak wielkim rozgłosem i działał na wyobraźnię ludzką w tak potężnym stopniu, jak — najnowsze arcydzieło filmowe słynnej MARLENY i naszego rodaka BOLESŁAWSKIEGO p. t. „OGRÓD ALLACHA" wg. głośnej powieści Roberta Hichensa. BOLESŁAWSKI okazał się najlepszym reżyserem tej najznakomitszej artystki.

Film „OGRÓD ALLACHA" posiada tak wiele atrakcyj, że niewiadomo, którą najpierw wymienić. Sensacyjną stroną obrazu jest udział MARLENY poraz pierwszy z nowym partnerem, najbardziej zachwycającym amantem ekranu, CHARLESEM BOYEREM, który kreacją swą w tym filmie przewyższył Mayerling'a.

„OGRÓD ALLACHA" — to historia ludzi o tajemniczej przeszłości, szukających zapomnienia na gorących piaskach Sahary, zdala od świata; tamże rozgrywa się dramat wielkiej miłości.

Potężny ten film ukaże się jako najbliższa premiera kin

POLLO i METROPOLIS

ng 40 688

Człowiek-ptak poniósł śmierć

„Człowiek-ptak" śmiertelnie zraniony po upadku na lotnisku Vincennes.

Słynny lotnik amerykański, Clem Sohn, zwany popularnie „człowiekiem-ptakiem" zginął podczas popisów lotniczych w Vincennes, we Francji.

Na popisy lotnika dokonywującego brawurowych skoków przy pomocy skonstruowanych przez siebie skrzydeł przybyło około 200.000 widzów.

Na wysokości ok. 400 m odpiął spadochron, umieszczony na plecach, a gdy ten skręcił się, usiłował uruchomić spadochron przyczepiony na piersiach, który jednakże również zawiódł i lotnik runął na ziemię.

Clem Sohn przed swym ostatnim lotem.

Gdy lekarz powie: WĄTROBA...

myślcie o jej leczeniu, bo w tej diagnozie mieści się często: woreczek żółciowy, kamienie żółciowe, żółtaczka. Zioła magistra Wolskiego ze znak ochr. „Billosa", zawierające egzotyczne rośliny Combretum i Boldo pobudzają wątrobę do właściwej pracy i normalnego wydzielania żółci oraz powodują naturalne wypróżnienia.

Wytwórnia: **Magister Wolski. Warszawa, Złota 14.**

n 36 592

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ECHA WARSZAWKI TEATRALNEJ

Warszawa, 26 kwietnia.

Trudno o bardziej korzystne stanowisko, jak to, które się zdarzyło p. Marii Jasnorzewskiej. Stanowisko centralne. W ośrodku Polski, w Warszawie, istnieje — niby arena widowiskowa — miejsce centralne, zwane Warszawką, świat dla siebie samostarczalny. W tym śródmieściu kółkiem centralnym jest światek teatralno-literacko-artystyczny. Od lat kilkunastu postacią popularną, rzec można, na rękach noszoną, jest tutaj p. Jasnorzewska, znana już wszędzie, dokąd sięgają rozgłośnie radia i prasy.

Zasłynęła jako poetka i komediopisarka, nie był jednak teatr tym miejscem centralnym, z którego p. Jasnorzewska rzuciła urok zarówno na poezję, jak i na dramat. Tym punktem środkowym i szczytowym w Warszawce w owe czasy (koło r. 1924) był kabaret. Aktorzy dobrze o tym wiedzą, ile zależy od dobrego wejścia na scenę; p. Jasnorzewska efektownie weszła.

Owo wejście w świat przez kabaret zadecydowało o jej powodzeniu i określiło charakter jej twórczości.

*

Ostatnia komedia p. Jasnorzewskiej, którą widziałem teraz na scenie teatru Nowego, nie zasługiwałaby na krytyczne rozważania, gdyby nie jej znamienność dla kultury artystycznej właśnie tej Warszawki. Wystawiona teraz „Nagroda literacka" (4 akty) jest chyba już szóstą sztuką tej autorki, grywaną na scenach warszawskich. Zawsze towarzyszył im obrzęd reklamy ze strony prasy i dyrekcji teatrów, recenzje zaś, acz nie wolne od zastrzeżeń co do wartości sztuki, pełne były zapewnień, że p. Jasnorzewska jest świetną poetką i wiele obiecującą dramatopisarką.

Ten kredyt nieograniczony, udzielany talentowi poetki, jest bardzo znamienny. Niewątpliwie w drobnych utworach poetyckich p. Jasnorzewska złożyła niemało dowodów talentu wersyfikacyjnego i dowcipu, ale konstrukcja utworu dramatycznego wymaga nieco dłuższego oddechu, niż drobny wierszyk, pomyślany jako kuplet. Ale ten właśnie charakter kabaretowy talentu zapewnił p. Jasnorzewskiej sympatię Warszawki i nieograniczoną pobłażliwość dla jej dzieł scenicznych.

*

Z komedyj p. Jasnorzewskiej znam trzy; jedna z nich to „Szofer Archibald", druga: „Dowód osobisty", a teraz: „Nagroda literacka". Na ostatniej z tych premier stanęły mi w pamięci przez skojarzenie tamte dwie. We wszystkich trzech bohater reprezentuje idealnego mężczyznę, nazywanego po kabaretowemu „stuprocentowym". Zawsze jakiś mąż małowartościowy i jego kontrast, człowiek z ludu, więc eugeniczny.

W drugiej z tych sztuk dowód osobisty takich mężczyzn sprezentowany jest na scenie w postaci dwu niemowląt, pochodzących z dwu par małżeńskich. Rozpoznano skrzyżowanie po tym właśnie, że jedno dziecko było urodziwe, a drugie cherlawe. Było w tej „intrydze" doświadczenie hodowlane zupełnie bezpośrednie. W dwu innych sztukach rzecz się dzieje w noc poślubną, a to w celach satyrycznych i dla wykazania, jak śmieszną rzeczą jest wszelka obrzędowość wobec aktów doboru naturalnego.

*

W ostatniej komedii w roli idealnego mężczyzny występuje genialny powieściopisarz. Atletycznej budowy, jest namiętnym sportowcem (dysk). Sugestia autorki zdaje się zmierzać w tym kierunku, że nie tylko fizyczna, ale i duchowa twórczość znajduje się w prostym stosunku do bogactwa sił fizycznych. Twórczość pisarska nic go nie kosztuje. Tai się z nią, sobie pisze, nie komu. Machnął do chwili pierwszego aktu siedem powieści i oto ma je w biurku. Kochanka jego, zobaczywszy u niego na biurku rękopis noweli, z figlów posłała ją na jakiś konkurs właśnie ogłoszony. Genialny pisarz był przekonany, że służąca użyła go do podpałki i przeciwko temu nic nie miał, boć przecie nie byłby noweli i tak ogłaszał. Aliści, o zgrozo, przypadła tej noweli nagroda. Autor wypiera się autorstwa, zwala ją na swego przyjaciela i to ogłasza. Przyjaciel staje się sławny. Kochanka, widząc swoją pomyłkę, a jest snobką, przechodzi do owego przyjaciela.

I to jest związek komedii. Genialny pisarz, gardzący publicznością (znaliście takiego?) zawiera zakonspirowany układ z przyjacielem, jak się okazuje, łotrzykiem. Ten pod swoim nazwiskiem ogłasza wszystkie dzieła geniusza, zabierając połowę dochodu. Porósł w pierze i tak się rozzuchwalił, że wreszcie sam począł pisać powieści (analfabeta!) przy pomocy stenotypistki i fryzjera. Tak mu poprzednio zdobyta sława posłużyła, że za tę właśnie powieść dostał wielką nagrodę państwową.

Satyra błąkając się, jak piorun kapryśny szukający przeciągu, ugodziła w komitet jakiejsić akademii literatury, w miejsce dość centralne i szczytowe dzisiejszej Warszawki.

*

Takaż to wdzięczność ulubionej poetki! Ugodziła w osobistości, rozdające wawrzyny, łączące literaturę warszawską z Towarzystwem Krzewienia Kultury Teatralnej, które właśnie tak skwapliwie komedię wystawiło. Krytyka teatralna, topiąc słowa przykre w powodzi pochlebstw jednomyślnie wyraziła teatrowi współczucie, że wystawił sztukę nieprzemyślaną, nie mającą wartości literackiej.

Dopiero teraz się spostrzeżono, że p. Jasnorzewska pisze po amatorsku, tak, jak się gra na pianinie ze słuchu, bez znajomości nut i bez szkoły. Wszystkie poprzednie sztuki pisane były tak samo, ale teraz dopiero spostrzeżono, że autorka nie zna rzemiosła literackiego, że nie miała czasu przyjrzeć się uważnie zjawiskom życia. Zajęta wyłącznie połowem dowcipów i scen wesołych à la Boccacio, nie może wyzwolić myśli z kompleksu miłosnego doboru i uczynić z niej siłę mądrości poetyckiej, tak potrzebną twórcy dramatycznemu, choćby nawet na arenie farsy.

Dlaczego dopiero teraz to spostrzeżono? Bo już minął czas kabaretu. Dziś teatr nie marzy już o tym, jak przed kilku laty jeszcze było, aby się ratować spółką z kabaretem. Publiczność łaknie sztuk ze sensem, a tego sensu szuka w przejawach wielkich uczuć.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa

„Dziady" w Sofii. Donosiliśmy o wielkim wrażeniu, jakie wywarły w stolicy Bułgarii „Dziady", zainscenizowane w teatrze Narodowym przez L. S. Schillera, który przygotowywał to przedstawienie przez półtora miesiąca. W przekładzie tytuł brzmi „Zadusznice", tj. Zaduszki. Przekładu dokonał dr Andrejczin, który kończył studia w Polsce i doktoryzował się na Uniwersytecie Jagiellońskim. Dyrektorem teatru Narodowego jest p. Borys Jocow, zarazem profesor literatur słowiańskich na Uniwersytecie sofijskim, a również były słuchacz wszechnic polskich.

Teatr z osiemnastego wieku odżył w Wersalu po 160 latach od swego powstania. W r. 1777 go zbudowano, teraz odnowiono i uroczyście otwarto sztuką „Trzy sułtanki", odegraną przez aktorów Comédie Française, przed audytorium uroczystościowym, mającym na czele prezydenta Republiki, ministrów itd.

Nowy dramat kaszubski został napisany przez ks. Sychtę z Wejherowa, autora już paru sztuk podobnych. Nosi tytuł „Śpiące wojsko", jest napisany w gwarze kaszubskiej, a będzie wystawiony niedługo w Wejherowie.

Książki nadesłane

„Listy Seweryna Goszczyńskiego (1823-1875)". Zebrał i do druku przygotował Stanisław Pigoń. Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce. Seria II. Tom IV. Polska Akademia Umiejętności.

Antoni Kawczyński: „Dannemora". Powieść. Poznań 1937. Wyd. Stefan Dippel.

Stanisław Brzozowski: „Elementarz ogrodniczy dla ogrodników i amatorów ogrodnictwa". Warszawa 1937. Nakł. Stow. Pracowników Księgarskich.

Edward Nehring: „Kwiaty cięte w mieszkaniu". Warszawa 1937. Nakł. Stow. Pracowników Księgarskich.

„Sprawozdanie Zarządu Głównego Związku Weteranów Powstań Narodowych R. P. 1914/1919 r. za rok 1936/37". Poznań 1937.

Zenon Klemensiewicz: „Składnia opisowa współczesnej polszczyzny kulturalnej". Kraków 1937. Nakł. Polskiej Akademii Umiejętności.

„Słownik botaniczny łacińsko-małomski". Zebrał i ułożył w latach 1877—1932 Stefan Makowiecki. Kraków 1936. Prace Komisji Językowej nr. 24. Polska Akademia Umiejętność.

ŻYCIE KULTURALNE

LITERATURA

Jutrzejszy czwartek literacki w Pałacu Działyńskich wypełni odczyt „O piosenkarzach staropolskich i ich repertuarze", wygłoszony przez prof. Uniw. Warsz. dr Juliana Krzyżanowskiego, autora wybitnego dzieła „Romans polski XVI wieku".

MUZYKA

„Stabat Mater" Szymanowskiego będzie wykonane w Brnie morawskim przez stow. filharmoniczne „Beseda brnenska".

W konkursie na utwór fortepianowy rozpisany przez warszawskie Tow. Wydawnicze Muzyki Polskiej, nagrody pierwszej nie przyznano. Dwie nagrody drugie otrzymali pp. Antoni Rudnicki ze Lwowa i Marceli Popławski z Warszawy, zaś trzecią otrzymał p. T. Z. Kassern z Poznania. Wyróżniono nadto utwory Grażyny Bacewiczówny i prof. Jerzego Lefelda (oboje z Warszawy).

WARSZAWSKA „LUTNIA" MA LAT 50

Z Warszawy donoszą nam (tw):

Półwiecze „Lutni" warszawskiej przypada na dzień 6 maja i będzie uczczone uroczystym obchodem, koncertem publicznym, zebraniem wieczornym i zjazdem delegatów prowincjonalnych, w którym wezmą udział bratnie towarzystwa i związki śpiewacze.

Założona 6 maja 1887 roku „Lutnia" była nietylko pierwszym w Królestwie na wielką skalę zorganizowanym chórem, lecz spełniała poważne zadania organizacyjno-narodowe. Kult pieśni polskiej szerzył się z nią po całym Królestwie, które przebiegała w licznych objazdach, sięgając na Chełmszczyznę i uczestnicząc także za kordonem w manifestacjach narodowych, gdy udało się zmylić czujność policji rosyjskiej, jak np. w r. 1913 we Lwowie na 50-leciu powstania r. 1863. Poza tym rozwijała szeroką działalność... dobroczynną. Na same Towarzystwa Dobroczynności śpiewała 120 razy, na ochronki i żłóbki 87, na wpisy szkolne dla niezamożnych uczniów 83, na Bratnie Pomoce akademickie 75, na ochotnicze straże ogniowe 63, na szpitale i pierwszą pomoc 53, na pogorzelców, powodzian itd. 41 razy. Niestrudzony Piotr Maszyński, który od założenia „Lutni" aż do swego niedawnego zgonu nią dyrygował, uczeń Zygmunta Noskowskiego, był nietylko świętnym muzykiem, ale i rodzajem Wielkiego Jałmużnika.

Z różnych więc źródeł płynęły sympatie słuchaczy dla „Lutni", która była i jest beniaminkiem publiczności, a wypłaca się za to poważną pracą nad artystycznym poziomem swych produkcyj. Wyprowadziła też ze swego warszawskiego gniazda całą rodzinę lutniową w Królestwie, liczącą niemało członków, podobnie jak później uczyniło to w Małopolsce lwowskie „Echo-Macierz". A skoro tak, warto przypomnieć, że sama jest niejako córeczką „Lutni" lwowskiej, pierwszej w ogóle z polskich „Luteń". W roku 1885 czy 1886 zjawił się w Warszawie chór lwowskiej „Lutni", zaśpiewał i spotkał się z entuzjazmem. Chóru o podobnym brzmieniu i artyźmie wykonania jeszcze nie słyszano. Wówczas też zrodziła się myśl, aby podobny związek śpiewaczy w Warszawie założyć i po przezwyciężeniu trudności oraz szykan rusyfikatorskich „Lutnia" zaistniała.

Jeszcze jeden baletmistrz polski. Tym razem w Antwerpii. Nazywa się Władysław Karnecki, pochodzi ze Lwowa, uczestniczył w objazdach Diagilewa, od dwóch lat jest baletmistrzem w Antwerpii, pomnażając liczbę polskich fachowców tańca, zajętych zagranicą.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Radiokoncerty chopinowskie będą utrzymane w sezonie letnim. Trwać będą po trzy kwadranse. Nadawać będzie Warszawa, tak jak obecnie. Jeden koncert przyniesie same mazurki, jeden same polonezy.

VARIA

„Gaukulturwoche" w Bytomiu. Zjazd pod tą nazwą zgromadził licznych działaczy hitlerowskich z całych Niemiec. Z obrad wynika, że propaganda przez teatr, film, literaturę i muzykę będzie prowadzoną z jeszcze większym wytężeniem niż dotychczas. „Reichskutursenator" p. Heinz Ihlert położył wielki nacisk na organizację tz. Singschulen, w których młodzież hitlerowska będzie uczona śpiewu chóralnego. Na zakończenie przemówił w obec 8000 słuchaczy „Gauleiter" Frauenfeld, podnosząc w mowie, pełnej akcentów politycznych, że Niemcy śląscy muszą szerzyć kulturę niemiecką poza granicami państwa, gdziekolwiek rozbrzmiewa niemiecki język. Albowiem — oświadczył — „kultura zachodnia sięga tylko tak daleko, jak daleko sięga niemiecka mowa".(!!) Czego jak czego, ale skromności trudno odmówić pp. Kulturtraegerom.

Chińczyk na Pomorzu. Objeżdżający Polskę uczony chiński, p. Fu-Liang-Czang, dyrektor studiow rolniczych w Chinach, zwiedził na Pomorzu parę szkół rolniczych, koło gospodyń wiejskich i parę majątków prywatnych, aby zapoznać się z kulturą rolniczą.

NAUKA

Towarzystwo Miłośników m. Poznania odbędzie zebranie jutro we czwartek w sali Rady Miejskiej, Ratusz II p., z referatem doc. dr A. Wojtkowskiego na temat „Poznańskie szkoły powszechne w czasach Księstwa Warszawskiego".

100-lecie Niemieckiego Tow. Przyrodniczego w Poznaniu. W dniach 6 do 9 maja obchodzi uroczyście stulecie swego istnienia Niemieckie Stowarzyszenie Przyrodnicze. Uroczyste posiedzenia z tej okazji odbywać się będą w auli gimnazjum im. Schillera (Wały Jagiełły 2). Wygłoszą na nich referaty naukowe uczeni z kraju i zagranicy, m. in. prof. dr H. Greiger i prof. dr W. Schoenichen z Berlina, prof. dr E. Spohr z Rygi, prof. dr F. Pax z Wrocławia oraz dr H. E. Patzer i dr H. Tomo z Poznania. Z okazji obchodu zorganizowana zostanie wystawa fotografików niemieckich w Polsce. Uczestnicy uroczystości zwiedzą Targi Poznańskie i odbędą kilka wycieczek w okolice Poznania.

Instytut Śląski odbędzie dn. 30 bm. walne zebranie doroczne. Działalność tej pożytecznej instytucji jest naszym czytelnikom dobrze znaną z licznych artykułów i notatek sprawozdawczych. Niedawno dr Janusz Staszewski, bawiąc w Katowicach, zebrał u dyrektora Instytutu, dra Lutmana, obszerne informacje o przeprowadzonych w roku ubiegłym pracach i o zamiarach na najbliższą przyszłość i informacje te na łamach działu naszego ogłosił.

Z Polskiego Tow. Historycznego. Z Łodzi donoszą nam (wp.): Łódzki oddział P. T. H. odbył posiedzenie naukowe z odczytem prof. dr N. Gąsiorowskiej pt. „Kapitalizm a reforma".

ZE ŚWIATA FILMU

Jeszcze jedna „Halka" na filmie a raczej dwie odrazu, bo w Warszawie zaczęto nakręcać wersję tej opery w dwóch językach: polskim i angielskim. Dialogi pisze Jarosław Iwaszkiewicz, grają: Wysocka, Pancewiczowa, Leszczyński, Fritsche i in. Jontkiem będzie tenor Ladis. Do angielskiej wersji przybędzie reżyser z Anglii.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa malarstwa lwowskiego jako pokaz retrospektywny za stulecie 1790—1890, odbędzie się we Lwowie staraniem muzeów miejskich w czerwcu, na okres wielkich zjazdów naukowych, jakie we Lwowie się odbędą. Wśród malarzy, jacy będą na niej reprezentowani, znajduje się m. in. Artur Grottger, Juliusz Kossak, Henryk Rodakowski i dwóch Maszkowskich: Marceli oraz Jan.

RUCH REGJONALNY

Nowe muzeum regionalne powstanie w Trybszu w nowosądeckiem. Pomieszczone będzie w podziemiach starożytnego kościółka, który teraz ulega odnowieniu.

„Ziemia leszczyńska". Widocznie wiosna sprzyja odkwitaniu regionalnych pism. Niedawno donosiliśmy o odżyciu zasłużanej „Kroniki Gostyńskiej", teraz ukazał się nowy zeszyt zawieszonej przed dwoma laty „Ziemi leszczyńskiej". Bierzemy z przyjemnością do ręki, ma bowiem ładny i estetyczny wygląd. Staranność ta winna zjednać mu czytelników, tymbardziej, że treść zeszytu interesować będzie nietylko miłośników miejscowego regionu. Już sam wstępny artykuł J. Klauzińskiej o Leszczyńskim „Przyjacielu Ludu" jest przyczynnikiem odnoszącym się do zdobyczy kulturalnych całej dzielnicy wielkopolskiej. To bowiem pismo literacko-kulturalne, redagowane przez Jana Poplińskiego, a następnie Józefa Łukaszewicza, rozchodziło się po całym W. Księstwie Poznańskim, a nawet docierało poza wyznaczone zaborczemi kordonami granice. Świadczył o tym zresztą sam nakład (1700 egzemplarzy), który był na owe czasy swego rodzaju rekordem. A i dziś, chcąc powstającemu pismu dodać otuchy, życzylibyśmy mu właśnie takiego nakładu. Z innych rozpraw znajdujemy omówienie uzdrowisk w powiecie leszczyńskim przez dra Br. Świderskiego i zakończenie dziejów gimnazjum leszczyńskiego przez prof. Machnikowskiego (okres niewoli pruskiej w latach 1821—1920). Recenzje i kronika zamykają zeszyt. Jest on w trudnych dzisiejszych warunkach wydawniczych wysiłkiem, który naprawdę warto uznać i poprzeć. (J. St.)

SZKOLNICTWO

W Kownie ubyło studentów. Uniwersytet kowieński, który miał w r. 1935 — 3500 słuchaczy, nie dosięga obecnie 3.000.

Pisma nadesłane

„Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności". Nr. 9. Treść: Ostatnie wydawnictwa. — Sprawozdania z posiedzeń. — Adr. Red. Kraków, Pol. Akad. Umiejętności.

„Ziemia Leszczyńska". Zesz. 1. Treść: J. Klanizińska: „Leszczyński „Przyjaciel Ludu". — Dr B. Świderski: „Zagadnienie uzdrowisk w pow. leszczyńskim". — S. Machnikowski: „Dzieje gimnazjum leszczyńskiego (1821—1920). — Sprawozdanie i oceny. — A. Walczak: „Kronika". — Adr. Red. Leszno, Bukowa 2.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Zmiana przepisów w sprawie rozjemstwa w zatargach zbiorowych pracy

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu, pomimo trzyletniego okresu obowiązywania, zostało zastosowane dotychczas zaledwie kilka razy, mianowicie w odniesieniu do przemysłu budowlanego oraz w odniesieniu do górnictwa węglowego w Zagłębiu Dąbrowskim.

To wyjątkowe stosowanie powołanego rozporządzenia wynikało stąd, że przy każdym wypadku zatargu, wymagającym interwencji czynników rządowych, uruchamiany był skomplikowany aparat w celu uzyskania odpowiedniej uchwały całej Rady Ministrów. Utrudniało to w najwyższym stopniu praktyczne zastosowanie rozporządzenia, przy czym wytwarzało się zarówno po stronie sfer pracodawców, jak i wśród robotników przekonanie, iż za każdym razem należy wywołać wielki zatarg zagrażający interesom ogólnopaństwowym, aby uzyskać powołanie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej. Teza ta, zupełnie otwarcie wysuwana ze strony działaczy zawodowych różnych odłamów, wywoływała nastroje jak najbardziej szkodliwe z punktu widzenia ładu społecznego, spokoju pracy w zakładach pracy i bezpieczeństwa publicznego.

Uznając konieczność nowelizacji rozporządzenia Prez. R. P. z dnia 27. 10. 1933 r., rząd przedłożył parlamentowi odpowiedni projekt nowelizacji, który — zaznawszy pewnych korektur w trakcie obrad w ciałach ustawodawczych — ukazał się w Dz. U. R. P. nr 30 pod poz. 226 jako ustawa z dnia 14 kwietnia rb. Nowelizacja idzie w następującym kierunku:

a) W nazwie „nadzwyczajnych komisyj rozjemczych" skreślono słowo „nadzwyczajnych", akcentując w ten sposób normalny charakter tej instytucji.

b) Kompetencje Rady Ministrów w zakresie: 1) podawania zatargów zbiorowych pod obrady komisyj rozjemczych, 2 nadawania mocy powszechnie obowiązującej orzeczeniu Komisji Rozjemczej — zostały przelane na ministra opieki społecznej. Jeśli chodzi o nadawanie mocy powszechnie obowiązującej orzeczeniom Komisji Rozjemczej — minister opieki społecznej porozumiewać się będzie z ministrem przemysłu i handlu.

Ustawa powyższa weszła w życie z dniem 20. 4. 1937 r.

Rejestracja zakładów mleczarskich

Ustawa z dnia 22 kwietnia 1936 r. o mleczarstwie (Dz. U. R. P. nr 35. poz. 272) oraz rozporządzenie wydane na jej podstawie (Dz. U. R. P. nr 82 poz. 568), ustaliły wymagania, jakim pod względem pomieszczeń i urządzeń technicznych powinny odpowiadać zakłady mleczarskie. Do nadzoru nad przestrzeganiem tych wymagań przez zakłady zostały powołane izby rolnicze, które prowadzą rejestry zakładów mleczarskich, odpowiadających tym wymaganiom. W związku z tym ustawa wprowadziła obowiązek zgłaszania zakładów mleczarskich do właściwych izb rolniczych, celem zarejestrowania.

Przez zakłady mleczarskie należy rozumieć zlewnie mleka, mleczarnie, śmietanczarnie, maślarnie, serownie oraz bryndzarnie. Do czasu jednak wydania rozporządzenia o pomieszczeniach i urządzeniach technicznych bryndzarni, obowiązek zgłaszania do rejestru tego rodzaju zakładów nie zachodził. Nie podlegają równie rejestracji zakłady mniejsze, opierające swoją działalność na mleku wyłącznie własnego gospodarstwa rolnego, oraz te zakłady, które trudnią się odsprzedażą mleka lub jego przetworów, nabytych z zarejestrowanych zakładów mleczarskich. To ostatnie wyłączenie dotyczy sklepów, z tym jednak zastrzeżeniem, że o ile sklep zajmuje się działalnością właściwą dla któregokolwiek rodzaju zakładów mleczarskich, wyliczonych wyżej (np. zajmuje się zlewaniem mleka, nabytego bezpośrednio od producentów, celem odsprzedaży) podlega obowiązkowi rejestracji i wszystkim innym, wynikającym z ustawy o mleczarstwie.

Zgłoszenie do rejestracji obowiązuje zarówno zakłady nowopowstające, jak i te, które istniały w dniu wejścia w życie ustawy o mleczarstwie, tj. dnia 6 sierpnia 1936 r. Nowopowstające zakłady powinny być zgłaszane w ciągu 7 dni od ich uruchomienia; dla zakładów, istniejących już w dniu 6 sierpnia 1936 r. ustawa wprowadziła termin prekluzyjny zgłoszenia — 30 kwietnia 1937 r. Za prowadzenie zakładu, niezgłoszonego do rejestracji w obowiązującym terminie, ustawa przewiduje karę aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł. Zakłady, które nie zostaną zgłoszone do dnia 30 kwietnia rb. powinny być po upływie tego terminu zamknięte.

Dla zadośćuczynienia obowiązkowi zgłoszenia, należy zawiadomić izbę rolniczą pisemnie lub ustnie do protokółu o istnieniu zakładu. Izby rolnicze wydają bezpłatnie druki rejestracyjne. Zakład eksportowy, niezależnie od obowiązku zgłoszenia się do rejestru na równi ze wszystkimi zakładami mleczarskimi, powinien być zgłoszony do tej samej izby rolniczej celem zarejestrowania w rejestrze zakładów mleczarskich wywozowych. Do wywozu za granicę dopuszcza się bowiem tylko masło, wytworzone w zakładach mleczarskich, zarejestrowanych przez izby rolnicze, jako wywozowe. Po bliższe szczegóły i wskazówki w sprawie rejestracji zakładów mleczarskich należy zwracać się do izb rolniczych.

PIEGI usuwa KREM PRECIOSA PERFECTION
ng 41 741

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **O słuszną podstawę wymiaru podatku dochodowego.** Przyczyną wielu zatargów między władzami skarbowymi a płatnikami jest przepis ustawy o podatku dochodowym, zezwalający na jednorazowe odpisanie od podstawy wymiaru wartości przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza lat pięciu. Władze skarbowe kwestionują z reguły zgłoszone przez płatników przedmioty, co prowadzi do skarg i zatargów. Obecnie Min. Skarbu ogłosiło listę przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza 5 lat. Wykaz obejmuje 390 przedmiotów z zakresu maszyn i aparatów, narzędzi, przyborów, instrumentów oraz urządzeń metalowych i drewnianych Ponieważ lista nie może obejmować wszystkich wchodzących w rachubę przedmiotów, Min. Skarbu poleca równocześnie nie kwestionować jednorazowego odpisywania wartości przedmiotów nie objętych wykazem ministerialnym jeżeli całkowita wartość danego przedmiotu nie przewyższa kwoty 200 zł. W wypadkach watpliwych przy wartości przedmiotu powyżej 200 zł, należy zasięgnąć opinii biegłych. Zarządzenia te mają być stosowane od 1938 r. (az)

(p) **Wymiar i pobór państwowego podatku gruntowego.** Ukazał się nr. 32 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 27 kwietnia rb. w którym opublikowano rozporządzenie ministra skarbu z dnia 31 marca rb., wydane w porozumieniu z ministrami: spr. wewn. oraz rolnictwa i r. r. — o wymiarze i poborze państwowego podatku gruntowego (poz. 250). Rozporządzenie to zostało już omówione we wczorajszym Dziale Gospodarczym.

Z KRAJU

(k) **Osłabienie franka francuskiego i dolara, wzmocnienie funta ang.** Na wczorajszych giełdach walutowych dewiza na Paryż wykazała ponowną tendencję zniżkową. Zznaczyć jednak należy, że jednocześnie mocną tendencję wykazuje funt angielski. Skombinowanemu działaniu tych dwóch zjawisk przypisać należy pozornie jeszcze większy spadek franka francuskiego, gdyż najczęściej kurs jego podawany jest obecnie w stosunku do funta. Niezależnie od wspomnianej zwyżki funta, osłabł również i „bezwzględnie" dolar amerykański, gdyż spadek jego notowań zanotowano nie tylko w Londynie, ale nawet w Zurychu i Paryżu.

(k) **Bliskie uruchomienie Państw. Rady Komunikacyjnej.** Ostatnio ogłosił „Monitor Polski" zarządzenie Min. Komunikacji, podające wykaz 19 organizacji gospodarczych, mających prawo wysyłania swych przedstawicieli do Państw. Rady Komunikacyjnej w latach 1937—40. Organizacje podały już przeważnie swych kandydatów. Wobec skompletowania listy członków Rady jest nadzieja, że Państw. Rada Komunikacyjna zbierze się niebawem na pierwsze inauguracyjne posiedzenie, podejmując pracę po długiej nieczynności, będącej w związku z przekształceniem Rady Kolejowej na Radę Komunikacyjną. (l)

(k) **Sytuacja górnictwa węglowego w marcu.** Wydobycie węgla kamiennego w marcu rb. wyniosło 2.748 tys. ton wobec 2.861 tys. ton w lutym rb. i 2.147 tys. ton w marcu r. ub. Tym samym było ono mniejsze niż w lutym, przewyższało natomiast o 28 pct wydobycie w analogicznym miesiącu r. ub. Zbyt krajowy węgla kamiennego w marcu wyniósł 1.634 tys. ton wobec 1.795 tys. ton w lutym rb. Eksport węgla kamiennego wzrósł z 774 tys. t w lutym do 840 tys t w marcu, będąc jednocześnie o 240 tys. t większym niż w marcu r. ub. Produkcja koksu wzrosła w porównaniu z lutym o 33 tys. t do 176 tys. t. Ogólny zbyt koksu wzrósł o 17 do 182 tys. t. Produkcja brykietów wynosiła w marcu 12 tys. t wobec 14 tys. t w lutym. Ogólny zbyt wyniósł również 12 tys. t. Ceny węgla kamiennego w kraju pozostały niezmienione, ceny węgla eksportowego zaś wykazały nadal tendencję zwyżkową.

(k) **Przewóz cegły.** Wprowadzona od dnia 20 bm. taryfa wyjątkowa na przewóz cegły zwyczajnej pełnej, nieszkliwionej przewiduje w obszarze ważności wszystkie stacje P. K. P. jako nadawcze i odbiorcze. Zniżką — która na odległości ponad 300 klm., wynosi 25 pct — objęte zostały odległości począwszy od 101 klm. Obliczanie przewoźnego — najmniej za ładowność wagonu. Stawki tej taryfy wynoszą (za 100 klg.): na odległość 25 klm. — 23 gr., na 50 klm. — 32 gr., na 75 klm. — 38 gr., na 100 klm. — 45 gr., na 125 klm. — 46 gr., na 150 klm. — 47 gr., na 175 klm. — 47 gr., na 200 klm. — 48 gr., na 250 klm. — 49 gr., na 300 klm. — 50 gr., na 350 klm. — 52 gr., na 400 klm. — 55 gr., na 450 klm. — 58 gr., na 500 klm. — 61 gr., na 550 klm. — 63 gr., na 600 klm. — 68 gr., na 650 klm. — 74 gr., na 700 klm. — 75 gr., na 750 klm. 77 gr., na 800 klm. — 80 gr., na 900 klm. — 90 gr., na 1.000 klm. — 100 gr. Ważność taryfy wygasa z dniem 30 czerwca rb.

(k) **Budowa dróg przy pomocy świadczeń w naturze.** Min. Komunikacji, doceniając doniosłą rolę świadczeń w naturze w gospodarce drogowej gmin i powiatów, wydało specjalne zarządzenie poświęcone rozpowszechnieniu i racjonalizowaniu stosowania szarwarku. Dla zachęcenia gmin do jak najszerszego stosowania szarwarku do budowy dróg gminnych o nawierzchni twardej, Min. Komunikacji zapoczątkowało w rb. akcję udzielania zapomóg gminom na budowę dróg gminnych i nawierzchni twardej przy pomocy świadczeń w naturze. Dla osiągnięcia możliwie większych rezultatów Ministerstwo Komunikacji uzależniło udzielenie gminom zapomóg od jednoczesnego przyznania przez odpowiednie samorządy powiatowe z własnych funduszów zapomóg gminom na budowę dróg o nawierzchni twardej w wysokości nie mniejszej od zapomóg państwowych.

(k) **Kwestia eksploatacji złóż rud cynkowych i ołowianych w Bolesławiu.** W okresie poprawy koniunktury w przemyśle cynkowym i zwyżki cen cynku nabrała aktualności sprawa uruchomienia kopalń rud cynkowo - ołowianych w Bolesławiu pod Olkuszem. Okolice Olkusza i Bolesławia posiadają duże złoża cynkowo-ołowiane. Podług istniejących danych zasoby kopalń „Ulisses" i „Bolesław" oraz na terenach, sąsiadujących bezpośrednio z kopalniami na przestrzeni 6 klm. kw „wynoszą z górą 4.650 tys. ton galmanu i błyszczu ołowiu 13-procentowego Zn. i 3 pct Pb oraz blendy i pirytu. Zasoby starczą na długi okres czasu dla dużego zakładu cynkowego, zdolnego zatrudnić 1.000 ludzi. Budowa takiego zakładu cynkowego w Bolesławiu wpłynęłaby na wzrost zatrudnienia oraz pozwoliłaby na zmniejszenie importu rud cynkowych i ołowianych z zagranicy.

Zniekształcenia (operacje kosmetyczne)
Dr. Michałek-Grodzki, Warszawa, Nowy Świat 15
ng 41028

(k) **Czy rzemiosło podejmie montaż samochodów?** Fachowcy z przemysłu samochodowego przeprowadzili na polecenie Zw. Izb Rzem. badanie niektórych rzemieślniczych warsztatów na G. Śląsku co do tego, czy warsztaty te, wykonujące części samochodowe, są w stanie przy swych urządzeniach po wyekwipowaniu ich w odpowiednie przyrządy pomocnicze i pomiarowe podjąć się seryjnej produkcji części zamiennych do samochodów na mniejszą skalę. Badania te dały podobno dosyć zadowalające wyniki. Projektodawcy powołują się na przykład jednego z większych rzemieślniczych warsztatów w Niemczech, który montuje małe samochody własnego typu przy współpracy z kilkoma warsztatami rzemieślniczymi i z jedną fabryką i to po niskiej cenie 1 500 marek. (l)

(k) **Zjazd delegatów Wielkopolskiego Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich** odbędzie się we czwartek, dnia 29 kwietnia 1937 r. w Poznaniu w sali Domu Kupiectwa Polskiego przy al. Marsz. Piłsudskiego 37. Obrady zjazdu poprzedzi msza św. na intencję Związku, która będzie odprawiona o godz. 10.15 w kościele ks. ks. Salezjanów w Poznaniu, przy ul. Wronieckiej 9. Obrady nadzwyczajnego zjazdu delegatów rozpoczną się o godz. 11.15. Nadzwyczajne posiedzenie dokona wyboru jednego radcy do Izby Przem.-Handlowej w Poznaniu . Następnie rozpoczną się obrady zwyczajnego zjazdu delegatów. Na porządku obrad m. in.: sprawozdania z działalności za r. 1936, kasowe i bilans oraz komisji rewizyjnej, udzielenie pokwitowania zarządowi, wybór w miejsce wylosowanych 6 członków zarządu, wybór 5 członków komisji rewizyjnej oraz 3 zastępców, rezolucje i uchwały, wnioski i wolne głosy.

(k) **Inwazja wileńskich ogórków zagraża wielkopolskiemu przemysłowi żywnościowemu.** W ostatnim czasie zaobserwowano na rynku poznańskim prawdziwą inwazję konserwowanych ogórków z Wileńszczyzny. Fakt ten jest o tyle znamienny, że towar z kresów wschodnich oferuje się u nas po cenach uniemożliwiających konkurencję przemysłowi lokalnemu. Towar wileński jest oferowany na poznańskim rynku w detalu po 3,20 zł za puszkę 10 kg, podczas gdy przemysł wielkopolski oddaje swój towar w hurcie po 4 zł do 4,20 zł za puszkę 10 kg! Tak wielką rozpiętość cen umożliwiają: ulgi w przewozie węgla na kresy wschodnie, ulgi podatkowe i mniejsze obciążenia socjalne, bez porównania niższe koszty robocizny (przeszło 50% robotników np. w woj. nowogródzkim zarabia poniżej 10 zł tygodniowo!) oraz prymitywne warunki produkcji. (az)

Komunalne kasy oszczędn. otrzymują nowe statuty

Komunalne kasy oszczędności na całym obszarze państwa polskiego otrzymają w najbliższym czasie nowe statuty na podstawie ustawy o komunalnych kasach oszczędności z dnia 24. X. 1934 r. oraz rozporządzenia wykonawczego z dnia 16. III. 1937 r.

Na podstawie nowych statutów k. k. o. otrzymują charakter kupca przez zapis do rejestru sądowego. Organami k. k. o. były dotychczas rada, zarząd i dyrekcja; obecnie w skład organów wejdzie rada i dyrekcja jako ciało kolegialne z dyrektorem zarządzającym na czele. Według dawnej ustawy do rady mogli być powoływani jedynie członkowie magistratów i rad miejskich, natomiast nowe statuty przewidują następujący skład rady: połowa członków rady składać będzie się z członków organizacyj ustrojowych gminy a połowa z obywateli. Wybór dyrektora zarządzającego zatwierdza minister skarbu, który wykonuje równocześnie kontrolę w porozumieniu z min. spraw wewnętrznych.

Nowa ustawa przewiduje utworzenie wspólnego dla wszystkich kas funduszu gwarancyjnego, administrowanego przez Min. Skarbu. Poza tym wprowadzono przymus należenia k. k.o. do związków komunalnych kas oszczędności.

Z głównych przywilejów, jakie nowe statuty k. k. o. nadają, wymienić należy ochronę wkładów oszczędnościowych; mianowicie wkłady oszczędnościowe do wysokości 2 500 zł nie mogą być sądownie zajęte.

Należności pieniężne, nie przekraczające kwoty 1 000 zł, k. k. o. będą mogły ściągać w trybie administracyjnym — czego dotąd nie było. (az)

Chleb dla Polaków

Kupcy jagód leśnych mogą stanąć do przetargu w dniu 29 kwietnia na wydzierżawienie prawa zbierania jagód czarnych w Nadl. Państw. woj. kieleckim. Wymagana kaucja 500 zł. Bliższe informacje: Nadl. Sandomierz i Biuro Dyr. Lasów Państwowych — Radom, względnie osobiste zgłoszenia w biurze Związku Polskiego — Poznań ul. Pocztowa 27, m. 1. w godzinach między 10 — 13.

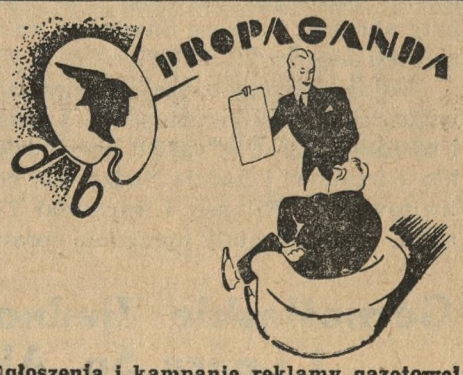

Ogłoszenia i kampanie reklamy gazetowej
projektuje i udziela fachowych porad
WYDZIAŁ PROPAGANDY
Wydawnictw Drukarni Polskiej Sp. Akc.
Poznań, św. Marcin 70
I piętro od godz. 16—18

Krótkie informacje gospodarcze

— Eksport zbóż z Polski w marcu rb. przedstawiał się następująco (w tonach — w nawiasie dane za luty). pszenica 1 084 (905), żyto 9 947 (16 808), jęczmień 35 365 (25 794), owies 3 866 (5 460).

— W I kwartale rb. wywieziono z Polski żelaza i rur 74 626 ton. W analogicznym okresie r. ub. wywieziono żelaza i rur 43 523 ton, tj. o 31 103 ton mniej.

SPORT

Polska — Francja

W dniach od 1 do 3 maja rozegrane zostanie w Warszawie międzypaństwowe spotkanie tenisowe Polska — Francja.

Nasi goście, jak już podawaliśmy, wystąpią w składzie Henrotin, Jamain i Petrac. Skład Polski został ustalony we wtorek,po meczach pokazowych. W singlu pań wystąpi Jędrzejowska. W dwóch singlach walczyć będzie Tarłowski, w pozostałych dwóch Hebda i Tłoczyński. W grze podwójnej panów: Hebda i Tłoczyński, w grze mieszanej Jędrzejowska i Tłoczyński.

Kapitan sportowy P. Z. L. T., p. radca Olchowicz, zaproponował związkowi francuskiemu następujący program meczu:

1 maja — Hebda — Jamain, a w grze mieszanej Jędrzejowska Tłoczyński contra Henrotin — Petras.

2 maja — Tarłowski — Petra, Jędrzejowska — Henrotin, a w grze podwójnej panów Hebda i Tłoczyński — Jamain i Petra.

3 maja — Tłoczyński — Petra, Tarłowski — Jamain.

Tenisiści francuscy, którzy wezmą udział w meczu Polska — Francja są dobrze znani naszym tenisistom i niejednokrotnie rywalizowali już z nimi. Henrotin np. wygrała z Polką w turnieju Queen's Clubu w Londynie, ale Jędrzejowska zrewanżowała się jej w Meranie. Podobna rywalizacja istnieje między Tłoczyńskim a Jamain. Trzy lata temu na mistrzostwach Francji, Jamain niespodziewanie pokonał Jugosłowianina Punceca, ale uległ Tłoczyńskiemu po ciężkiej, 4-setowej walce. W rok później Jamain zrewanżował się, bijąc Tłoczyńskiego w Bremie. Swą grą Francuz przypomina Borotrę, na którym wzoruje się przy wypadach do siatki. Jedynie Petra nigdy nie walczył z Polakami i jego pierwsze zetknięcie się z czołowymi tenisistami polskimi jest tym bardziej ciekawe. Petra jest to niemal dwumetrowy młodzieniec, który wysuwa się na czoło najlepszych dublistów świata. Petra został przez związek francuski wyznaczony również do drużyny która spotka się z Norwegią o puhar Davisa.

Mecz Polska — Francja rozegrany zostanie oficjalnie po raz pierwszy. Dla zwycięskiej drużyny ambasador Francji w Warszawie p. Noel, ufundował specjalny puchar.

Rymanów-Zdrój

urocze podkarpackie zdrojowisko.

Szczawy słono-alkaliczne, jod.-brom. i borowina. Najtańszy pierwszy sezon od 15-go maja do 20-go czerwca. Ng 40 565

III zlot gwiaździsty do Poznania

W dniach 2 i 3 maja organizuje Aeroklub Poznański swoje doroczne zawody lotnicze pn. „III zlot gwiaździsty do Poznania". Na całość zawodów składają się zlot gwiaździsty (2. 5.) i lot na orientację (3. 5.). W zawodach wezmą udział 22 maszyny prawie wszystkich Aeroklubów polskich. Aeroklub Warszawski zgłosił trzy RWD. 8 z następującą załogą: pil. Laskowski Stefan, tow. Maciejewski Jul.; pil. Kocjan Bol., tow. Abramski Stan.; pil. Kulikowski Ant., tow. Szypicyn Piotr. — Aeroklub Śląski dwie RWD. 8: pil. Gawron Jan, tow. Mikołajczakówna Herta; pil. Kaleta Jan, tow. Pawełczyk Karol; Aeroklub Lwowski cztery maszyny RDW. 8: pilotka de Lappierre Danuta, tow. dr de Lappierre Jan; pil. Pruszyński Józef, tow. Wielkoszewski Wład.; pil. inż. Markowski Tad., tow. Dadej Stan.: pil. Weigl Rudolf, tow. Solak Bol. Aeroklub Gdański dwie RWD. 8: pil. Matheus Ant,, tow. Pozowski Stan., pil. Łabiszewski Adam, tow. Frąckowiak Witold; Klub Lotniczy P. W. S. Biała Podlaska dwie maszyny RWD. 8: pil. Jung Kazimierz, tow. Lipski Franc.; pil. Hauschild Stef., tow. inż. Jabłoński Z. Aeroklub Pomorski dwie RWD. 8: pil. Pijanowski Wacław, tow. Putz Tad.; pil. Zieliński Stan., tow. Olszyński Stef. — Aeroklub Krakowski jedną RWD. 8: pil. Pietrzyk Miecz., tow. Bazarnik Konrad oraz Aeroklub Kujawski jedną maszynę: pil. Zub Michał, tow. Wiewiórski Bernard.

W zawodach weźmie również udział pięć maszyn Aeroklubu Poznańskiego.

Piłka nożna

Wyniki niedzielnych spotkań

Mistrzostwo klasy A (awans) Polonia Kępno — San 1:0 (1:0); **(spadek)** Szamotulski — Unia Kościan 1:2 (0:2).

Klasa C: Naprzód Poznań — Polonia Chodzież 2:2 (1:1). Obra Zbąszyń — Czarni Wolsztyn 4:0 (2:0), Noteć Chodzież — Czempiński 6:0 (2:0)

Puchar pocieszenia: HCP III — Cybina 3:0 (1:0), Polonia Główna II — Sparta 2:0 (2:0), s

Wielkie przemiany we „Wspólnocie Interesów"

Dnia 22 b. m. odbyły się w Katowicach Walne Zebrania Spółek Akcyjnych: Katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa i Zjednoczone Huty Królewska i Laura, Spółka Akcyjna Górniczo-Hutnicza znane pod nazwą „Wspólnota Interesów".

Katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa (K. S. A.)

Zarząd tej Spółki przedstawił Walnemu Zgromadzeniu bilanse i rachunki Strat i Zysków za lata 1932—1936 włącznie, t. j. za ten okres czasu, w którym Zwyczajne Walne Zgromadzenia się nie odbywały, gdyż lata 1934—1936 były okresem Nadzoru Sądowego, zniesionego dopiero 29. I. 1937 r.

Walne Zgromadzenie zatwierdziło jednogłośnie przedstawione mu bilanse i rachunki Strat i Zysków oraz udzieliło Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania. Bilanse i rachunki Zysków i Strat zostały uprzednio sprawdzone przez Polską Spółkę Powierniczą S. A.

Poważne straty, jakie poniosła Spółka w latach przed wprowadzeniem Nadzoru Sądowego, a które po przeprowadzeniu układów i sanacji bardzo znacznie się zmniejszyły i spadły do złotych 26.550.000, nie miały pokrycia w płynnych aktywach; pokryto je przeto przez odpisanie tej sumy z kapitału akcyjnego, obniżając go z dotychczasowej wysokości zł 100.300.000 do zł 73.750.000.

Górnośląskie Zjednoczone Huty Królewska i Laura Sp. Akc. Górn.-Hutnicza

Zarząd tej Spółki przedstawił Walnemu Zgromadzeniu bilanse i rachunki Strat i Zysków za lata 1932—1936 włącznie t. j. za ten okres czasu, w którym Zwyczajne Walne Zgromadzenia się nie odbywały, gdyż lata 1934—1936 były okresem Nadzoru Sądowego, zniesionego dopiero 29. I. 1937 r.

Walne Zgromadzenie zatwierdziło jednogłośnie przedstawione mu bilanse i rachunki Strat i Zysków oraz udzieliło Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania. Bilanse i rachunki Zysków i Strat zostały uprzednio sprawdzone przez Polską Spółkę Powierniczą S. A.

Straty, jakie Spółka poniosła w latach przed wprowadzeniem Nadzoru Sądowego spadły po przeprowadzeniu układów i sanacji do złotych 8.400.000, o którą to sumę zostanie zmniejszony kapitał akcyjny przy wykonaniu przewidzianej fuzji z Katowicką Spółką Akcyjną. Obniżony kapitał akcyjny K i L wyniesie więc 75.600.000.

W dalszym ciągu porządku dziennego obydwu Spółek uchwalono połączenie ich w jedno przedsiębiorstwo w drodze kupna K i L przez K. S. A., a to w ten sposób, że obniżony na pokrycie Strat kapitał K. S. A. do złotych 73.750.000 podwyższa się o złotych 75.600.000 na pokrycie ceny kupna przejętego przez K. S. A. przedsiębiorstwa K i L.

Równocześnie uchwalono zmianę firmy K. S. A. na

„Wspólnota Interesów Górniczo-Hutniczych, Spółka Akcyjna"

Tak więc z dotychczasowych dwu Spółek powstaje obecnie jedna pod nazwą, dotychczas nieoficjalnie ale ogólnie używaną.

W dalszym ciągu Walne Zgromadzenie uchwaliło emisję obligacyj Wspólnoty Interesów Górniczo-Hutniczych S. A. na nominalną kwotę złotych 80.000.000 na konwersję płatnych zobowiązań połączonych Spółek, względnie uzyskanie dla nich nowych środków obrotowych. Będą emitowane obligacje w dwu seriach A. zł 37.000.000 i B. zł 43.000.000. Oprocentowanie obligacyj wynosi 4½ przy 17-letnich obligacjach serii A., a 3½% przy 32-letnich obligacjach serii B.

Przy końcu Walnego Zgromadzenia Katowickiej Spółki Akcyjnej, Zarząd przedstawił bilans otwarcia Wspólnoty Interesów Górniczo-Hutniczych S. A. sporządzony w wyniku uchwał powziętych na Walnych Zgromadzeniach.

Fuzyjny bilans otwarcia Wspólnoty Interesów Górniczo-Hutniczych S. A. na dzień 1. I. 1937 r., który to dzień jest w myśl postanowień umowy fuzyjnej terminem rozliczenia, przedstawia się następująco:

Stan Czynny:		Suma
I. **Majątek stały:**		
1. Nieruchomości i ruchomości		292.153.022.61
2. Patenty i licencje		686.384.43
II. **Majątek płynny:**		
3. Zapasy		40.953.062.63
4. Gotówka i czeki		104.760.94
5. Sumy w bankach		978.103.66
6. Papiery wartościowe i udziały		23.492.841.64
7. Weksle i skrypty dłużne		1.387.638.62
8. **Odbiorcy:**		
a) różni	9.025.781.47	
b) Syndykaty i Tow. Siostrzane	13.745.290.89	
c) Należności scedowane	4.475.583.57	
d) „ wątpliwe	963.904.37	28.210.560.30
9. **Dłużnicy:**		
a) nadwyżka utargu z eksportu	1.797.880.08	
a1) „ „ „ „ scedow.	861.945.—	
b) przedpłata na towary	1.230.723.59	
c) zadatki na frachty, cło, prow. i inne	639.503.50	
d) kaucje złożone	222.406.51	
e) różni dłużnicy	17.147.237.70	
f) „ „ wątpliwi	4.340.44	
g) należności niepłynne	3.843.991.91	25.748.028.73
10. Udzielone pożyczki		1.111.740.81
III. **Sumy przechodnie:**		
11. Rachunek roku przyszłego		477.782.59
Suma bilansowa:		415.303.926.96

Stan Bierny:		Suma
I. **Kapitały własne:**		
1. Kapitał akcyjny		149.350.000.—
2. Rezerwy specjalne		18.224.594.99
II. 3. **Specjalny rk. przejściowy różn. kursowych:**		93.408.78
III. 4. **Fundusz amortyzacyjny:**		131.015.937.25
IV. 5. **Fundusze obce**		478.669.40
V. **Zobowiązania:**		
6. Zobowiązania długoterminowe:		
a) dawne obligacje	1.847.136.07	
b) długi hipoteczne	418.979.23	
c) wierzyciele	67.193.275.27	69.459.390.57
7. **Zobowiązania średnioterminowe** (z tyt. układu)		
a) banki	11.355.823.49	
b) akcepty	831.775.54	
c) dostawcy	1.518.420.53	
d) wierzyciele	2.238.777.16	15.944.796.72
8. **Zobowiązania bieżące:**		
a) banki	10.175.590.91	
b) akcepty	1.043.258.89	
c) dostawcy	7.560.573.58	
d) wierzyciele	7.231.712.31	
e) podatki	2.291.791.64	
f) składki socjalne	2.312.612.85	30.615.540.18
VI. **Sumy przechodnie:**		
9. Sumy przechodnie		47.000.—
10. Rachunek roku przyszłego		74.589.07
Suma bilansowa:		415.303.926.96

Powyższy bilans jest wiernym odbiciem wyniku przeprowadzonej finansowej sanacji W. I. w ostatnich 3-ch latach. Majątek stały nieruchomy i ruchomy, który wynosi 292.153.000 zł jest pokryty przez kapitały własne i fundusz amortyzacyjny w wysokości 298.589.000 zł. Wszystkie zaś zobowiązania, tak długoterminowe jak i średnioterminowe oraz bieżące, wynoszące razem 116.476.000 zł, znajdują pokrycie w majątku płynnym, wynoszącym razem 121.983.000 zł. Obligacje będą emitowane najpóźniej do września br. i dopiero wówczas znajdą one swój wyraz w bilansie

KAPELUSZE wiosenne i latowe damskie i męskie **w największym wyborze poleca TOMASEK Pocztowa 9. Tel. 51—40**
Reparacje wykonuje w własnym zakresie **Jedyny spec magazyn i wytwórnia kapeluszy.**
dg 42248

powodu niepogody po przerwie przerwane. — Blask — Sokół Jeżyce 2:2 (2:1), Dyskobolia Grodzisk — Polonia Nowy Tomyśl 4:3 (1:3), Pogoń II — Warta III 8:0 (4:0), KPW III — San III 6:0 (2:0), Młodzież Mosina — Stella Żabikowo II 5:1 (1:0), Korona II — Posnania 4:2 (2:2).

Mistrzostwo juniorów: Czarni — Blask 1:1 (0:1), HCP I — Pentatlon 7:0 (2:0), Sparta — Polonia Główna 2:5 (1:2), Grom — Młodzież Mosina 11:0 (5:0), Pogoń — Legia I 1:4 (0:2), HCP II — Warta I 1:1 (1:0), Warta II — KPW 0:1 (0:1), KPW Ostrów — Ostrovia 3:0 (1:0).

Angielski trener dla polskich piłkarzy. Zarząd PZPN na posiedzeniu wczorajszym uchwalił zaangażować trenera angielskiego Alexa Jamesa na okres letni, od 1 lipca do października rb. Będzie on wykorzystany w następujący sposób:

W Warszawie odbędzie się obóz dla czołowych piłkarzy i instruktorów piłkarskich, następnie 2 — 3-tygodniowy obóz dla juniorów, po czym trener wyjedzie w teren.

Manchester City mistrzem Anglii. Tytuł mistrza pierwszej ligi angielskiej zdobyła drużyna Manchester City, bijąc w decydującym dla siebie ostatnim meczu ligowym drużynę Sheffield Wednesday 4:1.

Manchester City po raz pierwszy w historii piłkarstwa angielskiego zdobył zaszczytny tytuł mistrza Anglii.

Drużyna Sheffield Wednesday wskutek powyższej porażki spadła do 2 klasy ligowej.

Lekka atletyka

Międzymiastowy bieg na przełaj w Gnieźnie. W ramach Tygodnia Gniezna odbędzie się w Gnieźnie pod protektoratem kierownika Okręg. Urzędu WF. i PW. p. płka Sokołowskiego zespołowy bieg na przełaj miast Wielkopolski.

Długość trasy około 4200 m. Oprócz nagród zespołowych dla zespołów miast, 20 pierwszych zawodników otrzyma pamiątkowe nagrody, ofiarowane przez obywatelstwo m. Gniezna. Informacje szczegółowe osiągnąć można w powiatowych i miejskich komitetach wf. i pw. oraz w powiatowych komendach pw. Zgłoszenia zespołowe i indywidualne przyjmuje do dnia 1 maja rb. Powiatowa Komenda PW. w Gnieźnie. (kom.)

Motocyklizm

Pierwszy w Poznaniu motocyklowy wyścig uliczny, organizowany przez „Unię" w nadchodzącą niedzielę o godz. 16 na Łazarzu, wywołał zrozumiałe zainteresowanie nie tylko wśród szerokich rzesz miłośników tego sportu, lecz również pośród kierowców i to zarówno krajowych jak i zagranicznych.

W pierwszym terminie zgłoszeń, który minął we wtorek, zgłosiło się 26 motocyklistów, z czego 6 zagranicznych. Wśród zawodników obcych trzech jest narodowości niemieckiej ze sławnym Schumannem na czele, z Austrii przybywa dwóch a z Belgii — jeden. Z jeźdźców polskich figurują nazwiska wszystkich najlepszych.

Z uwagi na bezpieczeństwo pubilczne organizatorjy zmuszeni są ograniczyć liczbę widzów, którzy ulokowani zostaną przede wszystkim na bocznych ulicach. Dlatego też już dziś dużym popytem cieszy się przedsprzedaż biletów we wszystkich przedsiębiorstwach samochodowych i motocyklowych.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Najprzewielebniejszym Księżom Prałatom, Przewielebnemu Duchowieństwu, WPanu Dyrektorowi Janowi Woźnickiemu za kojące słowa pożegnania i pocieszenia, Przedstawicielom Władz, Prezydium i Członkom Sodalicji Kupców w Poznaniu, Preydium Związku Sodalicyj Mariańskich Archid. Gnieźn.-Pozn., Komitetowi Budowy Pomnika Najśw. Serca Jezusowego, Kuratorium Fundacji im. Bergera, Radzie Nadzorczej i Zarządowi Kasy Wzajemnej Pomocy, Szanownej Dyrekcji, Collegium Marianum, Kołu Rodzicielskiemu, Gronu Nauczycielskiemu, Uczciom i Uczennicom, Zjednoczonym Chórom pod batutą p. Dorożały, Organizacjom, Przyjaciołm i Znajomym za okazanie nam współczucia w naszym wielkim smutku z powodu zgonu Ojca naszego, ś. p.

Bolesława Adamczewskiego

i oddanie Drogiemu Zmarłemu ostatniej przysługi składamy jak najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 1413 **Dzieci i rodzina.**

Poznań w kwietniu 1937 r.

n 41 098/9

Wózek
dziecięcy kastowy sprzedam. — Żabikowo, Poznańska 2, Zawadzki. zd 98 264

na długoterminowe spłaty poleca
KAZIMIERZ MATUSZAK
Poznań, ul. Pierackiego 16, telefon 30-67
Ng 40 489

DZWONY kościelne
na tegorocznych TARGACH POZNAŃSKICH
wystawiają:
Odlewnie dzwonów
Braci FELCZYŃSKICH
w Kałuszu
i Ludwik FELCZYŃSKI i S-ka
w Przemyślu.
Zainteresowanym udzielamy wszelkich informacyj na stoisku.
Ng 41695/6

N'niejszym uprzejmie zawiadamiam, że z **dniem 29 kwietnia 1937 r. otwieram** nowo urządzoną
KAWIARNIĘ ŚNIADALNIĘ
„Erka"
ul. Marszałka Focha 70.
Uprzejmie prosi o poparcie
zg 26 851 **K. Łojek** właściciel

Osiedliłem się w STAROŁĘCE
DR MED. WŁ. ANTKOWIAK
LEKARZ
ul. Starołęcka 68 m. 2 zg 26945
Godz. przyjęć: 9 — 12 i 16 — 18

FIRANKI gotowe i z metra,
MATERIAŁY dekoracyjne i meblowe
w każdej jakości i stylu,
dywany, chodniki, pomosty
oraz **dodatki tapicerskie** poleca
NAJWIĘKSZA FIRMA W POLSCE
M. Pieczyński, Poznań
Stary Rynek 44, nar. Woźnej.
Ng 38458

DZIELNY KUPIEC
poszukiwany dla większego przedsiębiorstwa przemysłowego na Pomorzu. Wymagana dokładna znajomość buchalterii, polskiej i niemieckiej korespondencji, organizacji biurowej i wszelkich ustaw
Oferty z fotografią i podaniem wysokości wynagrodzenia **pod Ng 41 697** do Kuriera Poznańskiego.

Do objęcia zaraz
Bar-Restauracja I. kl.
w centrum dużego miasta. Reflektuje się na dzierżawcę posiadającego ca 20.000,— zł gotówki oraz wysokie kwalifikacje fachowe i moralne. Konieczna dobra prezentacja. Szczegółowe oferty z dokładnym życiorysem, fotografią i referencjami przesłać: **Katowice, skrytka pocztowa 392.** Pg 27 191-71 38

Kierownik
handlowy wzgl. **administracyjny poszukiwany** do ruchliwego przedsiębiorstwa przemysłowego (spożywczy). Tylko zdolne siły, z wkładem gotówkowym 8—10 tys. zł. zechcą złożyć oferty **pod zg 26 849** do Kuriera Poznańskiego.

Skład kolonialny
dobrze prosperujący od kilku lat, nowocześnie urządzony, z mieszkaniem trzy pokoje kuchnią, w powiatowem mieście 15 tys. mieszkańców, wojsko, gimnazjum, od 1. maja lub 1. czerwca 1937 r., **do wydzierżawienia** z powodu prowadzenia dwuch innych przedsiębiorstw. Egzystencja zapewniona. Do objęcia potrzeba 6 — 8 tys. złotych. Zgłoszenia Kurier Poznański **zg 26 830.**

5 do 10 tys. zł. pożyczki
na trzy miesiące **poszukuje** poważne i w pełnym ruchu przedsiębiorstwo przemysłowe jedyne chrześc. tego rodzaju w kraju za dobrą 100% gwarancją i oprocentowaniem na budowę fabryki celem znacznego powiększenia. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego **ng 40 796.**

Bilans surowy Banku Cukrownictwa Sp. Akc. w Poznaniu

na dzień 31-go marca 1937 r.

Stan czynny.

		złote
Kasa, Bk. Polski, PKO., Bk. Gospod., bony Fund. Inwestycyjnego oraz kupony		2 820 698,02
Waluty zagraniczne		54 041,55
Papiery wartościowe własne:		
a) bilety skarbowe	—	
b) pożyczki państwowe	42 718,63	
c) listy zastawne	3 340,—	
d) akcje	1 152 587.55	1 198 646,18
Udziały i akcje w przedsięb. kons.		2 683 100,20
Papiery wart. ustawow. kap. zapasow.		2 250 750.10
Banki krajowe		4 150 565,90
Banki zagraniczne		318 341,66
Weksle zdyskontowane		33 095 358,54
Rachunki bieżące (salda debetowe):		
a) zabezpieczone	40 840 170 84	
b) niezabezpieczone	119 369,37	
c) kredyty zbiorowe	8 189 600.—	49 149 140,21
Pożyczki terminowe		637 356 08
Należności z tyt. układów konwersyjnych		1 689 678,30
Nieruchomości		3 907 717,31
Ruchomości		344 485,85
Koszty handlowe i podatki		992 373,57
Rachunki Oddziałów		14 737 130,72
Różne rachunki		1 220 865,04
Należności z tyt. transakcji dewizowych na termin i reportowych		18 291 845.—
Odbiorcy		2 667 268,34
Dostawcy		332 863.44
Suma bilansowa		140 542 226,01
Udzielone gwarancje		5 774 055,98
Inkaso		1 345 618,86
		147 661 900.85

Stan bierny.

		złote
Kapitały własne:		
a) zakładowy	12 000 000,—	
b) zapasowy	4 342 000,—	
c) inne rezerwy	2 948 000,—	
d) fundusz amortyzacyjny	440 000.—	19 730 000,—
Wkłady:		
a) terminowe	11 934 988.14	
b) à vista	4 326 009,13	16 260 997,27
Rachunki bieżące (salda kredytowe)		18 503 127,64
Zobowiązania inkasowe		1 962,55
Redyskonto weksli		28 017 212,80
Dyskonto akceptów B-ku Akceptacyjnego		1 177 937,—
Banki krajowe		2 178 717 85
Banki zagraniczne		7 769 922.27
Procenty i prowizje		983 747.71
Rachunki Oddziałów		14 904 916,51
Różne rachunki		1 658 742,80
Zobowiązania z tyt. transakcji dewizowych na termin i reportowych		18 249 589,62
Odbiorcy		3 464 690,21
Dostawcy		6 339 416,53
Zyski z lat ubiegłych		1 301 245,25
Suma bilansowa		140 542 226,01
Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancji		5 774 055.98
Różni za inkasso		1 345 618.86
		147 661 900.85

DROGERIA
w mieście 100 tys. istniejąca lat 10 z powodu stosunków rodzinnych korzystnie **na sprzedaż** — dla młodych i rzutkich posiadających około ca 30 tysięcy gotówki bardzo wdzięczne pole pracy. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. **zg 26 835**

Farby - Lakiery - Pokosty
fabryki J. Perek, Leszno
po cenach fabrycznych
POZNAŃ, WODNA 13. **Telefon 53-26.**
ng 41 534

Lombard Miejski w Poznaniu

ogłasza **licytację** zastawów, która rozpocznie się **w piątek, dnia 14 maja 1937 r.** na sali Lombardu Miejskiego przy ul. Nowej 10 (wejście z ul. Sierocej) i będzie się odbywała codziennie od godziny 15 do 19-tej.

W myśl § 28 Statutu Lombardu będą licytowane zastawy, które **w ciągu czterech tygodni po płatności pożyczki nie zostały wykupione ani też sprolongowane tj. zastawy złożone do dnia 12 lutego 1937 r. i prolongaty do których zapłacono odsetki do dnia 12-go lutego 1937 r. włącznie.**

Prolongaty będziemy przyjmować tylko **do poniedziałku dnia 10 maja 1937 r.**

Uwaga: Wszelkie zastawy i prolongaty objęte licytacją, niezapłacone tego samego dnia w którym zostały oddane do załatwienia będą zlicytowane.

Lombard Miejski w Poznaniu
ul. Nowa 10 (wejście z ul. Sierocej).

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

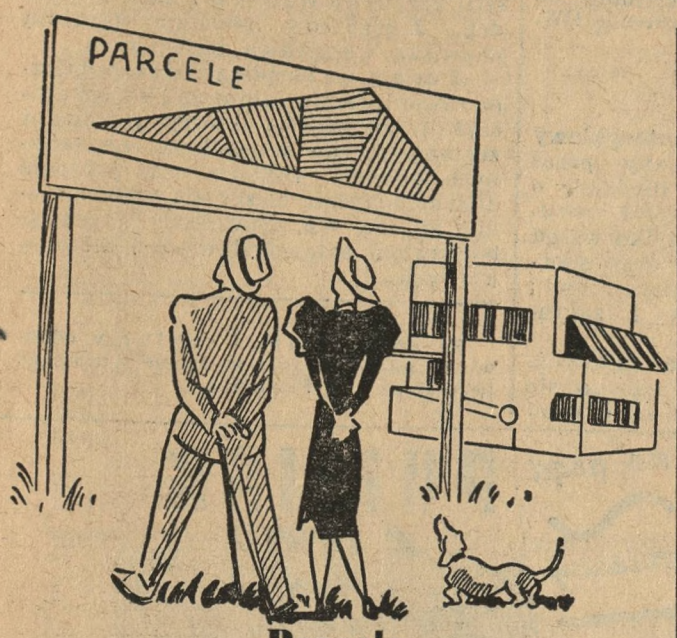

Parcelę
pod własny domek z ogródkiem
sprzedaż — kupisz najlepiej przez drobne ogłoszenia w „Kurierze Poznańskim".

1. DOMY - PARCELE

Parcele
kw. m. 1,20 do 1,50 zł Poznań-Żegrze. Zgłoszenia Żegrze, ul. Poznańska 25, m. 5. Autobus 30 gr na miejsce. zdg 96 878

Drzwi, okna
inne prace stolarskie, solidnie, tanio wykonują Młyny Tartaki — Dębieńko, poczta Stęszew, telefon 6. zdg 96 477

Kupię
nowy lub niewykończony dom czynszowy z małymi mieszkaniami, wpłaty 40—70 000,— Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 206

Dom
rzeźnictwem dochód 3 700,— centrum Poznania 27 000,— Szymczak, Focha 39. zdg 98 237

Kamienicę
komfortową sprzedam 20 000,— dochodu, wpłaty 110 000,— przejmię amortyzację. Oferty reflektantów Kurier Poznański zd 98 290

Parcelę
budowa zwarta 2 minuty od przystanku na korzystnych warunkach sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 98 310

Willkę
z ogrodem i kilkoma mieszkaniami w dobrym położeniu do 30 000 wpłaty 25 000,— kupię. Zgłoszenia wprost od właściciela do eksped. Kuriera Poznańskiego pod zdg 98 314

Parcele
budowa zwarta do 1 000,— m korzystnie na sprzedaż. Górna Wilda 92. zdg 98 017

Willa
nowa dwumieszkaniowa 25 000, amortyzacja Pocztowa 15 — 2 zdg 97 967

Dom
Górczyn, dochód 2 050, wpłata 12 000 sprzedam. Trzeciego Maja 5 — 18. zdg 98 497

Willę
komfortową dochód 5 200, sprzedam 50 000,— Oferty Kurier Poznański zdg 98 554

Kamienicę
bezpodatkową, bez stempla, trzypiętrową, składy Focha 123, dochód 9 500,— sprzedam w całości 90 000,— lub idealną połowę 45 tys. Właściciel: Lodowa 1, m. 4 (Rynek Łazarski). zdg 98 592

Kamienice
centrum 30 000,— wpłata 10 000, Sołtysiak, Piekary 26 — 2. zdg 98 542

Parcelę
pięknie położoną Grunwaldzka korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 98 342

Zamienię
posiadłość dom, zabudowania gospodarcze, 17 mórg ziemi w mniejszym mieście na mniejszy domek. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego ng 42 135

Zamienię
willę, duży ogród, sad, 25 mórg ziemi przy stacji na dom w mieście. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego ng 42 134

2. PIENIĄDZ

80%
udziału Fabryki Mydeł w Bydgoszczy sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 466

1 500 zł
kto pożyczy urzędnikowi na stałej posadzie, pewne zabezpieczenie. Oferty Kurier Poznański zdg 98 394

8 000 zł
na I hipotekę budynku na prowincji poszukuję. Oferty Kurier Poznański zdg 98 402

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Chrześcijański
pensjonat I klasy Sienkiewiczówka w
Ciechocinku
otwarty 1 maja. Gorąca i zimna woda w każdym pokoju. Kuchnia wykwintna. Nowe umeblowanie. Pokoje bridżowe. Telefon 137. zdg 97 339

Boszkowo pensjonat
„Rusałka"
30 pokoi, lasy, jezioro, plaża, tenis, rozrywki, stacja w miejscu, utrzymanie wraz pościelą od 3.50 od czerwca 4.— ng 40 780

Rymanów Zdrój
Pensjonat
Krystyna
pod zarządem Felicji
Morawskiej
poleca od 15 maja pokoje z piecami, całodziennym utrzymaniem. Tanie ryczałty od 145 zł. Do 1 maja przyjmuje zgłoszenia Niebieszczany p. loco ad Sanok. Od 1 maja Zarząd Pensjonatu. ng 41 951

Puszczykowo
domek letni dużym ogrodem wydzierżawię. Dąbrowskiego 54. — Borowiński. zdg 98 613

4. OSOBISTE

Za długi
mej żony, Ewy Münchberg, z domu Lecińska, nie odpowiadam, a za rozsiewanie fałszywych wiadomości będę ścigał sądownie. — Erwin Münchberg, Poznań, Adama Biedrzyckiego 17, m. 3. zdg 98 010

Zwiedzanie
Targów pod trud. Odpoczniesz, spożywając potrawy Śniadalni Sobczyńskiego, Ratajczaka 2. zdg 98 323/4

Komplet
pięknej
Pani
upiększa
gustowny kapelusik
z
Ines,
Piekary 22 23. Pg 27 225-14,84

Odwiedź
Śniadalnię Sobczyńskiego, Ratajczaka 2, olbrzymi wybór potraw oraz napojów. zdg 98 321/2

6. OŻENKI

Wdowiec
bezdzietny, lat 28, własnym przedsiębiorstwem, z całkowitą wyprawą poszukuje panny. Gotówką 4—5 000,— pożądana. Cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański zdg 98 266

7. SPRZEDAŻE

Motocykl „Phänomen"
motorem Sachsa 2,75 KM 2 biegi 1 wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy Rejestracja jak rower. Cena
695,—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8. Pg 25 100-52,93

Jadalnię
tanio. Stolarnia, Chłapowskiego 9 Wilda. zdg 97 863

Westfalkę
dobry stan sprzedam. Górna Wilda 149, gospodarz. zdg 97 902

Korzystnie
salonik, dywanem, handlarze wykluczeni. Stary Rynek 73/74 — 5 zdg 97 882

1 000 samochodów
rozebranych używane części podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład. Poznań, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74 dg 22 393/4

Wózki
tanio, wybór. Pierackiego 11 — Trąbczyńska podwórze. Asygnaty „Kredyt". zdg 89 050

Wapno budowlane
pierwszorzędnej jakości polecają Górnośląskie Zakłady Wapienne Lipie, poczta Lubliniec. zdg 92 842

Okazyjna
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych, specjalność
Kompletne
wyprawy, oraz
Kryształy
różne inne sprzęty użytku domowego, biurowego najkorzystniej. Jezuicka 10 (Świętosławska). Pg 25 947-14,23

Sprzedaż — Naprawa
montownia piór — wszelkich systemów piór wiecznych ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski, spec. skład papieru, Poznań — Fr. Ratajczaka 2 dg 22 603

Pianino
okazyjne krzyżowe na raty. — B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15. ng 41 977

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory niskie ceny Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 41 668

Kelnerzy! Smoking
elegancki, korzystnie sprzedam. Kraszewskiego 4, m. 2 (skład). zdg 98 233

Dwa
płaszcze damskie letnie dobrym stanie. Długa 10 — 5 a. zdg 98 240

Pianina
znanej fabryki „Arnold Fibiger" oraz instrumenty okazyjne w każdej cenie poleca — Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Zamiana instrumentów używanych. Ng 37 787

Płaszcz
angielski nowy tanio. Spokojna 15 a, III p. pomiędzy godz. 1—4 i 7—9. zdg 98 303

Wózek
dziecięcy. Marsz. Focha 45 — 13. zdg 98 306

Kucyk
rasowy z bryczką. Oferty Kurier Poznański zdg 98 307

Młyn motorowy
trzypiętrowy, obszerny ssącogazowy 40 koni, przemiał do 9 tonn na mąkę do tego kamienica piętrowa, z dwoma składami sprzedam korzystnie przy wpłacie — 60 000 zł. Ronatowicz Mogilno, Rynek 20. zdg 98 252

Markizę
do okna wystawowego kompl. — bez płótna tanio sprzedam Adelt, Matejki 56, tel. 48-70. zdg 98 260

Wózek
dziecięcy sprzedam. Hetmańska 33 m. 6. zdg 98 269

Skład
papieru i wyrobów tytoniowych, centrum. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 98 287

Części
zamienne wszelkich maszyn do szycia. Gierczyński, Poznań, św. Marcin 13. zdg 97 288

Meble
kupuje się najtaniej u
Bakosia, Starv Rynek 51
zdg 98 197/8

Samochód
„Praga" mała, bardzo ekonomiczna, mało używana, cena 2 800,— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 98 105/6

Dodatki do ubrań
poleca
Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 22 747/8

Osie z kołami
na gumach pełnych i detych na powózki dostarcza Automagazyn Poznań, Jakuba Wujka Ng 38 831-2

Szafa ogniotrwała
tanio na sprzedaż. Poznań, ul. Śródka 2, m. 3. zdg 98 370/71

Rzeźnictwo
zaraz z powodu choroby w dużym i kuracyjnym mieście na sprzedaż. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 98 445

Młocarnię
z elewatorem jak nową okazyjnie sprzedam. Kurier Poznański, Gniezno 972. ng 41 728

Sklep
towarów żelaznych, metalowych, naczyń, istniejący ponad 30 lat, śródmieście Lwowa, wyrobiona klientela, korzystnie dla fachowca. Wiadomość Fr. Chladek, Lwów, Grodzickich 4. ng 42 152

Kolonialkę
zaprowadzoną korzystnie sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 98 509

Maszyna
do szycia Singera jak nowa korzystnie. Wielka 14, m. 3. zdg 98 513

Węże
gumowe do wody tegoroczne niezleżałe poleca najtaniej Hatech, Marcina 65. dg 22 935

Samochód
mały „Renault" na chodzie sprzedam. Ul. Jakóba Wujka, garaż 78. zdg 98 466

Tanio
maszyna szycia prima, mereżkarka, krawiecka. Nowomiejski 1 a, parter. zdg 98 472

Skład
kolonialny, mieszkaniem, maglem od zaraz sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 98 481

Lustro
w ciemnej ramie 142×45, stół 4-kątny, kanapa. Św. Marcin 31, m. 9. zdg 98 380

Ford
limuzyna 29 rocznik, tanio. Marszałka Piłsudskiego 22. zdg 98 568

Radio
Telefunken prąd zmienny sprzedam, zamienię na stały. Żok, Polna 20. zdg 98 583

Motocykl
350 ccm. Przemysłowa 28 a — 3. zdg 98 599

Elektrolux
szwedzki nowy okazyjnie niedrogo. Szwajcarska 16 — 7. zdg 98 645

Radioodbiornik
zmienny. Oferty Kurier Poznański p. 20 512

Skład skór
Poznaniu dobrze prosperujący powód zmiana stosunków rodzinnych. Oferty Kurier Poznański zdg 98 669

Meble
największy wybór — najniższe ceny
„Hala Mebli"
Wrocławska 38. Zważać na firmę Pg 27 232-55,32

Kolonialkę
dobrze zaprowadzoną 10 lat korzystnie Adres Kurier Poznański zdg 98 623

Gdy w
garderobie
potrzebna
zmiana
to radzę
tobie
kupuj u
Hahna
Magazyn Artykułów Męskich, Aleje Marcinkowskiego 17 a. Pg 27 227-16,129

Rower
tanio sprzedam. Mokra 3. Krzywiński. zdg 98 560

Gablotki
oszklone na Targi sprzedam lub wypożyczę. Krasińskiego 14, mieszkanie 10. zdg 98 561

Świetnie prosperujący
skład kolonialno-delikatesowy
śródmieście, mieszkaniem, maglem sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 98 544

Maszynę
cholewkarską, słupkową Singera bardzo dobrze utrzymaną sprzedam korzystnie. Zgłoszenia św. Marcin 57, m. 3. zdg 98 541

National
rejestr. tanio. Pierackiego 11 — front IV ptr. zdg 98 639

Regały
składowe na sprzedaż. Adres poda Kurier Poznański zdg 98 640

Wózek
dziecięcy sportowy poniklowany, dobrym stanie i krzesełko składane. Wały Jagiełły 20, m. 4. zdg 98 407

Cukiernia
kawiarnia luksusowo urządzona, pierwszorzędny punkt śródmieścia, gotówka 100 000.— do sprzedania. Oferty Warszawa, ulica Topiel 16/30. ng 42 142

Skład
artykułów męskich, dobrze zaprowadzony, powiatowym mieście z powodu wyjazdu sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 130

11. KUPNA

Która
mleczarnia dostarczy masło do hurtowni za gotówkę. Maria Lezochowa Tarnowskie-Góry. Ratuszowa 5. zdg 96 778

Kupię
lokomobilę dwucylindrową — 50 KM. w dobrym stanie. W. Żarnowski, Tama Garbarska 25/28. ng 42 129

Złoto
srebro, brylanty kupuje
Kruk,
27 Grudnia 6. Ng 40 562

Kupię
magiel. Rodzaj, cenę, oferty Kurier Poznański zdg 98 309

Meblowy
wóz kupię 7 m dobrym stanie za gotówkę. Zgłoszenia wraz cena do agentury Kuriera Poznańskiego, Tietz, Oborniki. ng 42 153

Generatora
potrzebuję na prąd zmienny o sile około 20 HP. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego dg 22 879

Kocioł
używany dobrym stanie żelazny dług. 3,30 m szerok. 1,40 m wysoki 1 mtr. grubość blachy 7—10 m/m kupię za gotówkę. Cenę, opis do Kuriera Poznańskiego pod zdg 98 485

Motorek
motocyklowy do łódki przerobiony albo nie, kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 98 596

Wannę
kąpielową używaną. Oferty Kurier Poznański zdg 98 617

Pianino
kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 98 343

Schody
żelazne kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 98 383

Meble
kuchenne, szafę do rzeczy. Oferty Kurier Poznański zdg 98 389

Okazyjnie
kupię za gotówkę piękny gabinet męski i piękne dywany. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 213

12 DO WYNAJĘCIA

6 pokoi
pełnokomfortowe, centr. ogrzewanie, lift, II piętro przy ul. 27-go Grudnia od 1. 7. Bliższe administracja, telefon 72-86. zdg 97 855

5
pokojowe, komfortowe, słoneczne, tanio. Szamarzewskiego 11, m. 7 1 czerwca. zdg 97 911

Trzypokojowe
słoneczne, łazienka I piętro, dwupokojowe, parter, Chociszewskiego 37 a, gospodarz, Poplińskich 9 m. 8. zdg 98 071

Pięciopokojowe siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne ogrzewanie centralne II i IV piętro. — Wyspiańskiego. Oferty Kurier Poznański zdg 95 331

Czteropokojowe
komfortowo, bezpodatkowe, parkiety zaraz. Focha 125. zdg 97 472

Biura
jasne nowoczesne, najlepsze położenie, do wynajęcia. B. Schultz magazyn futer, Poznań, Pierackiego 16. ng 42 007

Czteropokojowe
wyższemu urzędnikowi. Przemysłowa 41, Dąbrowski. zdg 98 209

Dwa
pokoje, kuchnia, Gen. Morawskiego 13, przy Parku Kasprowicza. zdg 98 231

Pięciopokojowe
komfortowe I piętro 1, 5. Wiadomość Administracja, Dąbrowskiego 33, garaże. zdg 98 235

2 pokoje
przynależności 2 balkony, willa. Wiśniewski, Winogrady 136. zdg 98 243

Skład
z mieszkaniem. Górczyn, Ks. Kordeckiego 26. zdg 98 251

Pięciopokojowe
komfortowe, słoneczne, I piętro, Hetmańska 33. zdg 98 268

Pięciopokojowe
komfort, piece, Chełmońskiego 8. zdg 98 274

4,
3, 2, komfortowe, okolica Ostroroga. Szmuda, Słoneczna 10. zdg 98 356

Pokój
kuchnia. Konfederacka 3. zdg 98 424

Trzy
komfort słoneczne willa początek Winogradów. Telefon 34-52. zdg 98 423

Trzypokojowe
Przecznica
„Rex",
Trzeciego Maja 5. zdg 98 495

Próżny
ogrzewaniem III samotnej urzędniczce. Józefa 5. zdg 98 600

Pokój
z kuchnią z meblami sprzedam. Za Grobią 2 — 27. zdg 98 457

Czteropokojowe
willowe, ogrodem, piętro, pobliżu Ostroroga, Grunwaldzkiej. Wiadomość: Mielżyńskiego 2, m. 5. zdg 98 475

Trzypokojowe
komfortowe odstąpię zaraz za zwrotem kosztów renowacji. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 584

3
pokoje z kuchnią i przynależnościami w śródmieściu miesięcznie zł 75,—. Oferty do Kuriera Poznańskiego p. 20 510

Trzypokojowe
komfort, słoneczne, ogród Grunwaldzka 67, przystanek Ostroróg. Zgłoszenia Wojciecha 16, m. 7. zdg 98 657

Trzypokojowe
gospodarz. Informacje Śniadeckich 16 — 6. zdg 98 608

3
pokojowe komfortowe, bezpodatkowe, nowoczesne Dąbrowskiego 8 poważnemu reflektantowi wynajmę. Szczegóły Marciniak, Dąbrowskiego 5, od godz. 4. zdg 98 624

Trzypokojowe
Focha 126. zdg 98 556

Trzypokojowe
Hetmańska 1. zdg 98 557

Czteropokojowe
komfort, I, Mielżyńskiego 4, lekarzowi — adwokatowi. zdg 98 559

Czteropokojowe trzypokojowe
centrum
„Jur",
Piekary 26. zdg 98 543

Trzypokojowe
balkon II piętro 60,— Wilsona, trzypokojowe, komfortowe 65,— Jackowskiego dwupokojowe 40,— wolne „Pawilon", Focha 15. zdg 98 400

6 pokojowe
z przynależnościami. Aleje Marcinkowskiego. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 98 144

Lokal handlowy
z obszerną ubikacją pod lokalem 3 pokoje z kuchnią przy ul. 27-go Grudnia. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 98 143

Jednopokojowe
od gospodarza zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 98 537

Mieszkania
każdej wielkości — ceny
„Be-Em-Es"
Grudnia 19, podwórze. zdg 98 411

Czteropokojowe
komfort, centralne, wysoki parter, pięciopokojowe III piętro. — Chełmońskiego 9 portier. zdg 96 042

Dwupokojowe
40,— rok z góry. Kanałowa 17, skład żelaza. zdg 97 818

Współlokatorki
na stanowisku poszukuje urzędniczka. Oferty Kurier Poznański zdg 98 320

13. SZUKA MIESZK.

3
pokoje kuchnia, łazienka, pokój dla służby w śródmieściu albo Wilda ewtl. Jeżyce od 1 maja wzgl. później wynajmie urzędn. prywatny bezdzietny, dobry płatnik. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 97 473

Dwu-
jednopokojowego, kuchnia łazienką zaraz pewny płatnik. — Oferty Kurier Pozn. zdg 97 879

5—6
pokojowego słonecznego mieszkania nie wyżej II piętra poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurier Poznański zdg 97 558

Pierwszorzędny
płatnik poszukuje 3—4. Oferty ceną Kurier Poznański zdg 98 312

Samotna
2 kuchnia zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 98 283

Pokoju
kuchnią z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 98 435

3—4
pokojowe I lub II piętro, pewnemu płatnikowi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 478

Próżnego
pokoju od gospodarza Jeżyce. — Oferty Kurier Pozn. zdg 98 647

Czteropokojowe
komfortowe, centrum, Jeżyce — sierpnia. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 626

Pokoju
kuchnią najchętniej śródmieściu, stały płatnik, wprost od gospodarza. Oferty Kurier Poznański zdg 98 643

15. POKOJE UMEBL.

Dwuosobowy
Śniadeckich 18 — 9. zdg 98 317

Willi
gabinet, sypialnia, łazienka, ogród, telefon. Słowackiego 55. zdg 97 888

Pokój
słoneczny, czysty, stołowanie I p. wygody. Chełmońskiego 18, m. 3. zdg 97 427

Elegancki
Wały Wazów 3 a — 2. zdg 98 318

Przyjezdnym
Marcina 64, 11. front. zdg 98 200

Niekrępujący
elektryczność, łazienka. Spokojna 25, m. 18. zdg 98 202

Sołacz
1 i 2 osobowe, utrzymaniem, bez od zaraz, telefon, łazienka. Mazowiecka 63. zdg 98 210

65,—
utrzymaniem. Grobla 1 b — 8, narożnik Garbar. zdg 98 212

Pokój
z utrzymaniem, telefon, od zaraz Oglądać 5—6. Składowa 4, m. 3. zdg 98 228

Pokoik
15,— zł. Patrona Jackowskiego 27 m. 23. zdg 98 232

Panom
27 Grudnia 20 — 17, podwórze, lewo. zdg 98 293

Panienkom
Rybaki 14—21. zdg 98 296

Lepszy
Stroma 6, I prawo, blisko Ratajczaka. zdg 98 297

Cieszkowskiego
7 — 3, elegancki, frontowy, sytuowanymu. zdg 98 305

Pokój
Łąkowa 19, m. 8. zdg 98 315

Śniadeckich
22 — 3 bez pościeli. zdg 98 267

Niekrępujący
dla małżeństwa. Najtkowski. — Szewska 14 — 8. zdg 98 272

Pokój
wspólny uczciwej panience lub starszej pani. Młyńska 5, front suterena. zdg 98 276

Dwuosobowy
Młyńska 13 — 7. zdg 98 280

Pierackiego
12 — 10. zdg 98 282

Kwiatowa
7 — 10. zdg 98 286

Dwom
panom czysty tani niekrępujący, elektryczność, cena. Oferty Kurier Poznański zdg 98 365

Pokój
małżeństwu. Mostowa 15, m. 24. zdg 98 363

Elegancki
klatki, łazienka, odnowiony nowe meble panu na stanowisku. Półwiejska 7, m. 9. zdg 98 359

Jedno
dwuosobowy. Długa 4 — 1. zdg 98 352

Panienkę
Murna 1 — 8. zdg 98 349

Niekrępujący
jedno- dwuosobowy. Kościelna 46 — 8. zdg 98 438

Wierzbięcice
13 — 23, klatka schodowa. zdg 98 428

Wrocławska
33, m. 34. zdg 98 427

Dwuosobowy
ładny, słoneczny wynajmę, ul. Strzelecka 10, m. 6. zdg 98 421

Pokój
klatki schodowej panu. Piekary 9, m. 8. zdg 98 500

Pokoik
słoneczny, czysty, kulturalnej osobie. Ratajczaka 11 a, m. 100. zdg 98 505

Małżeństwu
bezdzietnemu. Wały Król. Jadwigi 6 — 1. zdg 98 465

Czysty
niekrępujący ,frontowy. Mostowa 33, m. 5, wysoki parter. zdg 98 460

2
próżne pokoje bez używania kuchni wynajmę. Plac Nowomiejski 5 a, m. 4. zdg 98 468

Przyjezdnym
niekrępujący. Matejki 45 — 6. zdg 98 474

Dwuosobowy
Ratajczaka 14 — 20. zdg 98 484

Pokój
Szewska 19 — 7. zdg 98 376

Sprzedam
kury (Leghorn). Poznań ,Żytnia, Kukawa, Naramowickiej. zdg 98 368

Gołębia
4 — 4. zdg 98 578

Słoneczny
frontowy, elektr. Szewska 20 — 6 zdg 98 579

Wielkie
Wielkie Garbary 23 a — 10. zdg 98 580

Pokój
dwie osoby. Piekary 5, skład. zdg 98 585

Mielżyńskiego
22 — 11, frontowy. zdg 98 595

Niekrępujący
Jasna 8 — 8. zdg 98 456

Stary
Rynek 8 — 3. zdg 98 581

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) także przyjezdnym. zdg 98 655

Skryta
9 — 1. zdg 98 518

Spokojny
inteligentnemu (telefon). Piekary 9 — 2. zdg 98 520

Ratajczaka
17 — 15 słoneczny. zdg 98 611

Przyjezdnym
telefon wysoki parter. — Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 98 627

Wierzbięcice
16 — 2. zdg 98 635

Pokój
Szwajcarska 16 — 19. zdg 98 636

Dwuosobowy
Piekary 18 — 6. zdg 98 637

Stałym
przyjezdnym. Półwiejska 30 — 7, telefon 17-69. zdg 98 528

Klatki
Wroniecka 13 — 1. zdg 98 563

Wojciech
28 — 4. zdg 98 548

Jednoosobowy
całodzienne utrzymanie. Pierackiego 9, m. 6. zdg 98 538

Gabinetowy
Kochanowskiego 17 — 6. zdg 98 344

Próżny
bezdzietnym. Poznańska 28/30 — m. 8. zdg 98 385

Wspólny
Marcinkowskiego 20 — 36. zdg 98 386

Słoneczny
urzędnikowi. Stroma 6 — 10. zdg 98 392

Szymańskiego
3 — 5, gabinet (śródmieście). zdg 98 393

Frontowy
Grobla 22 — 9. zdg 98 399

Ładny
utrzymaniem, bez. Wielkie Garbary 5— 9. zdg 98 404

Balkonowy
czysty, dwu — jednoosobowy. — Półwiejska 34 — 9. zdg 97 889

Solidnemu
panu na stanowisku, mały niekrępujący zaraz. Poznań, Poznańska 57, m. 8 przy Jasnej. zdg 97 933

Niekrępujący
balkonowy, utrzymaniem. Różana 23 — 4. zdg 98 170

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju poszukuje bezdzietne małżeństwo czynsz z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 98 218

Pokoiku
próżnego na biuro, centrum. — Oferty cena Kurier Poznański zdg 98 219

Komfortowego
łazienka, utrzymaniem, bez okolica Leszczyńskiego poszukują 2 panie. Oferty Kurier Poznański zdg 98 300

Czystego
spokojnego do 30 zł 2 osoby przy uniwersytecie. Oferty Kurier Poznański zdg 98 239

Student
poszukuje pokoju, absolutnie niekrępującego lub klatki. Oferty Kurier Poznański zdg 98 248

Pokoju
ładnego, możliwie utrzymaniem, łazienka, telefonem balkonem — 15 maja później. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 261

Słoneczny
niekrępujący, śródmieściu, wysoko parter, piętro dla pana. Oferty Kurier Poznański zdg 98 284

Pokoju
urzędniczka 20 zł 1. 5. pościel. Oferty Kurier Poznański zdg 98 364

Pokoju
z utrzymaniem kulturalny dom, na dwa tygodnie szukam, okolica Jasnej, Krętej, Dąbrowskiego. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 348

Krawcowa
pokoiku lub wspólnego. Oferty Kurier Poznański zdg 98 415

Próżnego
szuka małżeństwo. Oferty Kurier Poznański zdg 98 504

Student
pobyt stały pokoju, śródmieście, telefon, 25—30 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 98 507

Pokoiku
skromnego do 20,— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 98 591

Krawcową
pokoiku. Oferty Kurier Poznański p. 20 514

Niekrępujący
tani, śródmieście, urzędnik. Oferty Kurier Poznański zdg 98 345

Pokoik
panienka 10—15,— Oferty Kurier Poznański zdg 98 341

Małżeństwo
niekrępującego śródmieściu. — Oferty Kurier Pozn. zdg 98 410

Pan
15,— Oferty Kurier Poznański zdg 98 319

17. LOKALE

Skład
przynależnymi ubikacjami od — 1 maja do wynajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 97 752

Lokal
handlowy z 2 ubikacjami przy ulicy Dominikańskiej 1, do wynajęcia. Zgłoszenia ul. 3 Maja nr. 5, m. 9. zdg 98 298

Cukiernia
Rynek Wildecki 73. zdg 89 558

Ubikacyj
lub mieszkania parterowego na wytwórnię cukrów, czekolad poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 98 395

Skład
każda branża. Kanałowa 17. — Zgłoszenia skład żelaza. zdg 97 817

18. DZIERŻAWY

Dzierżawy
willi 16 pokoi poszukuje od 1. 10. 37. Dom Matki i Dziecka, ulica Wyspiańskiego 12, m. 5. zdg 98 253

10 000 kwm plaży
nad jeziorem w Kiekrzu, pięknie położona, różnym dzierżawcom z budynkiem, kabinami, kioskiem. Odpowiada dla towarzystw sportowych i innych. Telefon 64-70. zdg 98 448

22. ZGUBY

Zgubiono
wczoraj zegarek damski drodze Kantaka, Grudnia, Wolności, Marcinkowskiego. Adres Kurier Poznański zdg 98 503

23. ROZMAITE

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14 śródmieściu — paniom zainteresowanym wszelką pomoc porady. zdg 96 627

! Fajki !
cygarniczki — papierośnice — kamienie zapalczane, maszynki — karty do gry — hurtownie najkorzystniej — Dybicki, Wrocławska 1. dg 22 820

Spólnik
do handlu galanteryjnego istniejącego 40 lat, śródmieście Kraków, z niewielkim kapitałem poszukiwany. Zabezpieczenie dowolne. Ewentualnie część lokalu podnajmę. Zgłoszenia pod „MPS" do Biura Ogłoszeń Stattera, Kraków. ng 42 016

Oddam
chłopczyka 6 miesięcznego na własność. Wskaże Kurier Pozn. zdg 98 273

Prośba!
Inwalida sparaliżowany biedny, prosi Szan. Państwa posiadających niepotrzebny wózek o przyjście mu z pomocą. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 97 462/3

Dropsy, Mieszanki, artykuły groszowe
najlepszej jakości dla pp. Hurtowników i Detalistów poleca korzystnie „Roma", fabryka cukierków, Poznań, Stawna 6. Pg 26 075/6-15.678/9

Bezpłatnie
Grafologini przepowiada. Marcin 62 — 6. zdg 98 412

Sztandar
sokoli do wykonania. Oferty, cena, termin wykonania, kierować Kurier Poznański, Gdynia. ng 41 934

Maszyną
przepisuję
Trzeciego Maja 5
„Rex"
zdg 98 494

Krawcowa
warszawska szyje solidnie tanio. Szewska 12 — 5 dom tylny. zd 98 648

24. NAUKA

Do egzaminów
przygotowuje szybko i sprawnie, ratuje zagrożone promocje, skuteczna pomoc w nauce udzieli wykwalifikowany — korepetytor (ka). Zgłoszenia do „Bratniej Pomocy" Stowarzyszenia Studentek i Studentów Uniwersytetu Poznańskiego — Poznań, Al. Marsz. Piłsudskiego 7 tel. 39-46 zdg 95 328

Kursy stenografii
pisania maszyną rozpoczynam 4 maja. Kantaka 1. zdg 96 040

Francuski
angielski, pierwszorzędnie tanio. Strzelecka 31 — 34. zdg 97 455

Koncesjonowane
kursy kroju. Nowak, kierownik. Wrocławska 33. dg 22 856

Szkoła
tańców
Szorskiego. Pierackiego 12. zdg 98 436

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Poszukuję
posługi od 1 maja. Oferty Kurier Poznański zdg 98 288

Panienka
lat 17, z prowincji poszukuje posady do dzieci lub pomocy pani domu. Oferty Kurier Poznański zdg 98 203

Dziewczyna
starsza samodzielne gotowanie do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 211

Kucharka
samodzielnym gotowaniem do wszystkiego szuka posady do restauracji. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 236

Szukam
posady do dzieci. Kurs Szkoły Handlowej i hafciarstwo. Oferty Kurier Poznański zdg 98 289

Gosposia
samodzielna poszukuje posady z dobrymi świadectwami i długimi ostatnia posada 2 lata, miłego usposobienia lat 32 do 1 osoby lub więcej od 1. 5. lub 15. 5. Oferty Kurier Poznański zdg 98 291

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem przyjmie posadę od 1. 5. Oferty Kurier Poznański zdg 98 295

Polecam
posługaczkę sumienną i pracowitą Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 98 311

Dziewczyna
uczciwa ze wsi szuka posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 316

Starsza
uczciwa kobieta poszukuje posługi z praniem. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 98 265

Panna
z prowincji, szyciem, poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 275

Dziewczyna
młodsza — silna — dobre świadectwa szuka pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 98 353

Gosposia
starsza, uczciwa, pracowita szuka posady od 1 maja do starszych państwa. Oferty Kurier Poznański zdg 98 437

Kucharka
samodzielna z wykwintnymi świadectwami poszukuje posady do pensjonatu. Oferty Kurier Poznański zdg 98 418

Posługaczka
starsza poleceniami do wszelkich prac poszukuje zajęcia Oferty Kurier Poznański zdg 98 413

Uczciwa
poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 196

Prasowaczka
z praniem poszukuje posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 96 663

Dobrze
polecona szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 493

Gospodyni
samodzielna, wiek średni poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 461

Posługi
poszukuję. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 477

Młoda
poszukuje posługi całodziennej. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 480

Służąca
starsza poszukuje posady lub całodziennej posługi, praniem, gotowaniem od 1. Oferty Kurier Poznański zdg 98 489

Dziewczyna
czysta, uczciwa, pracowita samodzielnym gotowaniem poszukuje posady 1. Oferty Kurier Poznański zdg 98 377

Dziewczyna
szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 369

Posługi
od południa lub 3 razy tygodniowo. Oferty Kurier Poznański zdg 98 569

Na Targach
zajęcie przy stosku prosi kupiec polsko - niemiecki. Kopernika 10a m. 5. zdg 98 594

Panna
uczciwa, która pracuje w kiosku szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 456

Dziewczyna
chętna, pracowita z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 454

Sierota
czysta, uczciwa, szuka dobrej posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurier Pozn. p. 20 511

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 98 522

Uczciwa
szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 602

Poszukuję
posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 609

Posługi
poszukuję. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 615

Gosposia
uczciwa 12 lat praktyki szuka posady od 1. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 625

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 632

Osoba
wskroś uczciwa, długoletnie świadectwa poszukuje posady wszelkiej pracy gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 98 634

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 98 638

Posługi
rano lub po południu poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 526

Dziewczyna
wiejska, młodsza, sumienna, pracowita, znająca gotowanie poszukuje posady od 1. 5. Oferty Kurier Poznański zdg 98 566

Dziewczyna
kucharka do wszystkiego szuka posady lub posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 547

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi od 1. 5. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 546

Dziewczyna
poszukuje posługi z praniem. — Oferty Kurier Pozn. zdg 98 545

Dziewczyna
uczciwa i pracowita poszukuje posługi na cały dzień. Oferty Kurier Poznański zdg 98 382

Cośkolwiek
gotowaniem szukam posady. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 384

Poszukuję
posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 408

Przychodnia
dobrze gotuje, zna zaprawy szuka posługi w lepszym domu. Zgłoszenia Kuriere Pozn. zdg 98 141

Pokojowa
sztywne prasowanie poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 199

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 98 121

Szukam
posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 98 023

Dziewczyna
z gotowaniem wszelkich prac domowych poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 019

Posługi
przed południem, uczciwa. Oferty Kurier Poznański zdg 98 015

Szukam
posługi z praniem. Oferty Kurier Poznański zdg 97 985

Dziewczyna
uczciwa szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 188

Posługi
całodziennej gotowaniem małopolanka od 1. 5. Oferty Kurier Poznański zdg 97 975

Dziewczyna
samodzielna, uczciwa do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 063

Bardzo
uczciwa, starsza, rutynowana gospodyni szuka posady, wieś, miasto, pensjonat, zarząd domem. — Oferty Kurier Poznański zdg 98 064

Szukam
posługi cały dzień. Oferty Kurier Poznański zdg 98 091

Służąca
z dobrymi świadectwami poszukuje posady do pracy domowej z gotowaniem Oferty Kurier Poznański zdg 98 176

Dziewczyna
uczciwa, skromna, religijna poszukuje posady do wszystkiego. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 98 175

Polecam
swoją dobrą służącą, samodzielnym gotowaniem. Ratajczaka 11a, m. 84, 5 wejście. zdg 97 966

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 97 970

Dziewczyna
młodsza szuka posady do lekkich prac domowych lub do dzieci. — Oferty Kurier Poznański zdg 97 951

Polecam
gospodynie, służące. Kranzowa, Ratajczaka 2. zdg 97 920

Poszukuję
posady, skromnym gotowaniem, długimi świadectwami do bezdzietnych lub jednej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 97 927

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady 1. 5. dobrze polecona. Oferty Kurier Poznański zdg 97 930

Posługi
poszukuję tydzień 2 razy. Oferty Kurier Poznański zdg 97 810

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 97 868

Panienka
poszukuje jakiejkolwiek posady, ewentualnie posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 97 877

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 29 kwietnia.

6,30 audycje poranne; **11,30** poranek muzyczny dla młodzieży szkół powszechnych. W programie utwory Karola Szymanowskiego; **11,57** sygnał czasu; **12,03** koncert orkiestry Policji Państwowej pod dyr. Adama Dołżyckiego; **12,40** dziennik południowy; **12,50** „Nie dość wytrwałe próby rolników" — pogadanka; **15,00** wiadomości gospodarcze; **15,15** ork. Jack. Hylton'a i soliści — płyty; **16,00** skrzynka ogólna; **16,15** życie kulturalne stolicy; **16,20** „Chwilka pytań" — pogadanka dla dzieci starszych; **16,35** „Miłość Schumanna" — reportaż muzyczny; **17,15** „Przeglądamy garderobę wiosenną" — pogadanka; **17,30** audycja poświęcona Japonii; **17,50** „Polska Jagiellonów" w oświetleniu prof. Kołankowskiego — prof. Kaz. Chodynicki (z Poznania); **18,00** pogadanka aktualna; **18,10** wiadomości sportowe; **18,20** melodie filmowe — płyty; **18,50** pogadanka aktualna; **19,00** koncert kameralny poświęcony utworom Maurycego Ravela. Wykonawcy: Doda Conrad (baryton), Ignacy Resenbaum (fortepian i akomp.), Józef Kamiński (skrzypce), Marian Neuteich (wiolonczela); **19,45** koncert rozrywkowy (z Wilna). Wykonawcy: Wileńska orkiestra pod dyrekcją Władysława Szczepańskiego, Janina Kulczycka (sopran) i Marian Wawrzkowicz (tenor). I. W programie fragmenty z opt. „Księżniczka Błękitu" Michała Józefowicza; **20,25** „Bilans miesiąca propagandy Ośrodków Wychowania Fizycznego" audycja zbiorowa ze wszystkich rozgłośni P. R.; **20,45** dziennik wieczorny; **20,55** pogadanka aktualna; **21,00** XXIV audycja z cyklu „Sylwetki kompozytorów polskich" — Witold Frieman. Wykonawcy: Helena Lipowska (śpiew), Mieczysław Szaleski (altówka), Seweryn Śnieckowski (obój), Edmund Wojakowski (flet), Władysław Wochniak (skrzypce). Przy fortepianie kompozytor· **22,00** muzyka taneczna w wyk. małej ork. P. R.

WARSZAWA

Warszawa II — (Mokotów) — 13,10 koncert sym. z udziałem Artura Rubinsteina (płyty); w przerwie o **14,00** „Wiadomości z życia Warszawy"; **14,35** muzyka rozrywkowa — płyty: **23,05** muzyka taneczna.

POZNAŃ

Poznań — 12,50 skrzynka rolnicza; **13,00** koncert rozrywkowy — płyty; **13,55** przegląd giełdowy; **15,15** muzyka ludowa — płyty; **15,35** życie kulturalne i społeczne Poznania; **15,40** muzyka operetkowa — płyty· **18,20** koncert życzeń z płyt.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

15,00 Praga. Koncert z udz. solisty (skrz.) **15,45 Königwush.** Płyty. **16,00 Wrocław.** Soliści (fort., sopran i wiolencz.) **Königswusterhausen.** Koncert m. ork. **16,10 Wiedeń.** Płyty. **16,45 Droitwich.** Płyty. **17,30 Budapeszt.** Koncert chór.

18,00 Hilversum I. Koncert. **Monachium.** Wesoła audycja muzyczna. **Kolonia.** Koncert ork. dętej. **18,40 Budapeszt.** Muzyka cygańska.

19,15 Berlin. M. organowa. **19,30 Sztokholm.** Koncert symf. z udziałem France Ellegaard (fort.) **19,35 Wiedeń.** Koncert życzeń z udz. solisty (tenor). **19,40 Droitwich.** „Robinson Krusoe" opera kom. Offenbacha.

20,00 Oslo. Koncert symf. W progr.: Symfonia IX Beethovena. **Bruksela flam.** „Fryderyka opt. Lehara. **Kopenhaga.** „Eliasz" oratorium Mendelssohna. **20,10 Królewiec.** „Tristan i Izolda" op. Wagnera (fragm.) **Hamburg.** M. taneczna. **Sztutgart.** Wesoły koncert. **20,15 Ryga.** Koncert symf. z udz. solisty (harfa). **20,30 Strasburg i Lyon.** „Julien" op. Charpentiera pod dyr. kompozytora. **20,45 Kolonia.** Koncert symf. z udz. solisty Haassa (fort.) W progr.: koncert D-dur Mozarta i Symfonia VII Beethovena.

21,00 Mediolan. Wieczór oper (Alfana, Rocea i Mangiagalli). **21,30 Luksemburg.** Koncert symf.

22,00 Sztokholm. M. rozrywkowa **22,10 P. Pariesien.** Koncert kwartetu saksofonistów. **22,20 Wiedeń.** M. taneczna.

23,00 Königswusa. M. taneczna. **Tuluza.** Rozmaitości muzyczne.

24,00 Frankfurt i Sztutgart. — „Sceny miłosne z oper" koncert z udz. solistów. **Hilversum II.** M. taneczna.

Uczciwa
szuka posługi przed południem. Oferty Kurier Poznański zdg 97 912

Dziewczyna
młodsza do pomocy, prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 900

Dziewczyna
czysta, uczciwa, biegła poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 899

Poszukuję
posługi przed południem. Oferty Kurier Poznański zdg 97 894

Poszukuję
posady jako pokojowa względnie prasowaczka. Oferty Kurier Poznański zdg 97 981

Sierota
uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 977

Panienka
uczciwa, pracowita, czysta poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 049

Dziewczyna
szuka posady prac domowych lub dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 98 044

Posługaczka
przyjmie posługę całodzienną od 1. Oferty Kurier Poznański zdg 98 075

Wdowa
szuka posługi śródmieściu, bez świadectw, kaucja bankowa. — Oferty Kurier Pozn. zdg 98 157

Dziewczyna
uczciwa, zaufana, dobrym gotowaniem, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 98 150

Poszukuję
posady do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 97 885

Wiejska
szuka posługi z praniem. Oferty Kurier Poznański zdg 97 827

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych — szuka posady 1. Oferty Kurier Poznański zdg 97 777

Posługaczka
poszukuje posługi okolica Ławicy lub Jeżyce. Oferty Kurier Poznański zdg 97 768

Dziewczyna
z gotowaniem sumienna, pracowita, z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 743

Dziewczyna
lat 16, zdrowa, z dobrej rodziny z prowincji poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 97 742

b) Inni

Posady
Inkasenta, woźnego magazyniera szuka młody, energiczny kupiec. Złoże kaucje bankową do 1 500 zł. Wpływowym za wyrobienie posady dam 150 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 98 215/16

Szukam
posady poważnej firmie, bardzo rzutki, doświadczony kupiec lat 33, gruntowne wiadomości księgowości, procesowe, hipoteczne. Wyjazdy, akwizycja, chętnie administracja, stosunki poważnych instytucjach. Prima świadectwa. Oferty Kurier Poznański zdg 97 595

Emeryt
pobierający 34.— zł emerytury, 3 dzieci na utrzymaniu, powstaniec wielkopolski, w sile wieku szuka zajęcia jako woźny, portier lub t. p. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 97 801

Czeladnik
krawiecki zaraz potrzebny na duże sztuki Alkiewicz, Dąbrowskiego 44. zdg 98 244

TEATRY

Poznań, środa, 28. 4.
TEATR WIELKI: Środa, 28. 4. „Czterech Gburów".
Czwartek, 29. 4. „Czterech Gburów".
Piątek, 30. 4. „Lakmé".

KINA

Poznań, środa, 28. 4.
APOLLO: „Ucieczka Tarzana".
CORSO: „Pat i Patachon jako bezdomni".
GLORIA: „Moja Gwiazdeczka".
GWIAZDA: „Papa się żeni".
METROPOLIS: „Ucieczka Tarzana".
OŚWIATOWE T. C. L.: „Promenada miłości".
RENAISSANCE: „Mściwy jeździec".
SŁOŃCE: „Ramona".
SFINKS: „Malowana zasłona".
ŚWIT: „Człowiek lew".
TĘCZA - Łazarz: „Ostatni Poganin".
TĘCZA-Wilda: „Bounty".
WILSONA: „Trędowata".

Inteligentna
panienka lat 26 z dobrej rodziny, znająca wszelkie prace biurowe, pisząca na maszynie szuka posady do biura ekspedientki, towarzystwa pani lub starszych dzieci dobre świadectwa. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 96 105

Panienka inteligentna
19-letnia, zdolna, sumienna, miłego usposobienia szuka posady zaraz lub później jako początkująca do składu, cukierni, biura itp. Łaskawe oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 97 942

Panienka
solidna z porządnej rodziny, lat 26, umiejąca szyć, robótki ręczne oraz wszelkie prace domowe — przyjmie posadę u dobrego państwa. Oferty Kurier Poznański zdg 97 556

Szofer
mechanik samotny szuka posady 1. lub 15. 5., miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 748

Panna
porządna, inteligentna szuka posady do towarzystwa starszej pani wzgl. starszego dziecka. — Oferty Kurier Poznański zdg 96 104

Panienka
inteligentna do dzieci z szyciem szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 97 831

Mężczyzna
samotny poszukuje posady woźnego, inkasenta lub inną prace, kaucja 200—300,— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 97 853

Panna
lat 20, zna język francuski, umiejąca szyć i robótki ręczne poszukuje posady do dzieci zaraz. — Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 97 736

Poszukuję
posady stróża, woźnicy, robotnika lub jakiejkolwiek innej pracy kaucja do 200.— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 97 796

Panienka
poszukuje posady w pracowni krawieckiej. Oferty Kurier Poznański zdg 98 025

Krawcowa
domowa szuka posady długoletnia praktyka kroju, dobry również dziecięce (specjalność płaszcze, komplety). Oferty Kurier Poznański zdg 97 708

Uczeń
fryzjerski potrzebny. Matejki 38. zdg 98 214

Stałą
pracę dam przedsiębiorstwie za udzielenie 500—800,— pewne zabezpieczenie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 710

Prasowaczka
samodzielna do chemicznej potrzebna. Langiewicza 2. zdg 98 204

Kuchmistrzyni
na sezon letni nad morze do pensjonatu. Zgłoszenia Nowomiejski 9, m. 7. zdg 98 234

Gosposia
samodzielna do wszystkiego. Pomorska, Kanałowa 9. zdg 98 241

Bona
freblanka ewentl. Niemka z szyciem, 2 dzieci, 1—3 lat potrzebna na prowincje. Oferty Kurier Poznański zdg 98 304

Elew
gospodarczy potrzebny na majątek od zaraz. Bez wzajemnego wynagrodzenia. Oferty Kurier Poznański zdg 98 254

Srebrne i złote
pamiątki I Komunii św.
medaliki, łańcuszki, ołtarzyki, różańce, ryngrafy, kolijki, spinki i t. d.
zegareczki dla młodzieży
w olbrzymim wyborze po niskich cenach
Pg 27 213-17,5
u jubilera **Szulca** w Poznaniu, pl. Wolności 5.

Rutynowana
księgowa bilansistka, długoletnia praktyka, ekspedientka drogeryjno - kolonialna poszukuje posady od zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 98 227

Kasjerki
lub sprzedawaczki miejsca poszukuje przystojna panienka z czteroletnią praktyką ewtl. na Targi. Oferty proszę do eksped. Kuriera Poznańskiego zdg 98 229

Książkowa
poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurier Poznański zdg 98 270

Pielęgniarka
z dobrymi świadectwami szuka posady, najchętniej do niemowlęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 98 271

Panienka
zna szycie szuka posady do dzieci i prac domowych. Oferty Kurier Poznański zdg 98 277

Poszukuję
posady portiera, woźnego, dozorcy domu z kaucją 300 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 98 347

Ekspedientka
prowincji, początkująca, sumienna, dobrej prezentacji, dobre świadectwa poszukuje posady 1. 5. Najchętniej cukiernia, piekarnia. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 98 449

Ekspedientka
początkująca szuka posady do piekarni lub delikatesów. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 98 419

Ogrodnik
kawaler, lat 25, sześcioletnia praktyka, wszechstronnie obeznany w swym zawodzie, poszukuje posady zaraz lub później. Oferty W. D., Poste restante Mamlicz. zdg 98 515

Fryzjerka
poszukuje posady. Oferty do Kuriera Poznańskiego zd 98 463

Panienka
inteligentna, uczciwa, umiejąca szybko ilczyć, poszukuje miejsca uczennicy do rzeźnictwa lub piekarni. Oferty Kurier Poznański zdg 98 482

Poszukuję
posady portiera, magazyniera, woźnego (kaucja bankowa). — Agenci wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 98 586

Kołodziej
żonaty dzielny w swym zawodzie szuka stałej pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 98 587

Kelner
kaucją 100 złotych, posady poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 98 642

Panienka
przyjmie posadę na stoisku Targów Poznańskich. Oferty Kurier Poznański zdg 98 533

Biurowa
przyjmie posadę na probostwie lub majątku. Oferty Kurier Poznański zdg 98 532

Uczeń
szuka nauki rzeźnika, zdrowy, silny. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 97 987

Piekarz
cukiernik młodszy szuka posady. Pejkert, Gniezno, Trzemeszeńska 17, m. 6. ng 41 727

Panienka
ciężkim położeniu szuka jakiejkolwiek posady. Zgłoszenia Kurier Poznańskiego zdg 97 962

Krawcowa
w dom szuka posady 1.50. Oferty Kurier Poznański zdg 97 695

Szukam
praktyki — szwalni. Oferty Kurier Poznański zdg 96 664

Chłopiec
z prowincji zapoczątkowaną nauką w krawiectwie pragnie się douczyć w Poznaniu. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 96 727

Szukam
posady, najchętniej składu pieczywa, złoże kaucję. Zgłoszenia Oredownik, Poznań zd 98 224

Szukam
jakiejkolwiek posady, znam szycie haftowanie, prasowanie, złoże kaucję. Oferty Oredownik, Poznań zd 98 223

Ogrodnik
stróż domu willi poszukuje posady zaraz. Adres Oredownik, Poznań zd 98 294

Uczeń
fryzjerski 1½ praktyki poszukuje dalszej nauki. Łaskawe zgłoszenia Jan Machaj, Poznań, ul. Strumykowa 16. zd 98 302

Osoba
zaufana dobrym gotowaniem szuka posady u 1—2 osób. Oferty Oredownik, Poznań zd 98 450

Posługi
do południa. Oferty Oredownik, Poznań zd 98 390

„Emeryt"
posiadający 34.— zł emerytury i 3 dzieci na utrzymaniu, powstaniec wielkopolski w sile wieku — szuka zajęcia jako woźny, portier lub t. p. Łaskawe oferty Oredownik, Poznań zd 97 797

300
kawaler może złożyć za otrzymanie posady woźnego, magazyniera, portiera jakiej innej. Oferty Oredownik, Poznań zd 97 822

27. WOLNE MIEJSCA

Fryzjer damski
pierwszorzędny żelazkowej wodnej zaraz lub później, warunki dobre. Hofmann, Inowrocław, — Królowej Jadwigi 30. zdg 97 910

Stenotypistka
korespondentka księgowością przy nie zbyt wielkiej pensji i zamieszkałej na Jeżycach od 1 maja. Oferty z podaniem warunków Kurier Poznański zdg 97 856

Dziewczyna
potrzebna. Wielkie Garbary 14. Kawiarnia. zdg 98 222

Dziewczyna
czciwa do posługi potrzebna. — Cośkolwiek niemieckiego. Oferty Kurier Poznański zdg 98 255

Krawcowa
damskiego szycia. Focha 28 — 11. zdg 98 430

Fryzjerka
dzielna utrzymaniem zaraz. Szulc, Szamotuły . ng 42 147

Fryzjer
męski młodszy, tylko dzielna, szybka siła, znający trwałą, wodną, drugi tylko męski. Zgłoszenia wiecz. 19—20. Świętosławska nr 6. zdg 98 496

Portier
nocnego lokalu — kaucja. Oferty Kurier Poznański zdg 98 501

Mechanik
potrzebny. Czerniak. Dąbrowskiego 7. zdg 98 502

Potrzebna
dziewczyna młodsza, uczciwa, czysta z gotowaniem. Ratajczaka 11 a, m. 100. zdg 98 506

Dziewczynę
uczciwą dobre świadectwa do wszystkiego zaraz. Stary Rynek 71/72, mieszkanie 5. zdg 98 511

Kelnerka
sympatyczna, rutynowana potrzebna. Zgłoszenia osobiste lub pisemne fotografia: Inowrocław, Paderewskiego 6. Restauracja. zdg 98 514

Panienka
inteligentna (matura) potrzebna od zaraz na prowincje do 2 dziewczynek lat 8—11. Pomoc w nauce etc. Oferty do Kuriera Poznańskiego pod zdg 98 516

Dziewczyna
lepsza, bardzo dobrym gotowaniem, młodsza do wszystkiego potrzebna. Marcin 45 a — 3. zdg 98 366

Apteka
blisko Poznania poszukuje magistra (y) lub pomocnika (cy) z woj. egz. Zgłoszenia z pod. warunków i referencji do Kuriera Poznańskiego dg 22 941

Dziewczyna
do wszystkiego bez spania z językiem niemieckim. Niegolewskich 18, m. 20. zdg 98 473

Dwie
panie wymowne, wiek dojrzały, z dokumentami, potrzebne czwartek 10—13, biuro, Cieszkowskiego 7, m. 5. Pg 27 231-55,24

Uczeń
piekarski potrzebny zaraz. Piotra Wawrzyniaka 6. zdg 98 570

Posługaczka
potrzebna najchętniej Jeżyce. — Adres Kurier Poznański zdg 98 571

Posługaczkę
młodszą od 1. 5. Zgłoszenia 27-go Grudnia 5, m. 8, czwartek 3—5. zdg 98 588

Fryzjer
damski potrzebny. „Helena", św. Marcin 14. zdg 98 590

Krawcowe
do sukien poza dom. S. Wężyk, Plac Wolności 11, skład 3. zdg 98 574

Fotograf
siła pierwszorzędna, posada stała Zgłoszenia 7—8 Foto „Luna", — Stary Rynek 71. zdg 98 582

Służąca
młodsza, bardzo czysta, samodzielnym gotowaniem, bez prania, dobrym poleceniem zgłosi się Malinowska, Fredry 1, m. 19. zdg 98 593

Panienkę
dzielną do szycia przyjmę. Poplińskich 12 a, m. 15. zdg 98 597

Młodsza
uczennica biurowa pisząca na maszynie potrzebna. Oferty Kurier Poznański zdg 98 598

Fryzjer
potrzebny. Wodna 21. zdg 98 601

Kierownik krochmalni
doskonały fachowiec z praktyką w pierwszorzędnych zakładach przemysłowych potrzebny do nowocześnie urządzonej mączkarni ziemniaczanej w Wielkopolsce. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem referencji „Par", Poznań, pod „55,29". Pg 27 230-55,29

Służąca
z gotowaniem, praniem do wszystkiego zaraz. Ratajczaka 36, mieszkanie 12. zdg 98 452

Stałą posadę
ekspedientki do składu delikatesów otrzyma młodsza za pożyczkę 1 200.— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 98 455

Dziewczyna
młodsza z prowincji potrzebna. Słowackiego 38, m. 5. zdg 98 531

Panienka
młodsza dzielnicy łazarskiej potrzebna do składu. Firma Porcelana, Marsz. Focha 43. zdg 98 646

Prasowaczka
od zaraz. Szamarzewskiego 8. zdg 98 654

Bufetowa
rutynowana do stoiska na Targi Poznańskie potrzebna. Zgłoszenia w czwartek, 18—20. Ostroroga 10, m. 2. zdg 98 656

Młynarz
samodzielny na mniejszy młyn poszukiwany od zaraz na prowincję. Oferty Kurier Poznański zdg 98 658

Potrzebny
pomocnik krawiecki na stałe. ul. Przecznica 7, Rychlewski. zdg 98 523

Uczennicę
krawieczyzna roczne. Dąbrowskiego 26 — 9., podwórze. zdg 98 524

Dziewczynę
restauracyjna pomocy gospodyni. Jadłodajnia Rom. Szymańskiego 10. zdg 98 604

Potrzebna
dziewczynka do posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 98 610

Restaurację
odda kuchnię rachunek. Oferty Kurier Poznański zdg 98 612

Panienka
do obsługi. „Familijna". Noskowskiego. zdg 98 614

Pomocnik
krawiecki do ręki na stałe od zaraz potrzebny. Pierackiego 8, — Pracownia Mundurów. zdg 98 618

Potrzebny
człowiek do noszenia reklamy. — Wiadomość od 5—7 ul. Rzeczypospolitej 8, m. 1. zdg 98 621

Chłopiec
do posyłek starszy, silny potrzebny. Centralny Dom Tapet Sp. z o. o. Poznań, Pierackiego 19. zdg 98 622

Uczennice
szycia potrzebne. Pocztowa 21. zdg 98 629

Wyręczycielka
inteligentna młoda, pracowita do samej pani potrzebna. Oferty Kurier Pozn. zdg 98 631

Posłaniec
z poleceniem. Zasada, Młyńska 2 zdg 98 633

Panienka
do bufetu i pracy domowej potrzebna. Restauracja Kujawianka, ul. Szamarzewskiego 12. zdg 98 527

Kobieta
starsza, czysta, sumienna służąca do prowadzenia domu, trzy osoby potrzebna zaraz. Zgłoszenia Piotra Wawrzyniaka 5 — 1. zdg 98 458

Krawcową
pierwszorzędną na suknie. Mickiewicza 13 — 8. zdg 98 381

Uczennice
przyjmie pracownia robótek ręcznych. Strzelecka 33 — 7. zdg 98 398

Czeladnik
krawiecki potrzebny. Szyperska 1 — 16. zdg 98 409

29. ROZRYWKA

„Trędowata"
Kino Wilsona. zdg 98 098

Greta Garbo
Najbarwniejsza symfonia zmysłów
„Malowana zasłona"
Kinoteatr
„Sfinks"
zdg 97 495

46-39
to telefon F-my
Radiofonika,
27 Grudnia 10, która na telefoniczne wezwanie przedstawi ofertę względnie zademonstruje najodpowiedniejszy dla WP odbiornik radiowy. ng 41 890

Nasze atuty:
12
złotych miesięcznie Pożyczki Państwowe
100
za 100
Radiomechanika
św.
Marcin
numer
25
Uwaga! Wystawiamy na
Targach
Poznańskich. ng 41 893/4

Nowości
w
Materiałach
na
Płaszcze
i
Sukienki
Inlety
najtaniej poleca
W. Nadolski
Stary Rynek 90. Asygnaty Kredyt. nr 42 048

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Polska Wytwórnia Kapeluszy. 27-go Grudnia 2 podwórze. zdg 85 552

Humor zagraniczny

— To trupa ekwilibrystów z „Teatru Rozmaitości" (Film Fun, Nowy Jork)

Przedpłata na miesiąc kwiecień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez poczte poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie maja prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówk.), słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200-149.